

allegretto
allegretto

13. – 18. 4. 2015
Dom umenia Fatra
Žilina

25

stredoeurópsky festival
koncertného umenia
Central European
■ Music Festival

Organizátor

S finančným príspevkom

Hlavní partneri

Hlavný mediálny partner

Mediálni partneri

Partneri podujatia

FOND MIKROPROJEKTU

HUDOBNÉ CENTRUM MUSIC CENTRE SLOVAKIA

v spolupráci so | in collaboration with

ŠTÁTNYM KOMORNÝM ORCHESTRM ŽILINA
SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA

SPOLKOM KONCERTNÝCH UMELCOV
ASSOCIATION OF SLOVAK CONCERT ARTISTS

ROZHLASOM A TELEVÍZIOU SLOVENSKA
RADIO AND TELEVISION OF SLOVAKIA

organizuje | organizes

allegretto опера

XXV. STREDOEURÓPSKY FESTIVAL KONCERTNÉHO UMENIA

25th CENTRAL EUROPEAN MUSIC FESTIVAL

13. – 18. APRÍL 2015 | 13 – 18 APRIL, 2015

ŽILINA, DOM UMENIA FATRA | FATRA HOUSE OF ARTS

Festival sa koná pod záštitou ministra kultúry Slovenskej republiky.

Festival is held under the auspices of Minister of Culture of the Slovak Republic.

FESTIVALOVÝ VÝBOR | FESTIVAL COMMITTEE

Eva BLAHOVÁ
Ivan GAJAN
Miloš JURKOVIČ
Ján Vladimír MICHALKO
Eugen PROCHÁC
Oľga SMETANOVÁ
Vladimír ŠALAGA

CENA FESTIVALU ALLEGRETTO ŽILINA

sa udeľuje za najvýraznejší interpretačný výkon
na 25. ročníku festivalu Allegretto Žilina
– držiteľ získa ponuku účinkovania na nasledujúcom
ročníku festivalu

ALLEGRETTO ŽILINA FESTIVAL PRIZE

is awarded for the most distinguished performance
at the 25th Allegretto Žilina Festival
– the holder of the prize will be offered an opportunity
to give a concert at the next
edition of the festival

Cena medzinárodného festivalu Pražská jar	Prague Spring International Music Festival Prize
Cena Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu	Slovak Radio Symphony Orchestra Prize
Cena festivalu České sny	Czech Dreams Festival Prize
Cena Janáčkovskej filharmónie Ostrava	Janáček Philharmonic Ostrava Prize
Cena primátora mesta Žilina pre najmladšieho účastníka festivalu	Prize of the Mayor of the City of Žilina for the Youngest Participant of the Festival
Cena publika	Audience Prize

Vážení festivaloví návštevníci,

už štvrtstoročie je vaše mesto neodmysliteľne spojené s významným hudobným podujatím, na ktorom sa každoročne predstavujú mladé hudobné talenty – laureáti prestížnych svetových súťaží, aby pred medzinárodnou porotou predviedli svoje interpretačné umenie a získali tak Cenu hudobnej kritiky a ďalšie významné ocenenia dôležité na ich ceste na svetové hudobné pódia. Budú medzi nimi aj traja slovenskí zástupcovia, ktorí iste potvrdia vysokú úroveň slovenského koncertného umenia.

Stredoeurópsky festival koncertného umenia podľa rozhodnutia jeho organizátorov už druhý rok nesie názov Allegretto Žilina, aby tak vyjadril spätosť tohto významného stredoeurópskeho podujatia s kultúrnou metropolou severného Slovenska, mestom, ktoré je sídlom Štátneho komorného orchestra ako spoluorganizátora festivalu, a rovnako sídlom konzervatória, na ktorom už desiatky rokov vyrastajú mladé hudobné talenty. Práve existencia profesionálneho komorného orchestra je úzko spojená s úspešnou dvadsaťpäťročnou existenciou festivalu a jeho dnešnou vysokou úrovňou i neustále narastajúcou popularitou. Program jubilejného ročníka obohatí vystúpenie viacerých medzinárodných hudobných hviezd a predstaví sa na ňom Symfonický orchester Slovenského rozhlasu aj Janáčkova filharmónia Ostrava.

Festival, ktorý sa už stal súčasťou európskej hudobnej scény, má trvalú podporu ministerstva kultúry a vnímame ho aj ako výrazný príspevok Slovenskej republiky k pestovaniu záujmu mladej generácie o vážnu hudbu a hľadaniu nasledoviahodných hudobných vzorov u svojich rovesníkov.

Vám, vážení festivaloví návštevníci, želim veľa pekných a obohacujúcich hudobných zážitkov.

Marek Maďarič

minister kultúry Slovenskej republiky

Dear visitors to the festival,

for a quarter of a century now your city has been inseparably linked with an important musical event, where young musical talents, laureates of prestigious international competitions, make their appearance each year. They present their performing art before an international jury, aiming to win the Music Critics' Prize and other significant awards, which are important on their journey towards the musical stages of the world. The performers will include three Slovak representatives, who will certainly confirm the high level of Slovak concert art.

For two years now, by its organisers' decision, the Central European Music Festival has been known as Allegretto Žilina. The name expresses the association of this important central European event with the cultural metropolis of northern Slovakia, the city where the State Sinfonietta, the festival's co-organiser, is based, and where there is also a conservatory in which young musical talents have been developing for decades. In fact, the existence of the professional chamber orchestra is closely linked with the successful 25-year existence of the festival and its current high level and steadily growing popularity. The programme for the jubilee year is enriched by the appearance of a number of international music stars, and the Slovak Radio Symphony Orchestra and the Janáček Philharmonic Ostrava will also perform there.

The festival, which by now has become part of the European musical scene, has permanent support from the Ministry of Culture, and we see it as a notable contribution by the Slovak Republic to cultivating interest in serious music among the younger generation and seeking worthy musical models in that age-group.

Dear festival visitors, I wish you many fine, enriching musical experiences.

Marek Maďarič

Minister of Culture of the Slovak Republic

Vážení návštevníci festivalu,

vitajte na unikátnej prehliadke víťazov prestížnych svetových súťaží Allegretto Žilina 2015. Ťažko by ste hľadali festival s podobnou koncentráciou mladých talentov. Sme presvedčení, že práve Allegretto Žilina integruje v sebe nevyhnutné atribúty pre zdravú existenciu hudobného umenia: starostlivosť o tradíciu, integrovanie súčasnosti i angažovanie sa pre budúcnosť hudby. Návratmi k dielam majstrov minulosti pestujeme tradíciu. Súčasnému publiku približujeme hudobné hodnoty žijúcich tvorcov prostredníctvom umeleckých a emocionálnych zážitkov z festivalových koncertov. Podporovaním mladých talentov sa staráme o budúcnosť hudby.

V duchu obohacovania hudobných tradícií mesta Žilina po prvý raz uvedieme Čajkovského „Piatu“. V podaní Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu pod taktovkou minuloročného nositeľa hlavnej Ceny hudobnej kritiky Jordana Kamdžhalova odznie mimoriadne v priamom prenose na Rádiu Devín. Ak ste si mysleli, že všetci skladatelia vážnej hudby sú už mŕtvi, dvoch sme do Žiliny pozvali, aby ste sa ich mohli na komponovanie opýtať osobne. Peter Zagar a Pēteris Vasks obohatia program krásnymi dielami súčasnosti. Vasksov koncert pre violončelo a orchester odznie v slovenskej premiére v podaní violončelistu Kristapsa Bergsa. O zážitky, ktoré si so sebou odnesiete do budúcnosti, sa postarajú aj ďalší mladí interpreti. V tomto roku medzi nich výnimočne patria až traja Slováci – Andrea Vizvári, Karol Daniš a Muchovo kvarteto. Budú dôstojnými partnermi tých najlepších mladých umelcov z deviatich európskych krajín.

Byť skutočným umelcom znamená nielen neustále sa zdokonaľovať, ale najmä nebáť sa vstupovať do sveta s vlastnou integritou a odvahou hovoriť pravdu. Počas dvadsiatich piatich rokov sme vám aj my s odvahou predstavovali najtalentovanejších umelcov na začiatku ich kariéry. Za štvrtstoročie to bolo vyše 350 sólistov, ktorí dnes patria medzi renomované osobnosti svetovej hudobnej scény.

Allegretto Žilina 2015 oslavuje štvrtstoročie. Teším sa, že toto významné jubileum si s nami pripomenú aj hostia z Českej republiky. Nielen otváracím koncertom s vynikajúcim huslistom Josefom Špačkom, ale počas festivalu sa uskutoční aj Druhé česko-slovenské stretnutie hudobných profesionálov. Nová platforma, ktorú České sny v spolupráci s Hudobným centrom vytvorili minulý rok, si dáva za cieľ prehľbovať spoluprácu s českými organizáciami, festivalmi a kolegami.

V mene Hudobného centra, hlavného organizátora festivalu Allegretto Žilina, vítam všetkých domácich i zahraničných hostí, naše stále žilinské publikum a prajem vám všetkým veľa inšpiratívnych stretnutí a krásnych umeleckých zážitkov.

Ol'ga Smetanová
riaditeľ'ka Hudobného centra

Honoured guests of the festival,

welcome to the unique showcase of the laureates of prestigious world competitions, Allegretto Žilina 2015! It would be difficult to find a festival with a similar concentration of young talents. We believe that Allegretto Žilina possesses all the attributes that are essential for the healthy existence of the musical art: concern for tradition, integration of the present, and commitment to the future. We cultivate tradition by returning to the works of the masters of the past. To the contemporary public we give access to the musical values of living artists, through the artistic and emotional experiences from the festival concerts. By supporting young talents we are making provision for the future of music.

In the spirit of enriching the musical traditions of the town of Žilina, for the first time we are presenting Tchaikovsky's "Fifth". Performed by the Slovak Radio Symphony Orchestra under the baton of Jordan Kamdžhalov, last year's winner of the premier Music Critics' Prize, it will be heard, exceptionally, in live broadcasting on Radio Devín. If you thought that all composers are already dead, we have invited two living ones to Žilina, so that you can put questions to them personally about composing. Peter Zagar and Pēteris Vasks will enrich the programme with beautiful works from the present day. Vasks' concerto for cello and orchestra will be heard in Slovak premiere, performed by the cellist Kristaps Bergs. There are other young performers who will ensure you have experiences to be remembered in the future; among them this year, exceptionally, there are three Slovaks – Andrea Vizvári, Karol Daniš and the Mucha Quartet. They will be worthy partners of the best young artists from nine European countries.

To be a genuine artist means not just to try to perfect oneself continually, but above all not to be afraid to enter the world with one's own integrity and the courage to speak the truth. For twenty five years we too have had the courage to present to you the most talented artists at the outset of their careers. Over a quarter of a century there have been over 350 soloists, who today are among the foremost on the world classical music scene.

Allegretto Žilina 2015 is celebrating its quarter centenary. I am glad that guests from the Czech Republic are here to mark this important jubilee along with us. Not only do we have the opening concert with the outstanding violinist Josef Špaček, but also the second Czecho-Slovak meeting of musical professionals will be held during the festival. This new platform, which the Czech Dreams created last year in collaboration with Music Centre Slovakia, has the aim of deepening collaboration with Czech organisations, festivals and colleagues.

On behalf of the Music Centre, the main organiser of Allegretto Žilina, I welcome all guests from home and abroad and our permanent public in Žilina, and I wish everyone many inspiring encounters and beautiful musical experiences.

Ol'ga Smetanová
Director of the Music Centre Slovakia

Pondelok 13. 4., 19:00 10

OTVÁRACÍ KONCERT

Janáčkova filharmónia Ostrava
Gergely Madaras, *dirigent (Maďarsko)*
Andrea Vizvári, *soprán (Slovenská republika)*
Josef Špaček, *husle (Česká republika)*
J. L. Bella, W. A. Mozart, G. Verdi, V. Bellini,
F. Mendelssohn Bartholdy, Z. Kodály

Utorok 14. 4., 16:00 24

**KONCERT VÍŤAZOV SÚŤAŽÍ
SLOVENSKÝCH KONZERVATÓRIÍ
ZA ROK 2015**

Utorok 14. 4., 19:00 26

Mucha Quartet (*Slovenská republika*)
W. A. Mozart, D. Šostakovič

Duo MagDuś (*Pol'sko*)
W. Albright, M. de Falla, M. Ravel

Streda 15. 4., 19:00 36

Anna-Victoria Baltrusch, *organ*
(*Nemecko*)
N. Bruhns, J. Laukvik, J. S. Bach,
A. P. F. Boëly, M. Duruflé

Alexandre Esperet, *bicie nástroje*
(*Francúzsko*)
J. S. Bach, A. Thomas, J. Cage, I. Xenakis

Monday, 13th April, 7 p.m. 11

OPENING CONCERT

Janáček Philharmonic Ostrava
Gergely Madaras, *conductor (Hungary)*
Andrea Vizvári, *soprano (Slovak Republic)*
Josef Špaček, *violin (Czech Republic)*
J. L. Bella, W. A. Mozart, G. Verdi, V. Bellini,
F. Mendelssohn Bartholdy, Z. Kodály

Tuesday, 14th April, 4 p.m. 24

**CONCERT OF THE LAUREATES OF
THE SLOVAK CONSERVATOIRES
COMPETITIONS 2015**

Tuesday, 14th April, 7 p.m. 27

Mucha Quartet (*Slovak Republic*)
W. A. Mozart, D. Shostakovich

Duo MagDuś (*Poland*)
W. Albright, M. de Falla, M. Ravel

Wednesday, 15th April, 7 p.m. 37

Anna-Victoria Baltrusch, *organ*
(*Germany*)
N. Bruhns, J. Laukvik, J. S. Bach,
A. P. F. Boëly, M. Duruflé

Alexandre Esperet, *percussions*
(*France*)
J. S. Bach, A. Thomas, J. Cage, I. Xenakis

Štvrtok 16. 4., 19:00 44

Štátny komorný orchester Žilina
Rossen Gergov, *dirigent (Bulharsko)*
Jan Hudeček, *fagot (Česká republika)*
Karol Daniš, *husle (Slovenská republika)*
S. Prokofiev, J. Françaix, F. Mendelssohn
Bartholdy, M. Bruch

Piatok 17. 4., 19:00 56

Sinfonietta Bratislava
Pavel Bogacz ml., *umelecký vedúci*
(*Slovenská republika*)
Pablo Barragán, *klarinet (Španielsko)*
Kristaps Bergs, *violončelo (Lotyšsko)*
P. Zagar, P. Vasks, C. M. von Weber,
B. Martinů

Sobota 18. 4., 19:00 66

ZÁVEREČNÝ KONCERT
Symfonický orchester Slovenského
rozhlasu
Yordan Kamdzhlov, *dirigent*
(*Bulharsko*) – držiteľ Ceny hudobnej kritiky
Allegretto Žilina 2014
Antonii Baryshevskiy, *klavír (Ukrajina)*
P. I. Čajkovskij, F. Chopin

SPRIEVODNÉ PODUJATIA
Majstrovský kurz
Anny-Victorie Baltrusch
Konzervatórium Žilina
Utorok 14. 4., 10:00

Majstrovský kurz s Mucha Quartet
Konzervatórium Žilina
Streda 15. 4., 10:00

Zmena programu a účinkujúcich vyhradená.

Thursday, 16th April, 7 p.m. 45

Slovak Sinfonietta Žilina
Rossen Gergov, *conductor (Bulgaria)*
Jan Hudeček, *bassoon (Czech Republic)*
Karol Daniš, *violin (Slovak Republic)*
S. Prokofiev, J. Françaix, F. Mendelssohn
Bartholdy, M. Bruch

Friday, 17th April, 7 p.m. 57

Sinfonietta Bratislava
Pavel Bogacz Jr., *artistic director*
(*Slovak Republic*)
Pablo Barragán, *clarinet (Spain)*
Kristaps Bergs, *cello (Latvia)*
P. Zagar, P. Vasks, C. M. von Weber,
B. Martinů

Saturday, 18th April, 7 p.m. 67

CLOSING CONCERT
Slovak Radio Symphony Orchestra
Yordan Kamdzhlov, *conductor*
(*Bulgaria*) – holder of the Music Critics'
Award Allegretto Žilina 2014
Antonii Baryshevskiy, *piano (Ukraine)*
P. I. Tchaikovsky, F. Chopin

FRINGE EVENTS
Masterclass of
Anna-Victoria Baltrusch
Conservatoire Žilina
Tuesday, 14th April, 10 a.m.

Masterclass of the Mucha Quartet
Conservatoire Žilina
Wednesday, 15th April, 10 a.m.

*The programme and musicians are subject
to change without prior notice.*

Pondelok 13. 4. 19:00

OTVÁRACÍ KONCERT

Janáčkova filharmónia Ostrava

Gergely Madaras, *dirigent (Maďarsko)*
Andrea Vizvári, *soprán (Slovenská republika)*
Josef Špaček, *husle (Česká republika)*

Ján Levoslav Bella *Slávnostná predohra Es dur (1872/73)* **6'**
(1843 – 1936)

Wolfgang Amadeus Mozart *Nel grave tormento, ária Aspásie z 2. dejstva opery Mitridate, Rè di Ponto (1770)* **5'**
(1756 – 1791)

Giuseppe Verdi *Gualtier Maldè! ... Caro nome, ária Gilda z 1. dejstva opery Rigoletto (1850/51)* **8'**
(1813 – 1901)

Vincenzo Bellini *Son vergin vezzosa, ária Elvíry z 1. dejstva opery Puritáni (1834)* **6'**
(1801 – 1835)

Qui la voce sua soave... Vien diletto, ária Elvíry z 2. dejstva opery Puritáni (1834) **6'**

Felix Mendelssohn Bartholdy *Koncert pre husle a orchester e mol op. 64 (1844)* **25'**
(1809 – 1847)
Allegro molto appassionato
Andante
Allegretto non troppo – Allegro molto vivace

Zoltán Kodály *Tance z Galanty (1933)* **18'**
(1882 – 1967)
Lento
Allegretto moderato
Allegro con moto, grazioso
Allegro
Allegro vivace

Monday, 13th April, 7 p.m.

OPENING CONCERT

Janáček Philharmonic Ostrava

Gergely Madaras, *conductor (Hungary)*
Andrea Vizvári, *soprano (Slovak Republic)*
Josef Špaček, *violin (Czech Republic)*

Ján Levoslav Bella *Festive Overture in E flat Major (1872/73)* **6'**
(1843 – 1963)

Wolfgang Amadeus Mozart *Nel grave tormento, aria of Aspasia from the 2nd act of the opera Mitridate, Rè di Ponto (1770)* **5'**
(1756 – 1791)

Giuseppe Verdi *Gualtier Maldè! ... Caro nome, aria of Gilda from the 1st act of the opera Rigoletto (1850/51)* **8'**
(1813 – 1901)

Vincenzo Bellini *Son vergin vezzosa, aria of Elvira from the 1st act of the opera I puritani (1834)* **6'**
(1801 – 1835)
Qui la voce sua soave... Vien diletto aria of Elvira from the 2nd act of the opera *I puritani* (1834) **6'**

Felix Mendelssohn Bartholdy *Concert for violin and orchestra in E minor, Op. 64 (1844)* **25'**
(1809 – 1847)
Allegro molto appassionato
Andante
Allegretto non troppo – Allegro molto vivace

Zoltán Kodály *Dances of Galánta (1933)* **18'**
(1882 – 1967)
Lento
Allegretto moderato
Allegro con moto, grazioso
Allegro
Allegro vivace

Hudobná reč skladateľa **Jána Levoslava Bellu** (1843 – 1936) sa formovala v priebehu 60 rokov 19. storočia pod vplyvom obrodeneckých aktivít, ako aj ceciliánskej reformy cirkevnej hudby. Každopádne sa však jej základom a východiskom stala i slovenská národná hudobná kultúra. Početné kontakty Jána Levoslava Bellu s hudobníkmi spôsobili, že okrem inštrumentálnej i vokálnej komornej tvorby sa postupne púšťal do iniciovania prvých slovenských samostatných symfonických kusov a komponoval aj diela pre hlasy a orchester. Jeho najznámejšou orchesterálnou kompozíciou zostáva symfonická báseň *Osud a ideál* z roku 1874, ktorej zasa bezprostredne v rokoch 1872 – 1873 predchádza taktiež pre veľký orchester koncipovaná *Slávnostná predohra Es dur*.

Pri nevšednom hudobnom talente **Wolfganga Amadea Mozarta** (1756 – 1791) pravdepodobne neprekvapí, že do vôd tzv. opera seria vstúpil krátko pred dovŕšením pätnástich rokov, a to dielom *Mitridate, rè di Ponto*, skomponovaným pre Teatro Regio Ducale v Miláne v roku 1770, kde odznelo v premiére 26. decembra. Vznik opery sa spája s autorovou cestou do Talianska, prvou z troch absolvovaných v rozmedzí rokov 1769 až 1773 v sprievode svojho otca Leopolda. Okrem toho, že v rámci každej dokončil novú operu (v roku 1771 nasledoval *Ascanio in Alba* a napokon *Lucio Silla* v 1772), ukrývali „talianske“ výjazdy aj edukačný rozmer vyplývajúci z osobných stretnutí so skladateľmi ako Jommelli, Piccinni či Hasse, ako aj z návštev početných operných predstavení. Napriek počiatočnej nedôvere – objednávka tak mladému autorovi predsa len nebola zvykom – či náročnému skúšobnému obdobiu, kedy bol Mozart nútený prepísať a upraviť viaceré čísla, zaznamenala premiéra pozitívne ohlasy a mladému skladateľovi priniesla prakticky prvý závažnejší úspech v oblasti opernej tvorby. Skladateľ predsa nič nepodcenil, príležitosť otvorenia sezóny tohto veľkého divadla predstavovala výzvu. Orchester je koncipovaný v porovnaní s predchádzajúcimi Mozartovými skúsenosťami širšie a vokálne línie sa vyznačujú nielen brilantnou

virtuozitou, ale aj kreovaním emocionálnych vrcholov, svedčiacich o výstižnom prieniku tak mladého tvorca do hĺbky ľudskej mysle a duše. Dokazuje to aj *Nel grave tormento*, ária Aspasia zmietajúcej sa medzi pravou láskou a zmyslom pre povinnosť.

Výrazu zodpovedajúcou hudobnou drobnokresbou, ako aj bohatstvom hýriacou melodičkou sa vyznačuje opera, ktorú dokonca sám jej autor považoval za jednu zo svojich najvydarenejších. Približne rok pred úspešnou premiérou *Rigoletta* 11. marca 1851 sa **Giuseppe Verdi** (1813 – 1901) nadchol hrou Victora Huga *Kráľ sa zabáva* a objavil v nej námet pre nové dielo o dvornom šašovi a jeho krásnej dcére, ktorá sa stane obeťou fahtikárskeho vojvodu. Podobne však ako literárna predloha, i pôvodná operná podoba na libreto Francesca Mariu Piaveho sa stretla s nevdou a pod názvom *La maledizione* (Prekliatie) bola zakázaná ako nemorálna, obscénna a urážlivá pre kráľovský majestát, keďže vykresľovala francúzskeho panovníka Františka I. ako zhýralca. Musela podľahnúť cenzúre benátskej polície, a tak bol napokon dej opery presunutý do Mantovy, z kráľa sa stal Vojvoda z Mantovy a názov sa zmenil na *Rigoletta* (vychádzajúc pravdepodobne z talianskej podoby mena kráľovho šaša Tribolletto). Rozporuplnosť postavy Rigoletta Verdiho fascinovala, pretože na jednej strane je oddaným služobníkom svojho pána, no na druhej strane sa práve pred ním usiluje ochrániť krehkú Gildu. V brilantnom *Caro nome* sa čerstvo zaľúbená dievčina oddáva myšlienkam na chudobného študenta menom Gualtier Maldè, vonkoncom netušiac, že naleťala prefikánu taha samotného Vojvodu.

„Je síce pravda, že Belliniho hudba je striedamejšia v harmóniách i v orchestrácii, no o to bohatšia v cítení a individuálnej melanchólii, jemu tak vlastnej. Dokonca i v jeho menej osobných operách má také dlhé, dlhočizné melódie, aké pred ním nik nenapísal,“ skonštatoval Verdi o **Vincenzovi Bellinim** (1801 – 1835), významnom predstaviteľovi tzv. predverdiovského belcanta, pre ktoré bola práve melódia hlavnou nositeľkou emócií. Platí to i pre poslednú operu

Puritáni na libreto Carla Pepoliho (po nezdare s *Beatrice di Tenda* sa Bellini rozhodol ukončiť spoluprácu so svojim dlhoročným libretistom Felicem Romanim), inšpirovanú literárnou predlohou Sira Waltera Scotta. Po úvodných peripetiách s menej skúseným libretistom došlo na Belliniho povestný výrok, že dobré operné libreto v podstate nedáva žiaden poriadny zmysel. A tak sú historické súvislosti „cromwellovských“ udalostí 17. storočia v rámci občianskej vojny v Anglicku potlačené do úzadia v prospech vyzdvihnutia individuálnych osudov, v skutočnosti priam klasickej, no o to citovo intenzívnejšej ľúbostnej zápletky. Kým *Son vergin vezzosa* z prvého dejstva predstavuje spev zamilovanej Elviry, *Qui la voce sua soave... Vien diletto* z druhého dejstva zasa symbolizuje emóciu spomínania opustenej ženy...

„Rád by som Ti nasledujúcu zimu napísal husľový koncert: jeden v tónine e mol mi zostáva v hlave a nedá mi pokoja,“ tieto riadky **Felixa Mendelssohna Bartholdyho** (1809 – 1847) z 30. júla 1838 adresované jeho priateľovi, nemeckému husľovému interpretovi a koncertnému majstrovi lipského Gewandhausu Ferdinandovi Davidovi, sa spájajú zo začiatkami jedného z najjadrnejších a najhrávanejších husľových koncertov vôbec. Komponovanie však trvalo celých šesť rokov, a to pri intenzívnej komunikácii s Davidom. *Koncert pre husle a orchester e mol op. 64* bol dokončený v septembri, no ešte v decembri sa skladateľ obrátil na interpreta, aby mu odobril zmeny pred definitívnym odoslaním do nakladateľstva. Mendelssohn sa síce v zásade držal klasických štruktúr, no zároveň sa rozhodol pre určité prispôsobenia vyhovujúce jeho vkusu i dobovým zmenám. Priniesol takmer okamžitú introdukcii sóloveho nástroja či zaradenie predpísanej sólovej kadencie (zvyčajne ich sólisti improvizovali). Dielo uvádza búrlivé *Allegro molto appassionato*, oplývajúce rozmanitými tematickými expozíciami, ich rozvedeniami či opakovaniami. Záver časti namiesto klasickej cody skladateľ akoby premostuje držaným tónom vo fagote do pokojného *Andante*, po ktorom tiež prakticky attacca nasleduje

Allegretto non troppo. Allegro molto vivace, ukončené v čulej, pulzujúcej, radostnej nálade. Schválne prepojenie častí do takmer plynulého hudobného toku malo zabrániť nežiaducim potleskom a stojí azda čiastočne i za dodnes pretrvávajúcou tradíciou o začiatku aplauzu až na záver kompletného diela. Premiéru koncertu 13. marca 1845 v Lipsku mal pôvodne dirigovať sám autor, vzhľadom na ochorenie ho však zastúpil dánsky dirigent a tiež skladateľ, Niels Gade.

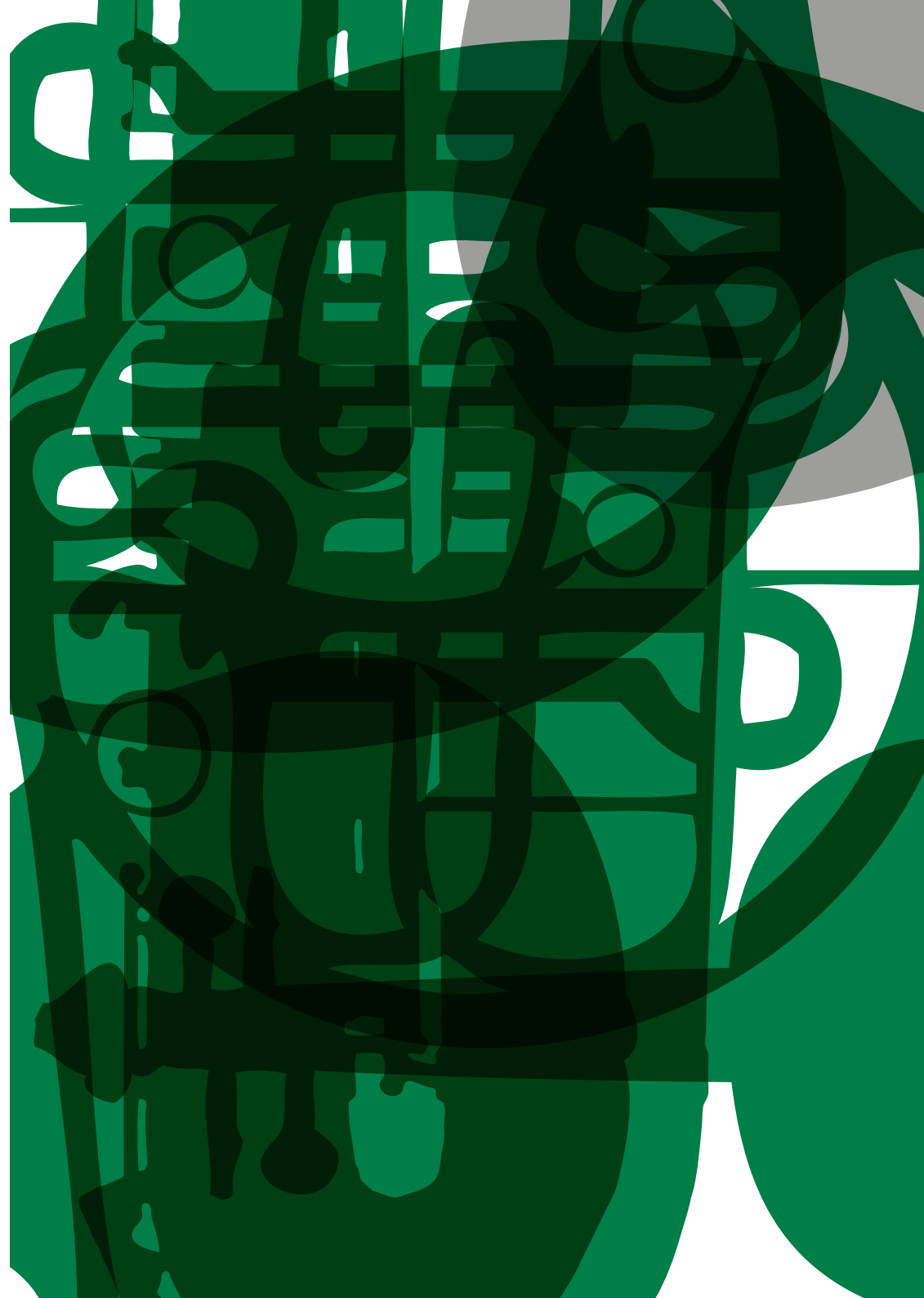
„*Keby som mal menovať skladateľa, ktorého diela dokonale vystihujú charakter Uhorska, povedal by som, že Kodály. Jeho diela preukazujú presvedčenie, vieru v ducha svojej krajiny. Jasným vysvetlením je, že Kodályho skladateľská činnosť je na tejto pôde zakorenená, hlbokú, trochu ukrytú príčinu predstavuje dôvera v silu a budúcnosť jeho ľudu,*“ napísal Béla Bartók o **Zoltánovi Kodálym** (1882 – 1967), ktorý sa preslávil nielen ako skladateľ, ale aj ako etnomuzikológ a pedagóg, pričom všetky tieto činnosti zostali počas jeho pôsobenia navzájom prepojené. Bol synom prednostu stanice železníc Rakúska-Uhorska, ktorého pracovne často presúvali. Detské roky vďaka tomu Zoltán Kodály trávil v rôznych malých uhorských mestách. Popritom ho bavilo pozorovať ľudovú hudbu, ktorou bol na daných miestach obklopený. Zároveň sa intenzívne zaujímal o trendy v európskej hudbe.

K pomerne frekventovaným jeho dielam patrí skôr orchesterálne skladby a medzi nimi sa vynímajú zvukovo farebné a melodické *Tance z Galanty*. Bezprostredný pôvod diela môže siahať do roku 1927, kedy skladateľ skomponoval klavírnú suitu *Tance z Marosszéku*, inšpirovanú oblasťou Transylvánie, ktorú v rokoch dospievania navštívil. Kompozíciu následne v roku 1930 zinstruoval. V uvedenom kontexte pôsobila *Tance z Galanty* z roku 1933 ako určité pokračovanie, aj keď vznikli pri príležitosti 80. výročia Budapeštianskeho filharmonického orchestra. Zoltán Kodály k skladbe uvádza komentár, formulovaný – nevšedne – v tretej osobe: „*Galanta je malé uhorské mesto na starej železničnej trase medzi Viedňou a Budapešťou. Skladateľ*

tu strávil sedem rokov svojho detstva. V tom období tu existovala slávna cigánska kapela, ktorá už odvtedy zanikla. Bola to prvá skúsenosť s orchestrálnou zvukovosťou, ktorá sa do uší dieťaťa dostala. Predchodcovia týchto Cigánov už boli známi už viac než pred sto rokmi. Okolo roku 1800 vyšli vo Viedni zväzky uhorských tancov, pričom jeden z nich obsahoval hudbu podľa Cigánov z Galanty a prispel k zachovaniu tradícií. V snahe uviesť ich do života skladateľ prevzal hlavné témy z týchto starých zväzkov.“

Na ploche piatich častí sa poslucháč oboznamuje s rozličnými prejavmi tradičného uhorského verbunkového štýlu, kde sa pomalé pasáže striedajú s rýchlymi a u poslucháča priam vyvolávajú nutkanie si podupkávať. Obzvlášť významnú úlohu hrá klarinet, pretože reprezentuje úlohu jednoplátkového tárogató v ľudovej hudbe Uhorska. Napriek značným folklórnym vplyvom kompozícia nepredstavuje len obyčajné spracovanie ľudových motívov, ale vyznačuje sa skladateľovým zmyslom pre zvukovo farebné a inštrumentačne brilantné modernistické tendencie.

Eva PLANKOVÁ

Gergely Madaras

dirigent | *conductor*

„Prvé, čo si všimnete, je mladý dirigent Gergely Madaras, ktorý rázne vkročil na pódium a hneď sa pustil do predohry, ešte skôr, než stihli zhasnúť svetlá. Účinok bol okamžitý, vťahol nás do Mozartovho čarovného sveta, bez toho, aby sme sa stihli uvelebiť v typickej diváckej letargii,“ napísal pre denník Express William Hartston po predstavení *Čarovnej flauty* v English National Opera pod vedením Gergelyho Madarasa (1984). O temperamente mladého maďarského umelca skvele vypovedá aj videozáznam z jeho vystúpenia na International Musical Olympus Festival v Petrohrade v máji 2013. Finálne saltarello z Mendelssohnovej *Talianskej symfónie* nasadil v doslova pekelnom tempe, no hra orchestra, vedená jeho jasne čitateľným gestom, v žiadnom okamihu nepôsobí zbrklo či uponáhľane. Neprekvapí preto, že o Madarasovi sa hovorí ako o jednom z najslubnejších európskych dirigentov mladšej generácie.

Gergely Madaras, podobne ako väčšina jeho maďarských kolegov, nie je iba dirigentom, ale typickým „viacodborovým“ hudobníkom – popri dirigovaní študoval aj hru na husliach, flaute a kompozíciu. Diplom z dirigovania získal na viedenskej Universität für Musik und darstellende Kunst, z hry na flaute na budapeštianskej Lisztovej akadémii.

Podobne širokospektrálne sú aj jeho dirigentské aktivity. Madarasov repertoár siaha od Vivaldiho, Bacha či Händla ku klasikom hudby 20. storočia, no nechýbajú v ňom ani mená ako Johann Strauss alebo Franz Lehár. Pomerne rýchlo si získal reputáciu aj ako operný dirigent a v tomto smere obohatil svoje portfólio o niekoľko skutočných rarít, medzi ktoré patria napríklad *Vanessa* Samuela Barbera, *Albert Herring* Benjamin Brittena či *The Pilgrim's Progress* Ralpha Vaughana-Williamsa.

Osobitný záujem venuje úvzduvanému súčasnej hudby. Roku 2004 spoluzakladal IKZE Festival

(festival mladých skladateľov), účinkoval na Wien Modern, MiTo Settembre Musica, Tanglewood Festival of Contemporary Music a Lucerne Festival Academy, kde v rokoch 2011 – 2013 pôsobil ako asistent Pierra Bouleza. Okrem iných spolupracoval s Péterom Eötvösom a Geomom Benjaminom.

Svoj zahraničný dirigentský debut zaznamenal Gergely Madaras na pôde viedenského Musikvereinu s RSO Wien v roku 2010. V nasledujúcom roku sa prebojoval do finále Medzinárodnej súťaže mladých dirigentov v Besançone a získal cenu ARTE Live Web a taktiež Junior Prima Prize, najprestížnejšie maďarské ocenenie určené mladým umelcom. Dirigentské vzdelanie si Madaras dopĺňal na študijných pobytoch v Británii a USA a tiež na majstrovských kurzoch a workshopoch osobností, akými sú James Levine, Sir Mark Elder, Herbert Blomstedt, David Zinman, Mariss Jansons a Sir Colin Davis, vďaka ktorým sa mohol postaviť pred telesá ako Royal Concertgebouw Orchestra či London Symphony Orchestra a naštartovať tak úspešnú kariéru orchestrálného a operného dirigenta. Počas uplynulých piatich rokov stihol spolupracovať s radom európskych komorných aj symfonických orchestrov, len nedávno sa vrátil z turné po Austrálii a Novom Zélande, po ktorom opäť uviedol *Čarovnú flautu*, tentoraz na doskách Kráľovskej opery v Amsterdame.

V roku 2013 sa stal umeleckým riaditeľom Orchestre Dijon Bourgogne, o rok neskôr aj šéfdirigentom maďarského Savaria Symphony Orchestra a tento post zastáva súbežne s legendárnym Tamásom Vásárym. To sú ideálne podmienky na to, aby mohol byť tým, čím bude aj v dnešný večer v Kodályho *Tancoch z Galanty* – vášnivým a neúnavným propagátorom hudby maďarských skladateľov.

Born in 1984 in Budapest, Gergely Madaras began his musical education studying the flute, violin and composition. He holds masters degrees from the orchestral conducting faculty of the University of Music and Performing Arts Vienna as well as from the flute faculty of the Franz Liszt Academy of Music in Budapest. His teachers were Mark Stringer and Henrik Pröhle. Fast gaining an international reputation as one of the most exciting European conductors of his generation, in 2013 Gergely Madaras was appointed Music Director of the Orchestre Dijon Bourgogne. From September 2014 he also took up the post of Chief Conductor of the Savaria Symphony Orchestra in his native Hungary. Upcoming orchestral highlights include his debuts with the Munich Chamber Orchestra, BBC Symphony, Janáček Philharmonic, Academy of Ancient Music and his North American début with the Houston Symphony, as well as returns to the Scottish Chamber Orchestra and Orchestra of the Teatro Regio in Turin. The 2014/15 season also sees Gergely Madaras make his Australasian début conducting the Melbourne Symphony, Queensland Symphony and Auckland Philharmonia orchestras.

Gergely Madaras is also establishing a fine reputation as an opera conductor: in 2012 he was appointed as the inaugural recipient of the Charles Mackerras Fellowship at the English National Opera. During this two year appointment he worked on productions of *The Barber of Seville*, *Benvenuto Cellini*, *The Pilgrim's Progress*, *Rigoletto* and *Wozzeck*, and in Autumn 2013 was invited by ENO to conduct Simon McBurney's new production of *Magic Flute* in London. He will reprise this production for his début at De Nederlandse Opera Amsterdam in Spring 2015. Other opera engagements have included *Peer Gynt* in Dijon and *Bluebeard's Castle* in concert at the 30th International Bartók Festival in Hungary. Future appearances in Hungary include semi-staged performances of *La traviata* and *Lucia di Lammermoor* in Szombathely and productions of *Magic Flute* and Verdi's *Otello* at the Hungarian State Opera in Budapest. In 2015/16, he will make his début at the Grand Théâtre de Genève with another new production of *Magic Flute*.

Following his début in 2010 in the Vienna Musikverein with the Vienna Radio Symphony Orchestra, he has worked with such orchestras as the Brussels Radio Philharmonic, Bergen Philharmonic, BBC Philharmonic, Royal Scottish National and Scottish Chamber Orchestras, Wroclaw Philharmonic, Orchestra of the Teatro Regio Turin, Manchester Camerata, Sinfonia Viva, London Mozart Players, MAV, Concerto Budapest and Hungarian Radio Symphony Orchestras and the Saint Petersburg State Hermitage Orchestra among many others.

Madaras has also been exceptionally active on the international contemporary music scene with regular appearances at festivals such as the Wien Modern, MiTo Settembre Musica, Tanglewood Festival of Contemporary Music and Lucerne Festival Academy. In recent seasons he has worked closely with Pierre Boulez, Péter Eötvös and George Benjamin. In 2004, he co-founded the IKZE Festival (Contemporary Music Festival of Young Composers), that became one of the most important new music events in Hungary and during its six years of existence it premièred 109 works of 42 composers.

In recent years, Gergely Madaras held the coveted Junior Fellowship in Conducting at the RNCM in Manchester, has been a conducting fellow at the Tanglewood Music Center (recipient of the 2009 Seiji Ozawa Fellowship) and American Academy of Conducting at Aspen. He has worked alongside and studied with conductors James Levine, Sir Mark Elder, Herbert Blomstedt and David Zinman. Between 2011 and 2013, he served as assistant conductor for Pierre Boulez at the Lucerne Festival Academy. Madaras has also received tutelage in public master classes under the guidance of Mariss Jansons, Sir Colin Davis and Sir Mark Elder, conducting the Royal Concertgebouw Orchestra, the London Symphony Orchestra and the Hallé Orchestra.

In 2011, Gergely Madaras was one of three finalists at the 52nd Besançon International Competition for Young Conductors, and won the ARTE Live Web prize. Also in 2011, Madaras received the Junior Prima Prize, the most prestigious award in Hungary given every year to outstanding young artists.

Andrea Vizvári

soprán | soprano

Máloktovej slovenskej sopranistke sa podarilo odspievať koncert operných árií v newyorskej Carnegie Hall. Trenčianska rodáčka Andrea Vizvári (1981) sa však po tejto jedinečnej príležitosti, ktorá sa jej naskytla v roku 2008, nevrhla do vôd svetového operného „biznisu“, ale rozumne znížila obrátky, aby sa vyhla nebezpečenstvu predčasného opotrebovania hlasu. Oplatilo sa: o rok neskôr sa stala členkou súboru Opery SND, kde ju možno vidieť a počuť ako Musettu, Violettu, Zerlinu, Gildu, Donnu Annu či Elvíru (ale napríklad aj ako Adelu v *Netopierovi* či ako Vílu Amálku vo *Veľkej doktorskej rozprávke*), v roku 2010 ju časopis Hudobný život označil za „objav roka“, v roku 2013 sa stala absolútnou víťazkou a držiteľkou ceny publika medzinárodnej súťaže Trofeo La Fenice v Taliansku.

Svoje koloratúrne dispozície rozpozнала a rozvíjala počas štúdia na Konzervatóriu Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici pod vedením Šimona Svitka, neskôr sa stala žiačkou Dagmar Podkamenskej Bezačinskej na bratislavskom Konzervatóriu a následne na VŠMU. Vtedy prišli prvé ocenenia (1. miesta na IUVENTUS CANTI vo Vrábľoch a Súťaži slovenských konzervatórií, 2. miesto na Medzinárodnej súťaži M. Schneidra-Trnavského, cena intendanta Lipskej opery, cena prezidenta Kanadského lyrického divadla, cena Hudobného centra, cena za najlepšiu interpretáciu na Medzinárodných interpretačných kurzoch Sommerakademie Prag – Wien – Budapest, laureátstvo

na Medzinárodnej speváckej súťaži Antonína Dvořáka) aj rad zaujímavých hosťovaní na zahraničných scénach. Medzi jej prvé veľké úspechy patrí Kráľovná noci vo viedenskej Volksoper, v úlohe ktorej neskôr hosťovala aj v Lipskej opere. Je taktiež stálou hosťkou Janáčkovej opery Národného divadla Brno – ako Violetta vo Verdiho *Traviate* a v opere *Sen noci svätajánskej* Benjamina Brittena. Úspechom boli aj jej koncertné vystúpenia v Holandsku, Írsku, Poľsku, Maďarsku, Rakúsku a v Českej republike.

Popri línii operných postáv prevažne talianskeho repertoáru (Mozart – Bellini – Verdi – Puccini) sa Andrea Vizvári venuje tiež koncertnej činnosti. Spolupracovala s poprednými domácimi aj zahraničnými telesami – ŠKO Žilina, Slovenská filharmónia, Štátna filharmónia Košice, Pražská komorná filharmónia a d., so súborom starej hudby Musica aeterna účinkovala v koncertnom naštudovaní Pergolesiho opery *La serva padrona*. Nie je jej však cudzí ani „ľahší“ repertoár – opereta či detská opera, v ktorej (ako Ľadová princezná v opere Tibora Freša *Martin a slnko*) na doskách SND napokon aj zaznamenala svoj javiskový debut. K jej srdcovým záležitostiam však predsa asi najviac patria Mozart a talianske belcanto: „*Lákajú ma belcantové postavy ako Lucia di Lammermor, Amina, Linda di Chamounix, Elvíra, Gilda... Všetko sú to obyčajné dievčatá, aj keď musím povedať, že koloratúry sú určitým spôsobom „šialené“...*“ uviedla speváčka pre Hudobný život.

The soprano Andrea Vizvári studied opera performance under Dagmar Bezačinská-Podkamenská at the State Conservatory and the Academy of Performing Arts, both in Bratislava. Her achievements include being selected for a three-month training course at the Detmold Theatre in Germany and master classes by Sona Ghazarian, Peter Dvorský and Zlatica Livorová. She also achieved success at several national and international vocal competitions, such as the 2002 Imrich Godin International Vocal Competition 1st Prize and Audience Award, the 2003 Competition of Slovak Conservatories in Bratislava (1st Prize), the 2004 Mikuláš Schneider-Trnavský International Vocal Competition (2nd Prize, the Leipzig Opera Artistic Director's Award, the Canadian Lyrical Theater President's Award, Music Centre Slovakia Award), the 2005 Antonín Dvořák International Competition (winner), the 2006 International Interpretation Courses by the Sommerakademie Prag – Wien – Budapest (Award for Best Interpretation), the 2010 Hudobný život Award (Artistic Discovery of the Year) for the role of Elvira in Bellini's *I puritani*.

Ms. Vizvári has given highly successful concerts at Carnegie Hall in New York, the Musikverein in Vienna, the National Concert Hall in Dublin, and a gala concert at the Lyric Opera in Montréal. As well as concert tours in Ireland, The Netherlands, United States, Hungary and Poland, she has also appeared in Slovakia with the Slovak Sinfonietta Žilina (open-air concerts in Trenčín), and with the Slovak Philharmonic (Mozart's *Requiem* and Schubert's *Mass in G Major*). Her other artistic activities include performances with the Prague Philharmonia at the Janáček Festival in Ostrava (Martinů's *Kytice*), with the State Philharmonic Košice (Mozart's *Requiem*), and with the Musica aeterna ensemble (a concert performance of the opera *La serva padrona*). At the Bratislava

Music Festival in October 2012, Andrea Vizvári sang the soprano role in the performance of Orff's *Trionfo di Afrodite*, conducted by Alexander Rahbari. That same year, at the Autumn Festival 2012 in Banská Bystrica, she sang in *Requiem* by Andrew Lloyd Webber. Ms. Vizvári's debut in the Slovak National Theatre took place in 2006 when she sang the Ice Princess, a coloratura role in the Slovak children's opera *Martin a slnko* (Martin and the Sun) by Tibor Frešo. In the same year she also performed as the Queen of the Night at Vienna's Volksoper, where she returned the following season. She made frequent guest performances in Slovakia as Najade in Strauss' *Ariadne auf Naxos*, which she also sang in Miskolc and Prague with the Slovak National Theatre. In 2009, Andrea Vizvári appeared at the Leipzig Opera in a guest performance as the Queen of the Night. Since the 2009/10 season, Andrea Vizvári is a full-time soloist with the Slovak National Theatre. Her roles include Violetta (*La traviata*), Elvira (*I puritani*), Gilda (*Rigoletto*), Zerlina (*Don Giovanni*), Karolka (*Jenůfa*), Adela (*Die Fledermaus*), and Servilia (*La clemenza di Tito*). In 2011, she became a permanent guest at the Janáček Theatre in Brno, where she sang Violetta (*La traviata*) and Titania in Britten's *A Midsummer Night's Dream*.

In May 2013, Ms. Vizvári became the absolute winner at the International Competition Trofeo la Fenice in Lucca, Italy, where she also received the Audience Award. Her other achievements include performing at the Regensburg Summer Festival in 2013, at the Thurn und Taxis castle, where she made a guest appearance as Violetta. On the occasion of the state visit of the president of the Slovak Republic to Denmark and the Netherlands, Andrea Vizvári gave concerts with the pianist Marián Lapšanský. The concerts were dedicated to the queens of Denmark and the Netherlands and their families.

Josef Špaček husle | violin

Ako dvadsaťročný nahral debutové CD s kompletom sólových sonát Eugèna Ysaÿa, v dvadsiatich piatich nastúpil na post koncertného majstra Českej filharmónie – hneď po tom, ako ukončil štúdium u legendárneho Itzhaka Perlmana na prestížnej Juilliard School v New Yorku. Len o rok neskôr sa stal laureátom medzinárodnej Súťaže kráľovnej Alžbety v Bruseli, do finále ktorej sa prebojoval ako vôbec prvý český huslista v jej histórii. Tieto úspechy priniesli Josefovi Špačkovi (1986), rodákovi z Třebíča, neobyčajnú popularitu. Známosťou sa čoskoro stala nielen jeho hra, ale aj jeho tvár, čo napokon iba potvrdzuje Špačkov názor: „*Ludia počúvajú hudbu očami. Vnímajú ju tak, ako ju vidia, nie ako ju počujú. V dnešnej dobe môžete byť skvelý, talentovaný alebo geniálny, ale to už jednoducho nestačí. Je to škoda, ale nedá sa s tým nič robiť, hudba musí ísť ľuďom naproti.*“

Josef Špaček však nie je iba populárnou tvárou z lífestylových magazínov či televíznej Show Jana Krausa, ale aj postavou, ktorú česká odnož časopisu Forbes zaraďuje medzi tridsiatku najvplyvnejších ľudí do tridsať rokov. V prvom rade je huslistom s pomerne širokým repertoárovým zberom siahajúcim od Bacha po hudbu jeho vrstovníkov Technická brilancia a orientácia na vzory, akými sú David Oistrach, Maxim Vengerov či Gidon Kremer, mu otvárajú cestu k univerzálnosti, vďaka ktorej môže dokonale spájať prácu vedúceho skupiny prvých huslí prvého českého orchestra s kariérou sólistu – tľmočníka „veľkého“ romantického koncertného repertoáru a zároveň pôsobiť ako aktívny komorný hráč. Práve v tejto oblasti získal cenné skúsenosti s nahrávaním – okrem ysaÿovského debutu pre spoločnosť Artesmon to neskôr boli oceňované nahrávky skladieb H. W. Ernsta pre Naxos a CD s dielami Janáčka, Smetanu a Prokofieva, ktoré v roku 2013 vydal Supraphon.

Hudba bola neoddeliteľnou súčasťou Špač-

kovho života už od raného detstva vďaka otcovi Josefovi, violončelistovi Českej filharmónie. Po prvom roku štúdia na Pražskom konzervatóriu viedli kroky mladého huslistu do USA, kde sa vzdelával na Curtis Institute of Music vo Filadelfii u Idy Kavafianovej, Jamieho Lareda a Shmuela Ashkenasiho, magisterský titul získal na spomínanom Juilliarde pod Perlmanovým vedením. Medzitým stihol zozbierať ocenenia na Medzinárodnej súťaži Carla Nielsena v Dánsku (2008) a na Medzinárodnej súťaži Michaela Hilla na Novom Zélande (2009). To ho predurčilo ku koncertovaniu v Amerike, Austrálii a na Novom Zélande (vystúpil ako sólista s Philadelphia Orchestra, Kansas City Symphony, Queensland Symphony Orchestra a Auckland Philharmonia Orchestra), ťažisko jeho koncertných aktivít však spočíva v spolupráci s českými telesami. Popri Českej filharmónii sú to Pražská komorná filharmónia, Pražský komorný orchester, Filharmónia Bohuslava Martinů Zlín, Filharmónia Brno a ďalšie. Josef Špaček bol hosťom viacerých európskych aj zámorských festivalov (Ravinia Festival v Chicagu, Dvořákova Praha, Bravo! Vail Valley Music Festival v Colorade, Mezinárodní festival Bohuslava Martinů, Moravský podzim, Pražské jaro), v minulom roku bol rezidenčným sólistom festivalov Concentus Moraviae a České sny, v rámci ktorého sa na koncerte v Trnave spolu s Janáčkovým komorným orchestrom predstavil aj slovenskému publiku.

Josef Špaček hrá na nástroji francúzskeho výrobcu Jeana-Baptista Vuillauma z roku 1855, do ktorého sa zamiloval takpovediac na prvý pohľad: „*Objavil som ho v New Yorku, hrál som na ňom tri minúty a po týchto troch minútach som vedel, že toto sú husle, na ktorých chcem hrať. Rozhodol som sa, že urobím čokoľvek, aby som ich získal, a našťastie sa mi to podarilo,*“ vyjadril sa v rozhovore pred finále Súťaže kráľovnej Alžbety.

The young Czech violinist Josef Špaček is fast emerging as one of the most accomplished violinists of his generation. He has been guided by highly regarded pedagogues, including Ida Kavafian and Jaime Laredo at the Curtis Institute of Music and Itzhak Perlman at the Juilliard School. In May 2012, he was finalist of the International Queen Elisabeth Competition in Brussels; in 2009, Josef won the Michael Hill International Violin Competition (New Zealand) and both 3rd Prize and the Young People's Jury Prize at the Carl Nielsen International Violin Competition in 2008. He currently combines a flourishing solo career with the position of concert master of the Czech Philharmonic Orchestra.

Future and recent highlights include solo performances with the Czech Philharmonic conducted by Jiří Bělohlávek and Jakub Hrůša (including concerts in Prague, his début in the Musikverein in Vienna in March 2015, a 5-concert tour in the UK in April 2015, and in the USA and Australia), the Malaysian Philharmonic Orchestra and Alondra de la Parra, the Essener Philharmoniker and Tomáš Netopil in June 2015, the Orchestre Philharmonique de Luxembourg and Jiří Bělohlávek in December 2014, the Tonkünstlerorchester Niederösterreich and Jun Märkl in June 2015, the Kristiansand Symphony Orchestra and Giordano Bellincampi in January 2015, the Rotterdam Philharmonic Orchestra and Jiří Bělohlávek, Netherlands Philharmonic Orchestra and Thomas Søndergård and the Shanghai Symphony Orchestras in the 2015/16 season, and the Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra and Jakub Hrůša in the 2016/17 season, as well as recital appearances throughout Europe (including at the Rudolfinum in Prague, the Konzerthaus in Vienna and at Schloß Elmau), Asia and the USA (among others Kennedy Center, Washington).

Josef has previously appeared with among others the Philadelphia Orchestra, Czech Philharmonic Orchestra, Prague Philharmonia, Auckland Philharmonia Orchestra, Kansas City Symphony, Queensland Symphony Orchestra, National Orchestra of Belgium, Czech Chamber Orchestra, Brno Philharmonic, Bohuslav Martinů Philharmonic, Janáček Philharmonic, Erkel Chamber Orchestra, Prague Symphony Orchestra and the Russian Chamber Philharmonic. So far he has worked with conductors including Jiří Bělohlávek, Jakub Hrůša, Christoph Eschenbach, Manfred Honeck, James DePreist, Asher Fisch, Roy Goodman, Eliahu Inbal and Rossen Milanov. A regular at music festivals, Josef has performed at the Dvořák Prague Festival, Bravo! Vail Valley Music Festival, Ravinia Festival, Bohuslav Martinů Festival and the Moravian Autumn Music Festival. In April 2013, the Supraphon label released Josef's first recital recording which has been garnering excellent reviews. Together with pianist Miroslav Sekera he performs works by Janáček, Smetana and Prokofiev. In October 2014, he recorded his second CD for this label, to be released in early 2015: the violin concertos of Dvořák and Janáček, as well as Suk's Fantasy, with the Czech Philharmonic Orchestra and Jiří Bělohlávek. His 2010 recording of various works by H. W. Ernst was released on Naxos in March 2013. In 2006, he recorded his début CD featuring the complete sonatas for solo violin by Eugène Ysaÿe. The Forbes Magazine in the Czech Republic included Josef Špaček in their 2014 list of most influential "30 under 30" people. Josef Špaček plays a violin made in 1855 in the workshop of Jean-Baptiste Vuillaume.

"Never mind the superb technical accomplishment of Špaček's playing, it's the musical and interpretative achievement that is so impressive here." (International Record Review – October 2013)

Janáčková filharmonia Ostrava | Janáček Philharmonic Ostrava

Janáčková filharmonia Ostrava sa za krátky čas od vzniku roku 1954 zaradila k popredným českým symfonickým telesám. Od prvého zahraničného turné v roku 1958 navštívila opakovane takmer celú Európu, USA, Japonsko, Juhokórejskú republiku, Taiwan a vďaka finančnej podpore mesta Ostravy a spoločnosti Arcelor Mittal sa v roku 2006 stala druhým českým orchestrom po Českej filharmonii, ktorý sa predstavil v Austrálii. V januári a februári 2009 absolvoval orchestr tiež s podporou Ostravy úspešné turné po USA s 19 koncertmi v 19 mestách. Janáčková filharmonia Ostrava účinkuje aj na domácich pódiiach a v blízkom okolí, pravidelne sa zúčastňuje na prestížnych domácich festivaloch (Pražské jaro, Janáčkův máj, Smetanova Litomyšl, Pražské hudební slavnosti a pod.).

Umelecký profil orchestra, charakterizovaný plným, sýтым zvukom, muzikálnym prejavom i technickou vyspelosťou, formovali stáli dirigenti aj hostia – Václav Neumann, Václav Smetáček, Jiří Bělohlávek, Libor Pešek, Zdeněk Mácal, Sir Charles Mackerras, Serge Baudo, Helmuth Rilling, Christian Arming, Petr Vronský, David Porcelijn, Juraj Valčuha a Theodore Kuchar. Spolupracoval tiež so sólistami zvučných mien ako J. Carreras, P. Domingo, D. Ross, M. Caballé, J. Calleja, T. Lisnic, P. Burchuladze, D. Pecková, E. Urbanová, N. Kennedy, J. Suk, A. Navarra, nedávno L. Vondráček,

J. Boušková, P. Šporcl, J. Buswell, S. Babayan či D. Ishizaka.

V repertoári JFO nájdeme diela významných českých autorov (L. Janáček, A. Dvořák, B. Smetanu, B. Martinů), ako aj svetových skladateľov (L. van Beethoven, G. Bizet, H. Berlioz, G. Mahler, F. Schubert, R. Strauss, B. Bartók, R. Schumann, M. Ravel, M. Bruch, A. Bruckner, A. Copland, W. Walton, L. Bernstein a d.). Od 90. rokov sa JFO systematicky venuje aj interpretácii novej hudby. Spolu s Ostravským centrom novej hudby usporadúva letné festivaly a workshopy pre mladých skladateľov s účasťou popredných svetových autorov a interpretov. V tejto oblasti dosiahol orchestr úspechy na svetových festivaloch avantgardnej hudby v Prahe, Varšave a v Berlíne. Šírku repertoárového záberu telesa dokazuje i jeho bohatá diskografia. Teleso má na konte nahrávky pre spoločnosti ako Naxos, Brilliant Classics, Joan Records, Cybelle Records, CPO Records, Phaedra a i.

V súčasnosti je šéfdirigentom Janáčkovskej filharmonie Ostrava Heiko Mathias Förster, ktorý s orchestrom spolupracuje vyše 10 rokov. V úvode svojho účinkovania na tomto poste sa o telese vyjadril nasledovne: „*Janáčková filharmonia má enormný hudobný potenciál a som presvedčený, že spoločnými silami môžeme dosiahnuť najvyššie méty.*“

The orchestra's predecessor had existed since 1929 as an important part of the Czechoslovak musical scene. For major period scores (Bartók, Schönberg) it was joined by the opera orchestra, often also in case of guest appearances of significant conductors and composers, such as Igor Stravinsky, Sergei Prokofiev, and also Paul Hindemith, who grew fond of Ostrava and made repeated visits. It was in 1954, however, when the current ensemble was really founded, when Ostrava Symphony Orchestra was established and led by Otakar Pařík. Since 1962, it performed as State Philharmonic Ostrava (led by Václav Jiráček), and in 1971, led by the long-time chief conductor Otakar Trhlík, its name was finally changed to the current form Janáčková filharmonie Ostrava (Janáček Philharmonic Ostrava). During its existence, JPO was often invited to tours abroad, besides most of the European countries mainly to the USA, Japan, China, Australia or South Korea. JPO has given a number of guest performances at various international music festivals.

Current performances of the orchestra are strongly influenced by two recent significant chief conductors, Christian Arming and Theodore Kuchar; also the influence of Petr Vronský should not be omitted. The result is an overall plasticity and colourfulness of the sound with clear elements of the Slavonic mentality audible mainly in the softness of the strings. In the following years, the artistic growth will

be secured by the new Artistic Director and Chief Conductor Heiko Mathias Förster. JPO is the first among Czech orchestras in the number of performances of contemporary works, often as Czech premières, mainly thanks to the conductor and composer Petr Kotík. For example, the guest appearance of JPO at the 1999 Prague Spring in Stockhausen's *Gruppen* for three orchestras became legendary; the performance in the Spanish Hall of the Prague Castle was so successful that the demanding, almost thirty-minute long composition had to be played again. Among other regularly played authors are John Cage, Morton Feldman, and Iannis Xenakis.

Apart from rich concert activity, JPO organizes many educational and entertaining concerts. In his 25-years-long career, Heiko Mathias Förster has been an artistic director of three important German orchestras in Brandenburg, Munich and Recklinghausen (Neue Philharmonie Westfalen) and he's been a guest to orchestras, such as Moscow Philharmonic, Israel Symphony Orchestra, Bavarian State Orchestra, Orchestre de Colognes Paris or Berlin Radio Orchestra, to name just a few. Mr. Förster has been regularly invited to Prague for both opera and symphony performances.

"Janáček Philharmonic Ostrava has an enormous music potential and I believe that together we can achieve the highest levels."

(Heiko Mathias Förster)

Utorok 14. 4. 16:00

KONCERT VÍTAZOV SÚŤAŽÍ SLOVENSKÝCH KONZERVATÓRIÍ ZA ROK 2015

Tuesday, 14th April, 4 p.m.

CONCERT OF THE LAUREATES OF THE SLOVAK CONSERVATOIRES COMPETITIONS 2015

hudobné **entrum**
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Fórum mladých talentov

Začínajúcim interpretom otvárame dvere do sveta.

Utorok 14. 4. 19:00

Mucha Quartet (Slovenská republika)

Juraj Tomka, 1. husle
Andrej Baran, 2. husle
Veronika Prokešová, viola
Pavol Mucha, violončelo

Wolfgang Amadeus Mozart *Sláčikové kvarteto č. 14 G dur KV 387 „Jarné“*
(1756 – 1791) (1782) **25'**

*Allegro vivace assai – Menuetto. Allegro –
Andante cantabile – Molto allegro*

Dmitrij Šostakovič *Sláčikové kvarteto č. 9 Es dur op. 117 (1964)*
(1906 – 1975) **25'**

*Moderato con moto – Adagio – Allegretto –
Adagio – Allegro*

Duo MagDuś (Poľsko)

Bartek Duś, saxofón
Magdalena Wojciechowska, klavír

William Albright *Sonáta pre altový saxofón a klavír (1984)* **20'**
(1944 – 1998)

*Two-Part Invention – La follia nuova –
Scherzo „Will o' the wisp“ – Recitative and Dance*

Manuel de Falla *Suite populaire espagnole (1914) – úprava pre*
(1876 – 1946) *altový saxofón a klavír* **13'**

*El paño moruno – Nana – Canción – Polo –
Asturiana – Jota*

Maurice Ravel *Ma mère l'oye (1911/12) – úprava pre*
(1875 – 1937) *altový saxofón a klavír* **23'**

*Pavane de la belle au bois dormant
Petit poucet
Laideronnette, impératrice des pagodes
Les entretiens de la belle at de la bete
Le jardin feerique*

Tuesday, 14th April, 7 p.m.

Mucha Quartet (Slovak Republic)

Juraj Tomka, 1st violin
Andrej Baran, 2nd violin
Veronika Prokešová, viola
Pavol Mucha, cello

Wolfgang Amadeus Mozart *String Quartet No. 14 in G major KV 387 „Spring“*
(1756 – 1791) (1782) **25'**

*Allegro vivace assai – Menuetto. Allegro –
Andante cantabile – Molto allegro*

Dmitri Shostakovich *String Quartet No. 9 in E flat major, Op. 117*
(1906 – 1975) (1964) **25'**

*Moderato con moto – Adagio – Allegretto –
Adagio – Allegro*

Duo MagDuś (Poland)

Bartek Duś, saxophone
Magdalena Wojciechowska, piano

William Albright *Sonata for Alto Saxophone and Piano (1984)*
(1944 – 1998) **20'**

*Two-Part Invention – La follia nuova –
Scherzo „Will o' the wisp“ – Recitative and Dance*

Manuel de Falla *Suite populaire espagnole (1914) – arrangement*
(1876 – 1946) *for alto saxophone and piano* **13'**

*El paño moruno – Nana – Canción – Polo –
Asturiana – Jota*

Maurice Ravel *Ma mère l'oye (1911/12) – arrangement*
(1875 – 1937) *for alto saxophone and piano* **23'**

*Pavane de la belle au bois dormant
Petit poucet
Laideronnette, impératrice des pagodes
Les entretiens de la belle at de la bete
Le jardin feerique*

Môjmu milému priateľovi Haydnovi, otec, ktorý sa rozhodol pustiť svoje deti do veľkého sveta, vidí ako svoju povinnosť zveriť ich do opatery a pod dohľad veľkého muža, zvlášť ak je tento šťastnou zhodou náhod súčasne jeho najdrahším priateľom. Tu je, ó veľký muž, drahý priateľu, mojich šesť detí. Sú ovocím dlhého a namáhavého úsilia, no niekoľko známych mi dalo nádej, že sa toto úsilie prinajmenšom čiastočne vyplatilo, a to nech mi je povzbudením. Prosím a z celého srdca si želim, aby si veľkoryso a otcovsky prehlíadal ich chyby a i napriek nim zachoval nezištné priateľstvo voči tomu, ktorý ho má v takej úcte...

Viedeň 1. septembra 1785

W. A. Mozart

Sláčikové kvarteto č. 14 G dur KV 387 „Jarné“ Wolfganga Amadea Mozarta (1756 – 1791) patrí medzi šesticu skladieb venovaných Haydnovi, ktoré vznikali vo Viedni v období rokov 1782 – 1785. Tieto skladby, patria medzi ne aj kvarteta „*Lovecké*“ a slávne „*Disonantné*“, boli Mozartovou odpoveďou na Haydnov ambiciózny *opus 33*, o ktorom jeho tvorca napísal, že ide o diela skomponované „*úplne novým a neobyčajným spôsobom*“. Nový a neobyčajný spôsob spočíval najmä v narábaní so všetkými štyrmi nástrojmi ako s rovnocennými a v intenzívnom využívaní motivicko-tematickej práce. Ak nemecký básnik Johann Wolfgang Goethe prirovnal sláčikové kvarteto k dialógu štyroch rozumných partnerov, možno povedať, že vďaka Haydnovmu *opusu 33* tomuto diskurzu prestal neobmedzene vládnuť part prvých huslí a spoločná konverzácia sa dostala na novú intelektuálnu úroveň – stala sa koncíznejšou a premyslenejšou. Mozart, geniálny imitátor a syntetik, sa túžil – nepochybné aj pod vplyvom kombinácie obdivu a súťaživosti – Haydnovi vyrovnáť a jeho štýl napodobniť. *Kvarteto G dur KV 387* vzniklo ako prvé z cyklu v posledný decembrový deň roku 1782. Hlavnú myšlienku prvej časti (*Allegro vivace assai*) spracováva Mozart po úvodnom predstavení kontrapunkticky, kontrastnú myšlienku

homofonického (akordického) charakteru prinášajú 2. husle, expozícia (predstavenie tém „rozhovoru“) ústi do spoločného brilantného záveru. V nasledujúcom priebehu skladby (rozvedenie) dochádza ku konverzácii, postupne naberajúcej na vášnivosti, aby sa napokon vrátila k svojim myšlienkovým východiskám (repríza). Haydnov vplyv možno tušiť aj v pohrávaní sa s akcentmi v *Menuete*, ktorý okrem dĺžky zaujme tiež chromatickosťou a tmavým zafarbením tria v tónine g mol. Na jeho vážnosť nadväzuje pomalé *Andante cantabile* v C dur, kde skladateľ postupne uvádza tri rozličné témy. Naozajstnou kompozičnou *tour de force* je posledná kontrapunktická časť kvarteta (*Molto allegro*), ktorú viacerí znalci Mozartovho diela porovnávajú s finále známej *Jupiterskej symfónie*. Dedikácie tlačie kvartet Haydnovi, publikovaných v roku 1785, býva často uvádzaná aj ako doklad priateľstva dvoch veľkých skladateľov. Existujú tiež analýzy, objasňujúce tento text menej osobne: ako sled konvenčných fráz, ktoré možno nájsť v mnohých podobných dobových dedikáciách. „*Ovocie dlhého a namáhavého úsilia*“ prinieslo Mozartovi v každom prípade Haydnov rešpekt. Ten po viedenskom uvedení posledných troch kvartetov cyklu jeho otcovi Leopoldovi povedal: „*Pred Bohom a ako čestný muž vám hovorím, že váš syn je najväčší skladateľ, ktorého poznám, či už podľa mena alebo osobne. Má nielen vkus, ale tiež najhlbšie znalosti kompozície.*“

Beethovenovými dielami z 20. rokov 19. storočia sa sláčikové kvarteto zmenilo z ušľachtilej zábavy na médium, prostredníctvom ktorého skladatelia vyjadrovali svoje najintímnejšie myšlienky a tento stav ostáva v platnosti aj v kvartetovej tvorbe 1. polovice 20. storočia. V nej má spolu s dielami Stravinského a Schnittkeho významné miesto aj pätnásť sláčikových kvartet ruského skladateľa **Dmitrija Šostakoviča** (1906 – 1975) – skladateľa, ktorý patril medzi obdivovaných reprezentantov sovietskej kultúry, no už dávno sa pred režimom, ktorý ho vnútorne ničil, utiahol do vnútorného azylu. O okolitom svete sa vyjadroval prostredníctvom

hudby, ktorá je typická „mahlerovskou“ ambivalentnosťou s ostňami ironie a satiry. *Sláčikové kvarteto č. 9 Es dur op. 117* vzniklo v roku 1964 v bezprostrednom susedstve pozitívnejšie ladeného *10. kvarteta As dur op. 118*. Obidve kompozície mali premiéru 20. novembra 1964 v Malej sále Moskovského konzervatória v interpretácii Beethovenovho kvarteta. Prvé skice ku kompozícii pochádzajú z roku 1961 (skladateľ ich zničil a dielo podrobil zásadnej revízií, podľa vlastných slov ho nanovo napísal), medzičasom Šostakovič stihol dokončiť *12. a 13. symfóniu „Babij Jar“*, operu *Katarína Izmajlovová* a hudbu k filmu *Hamlet*. *Deviate kvarteto*, ktoré skladateľ venoval svojej tretej manželke Irine, je vážnym dielom s piatimi attacca (bezprostredne na seba) nadväzujúcimi časťami. S 5-časťovosťou sa u skladateľa možno stretnúť aj v ďalších dielach: napríklad v už zmienenej *13. symfónii*, v *Klavírnom kvintete* i v často uvádzanom *8. sláčikovom kvartete c mol*, s ktorým *Deviate kvarteto* spájajú viaceré väzby (motívy, rytmus, názvuky na židovskú hudbu). Symfonickou koncepciou dielo pripomína skladateľove kvarteta, skomponované v desaťročí po 2. svetovej vojne. Jeho štýl je však vo výraze introvertnejší. Ťažiskom je impozantná záverečná časť, ktorá prináša pôsobivú rekapituláciu predchádzajúcich tém. V hudbe tak opäť počuť pochod, chorál, fúgu, recitatív na pozadí „symfonickéj sadzby“: zmien registrov, ostinát trilkov, akordických pizzicat a prekvapivých páuz. Ide o akúsi syntézu Šostakovičovho dovtedajšieho kvartetového umenia. Dielo končí zmierením v duchu Šostakovičovho výroku, ktorý možno nájsť v jeho pamätiach vydaných na Západe Solomonom Volkovom: „*Myslím, že pre skladateľa je najhoršie stratiť vieru. Hudba a umenie nemôžu byť cynické. Hudba môže byť zatrpknutá, zúfalá, ale nemôže byť cynická. U nás sa niekedy zamieňa zúfalstvo s cynizmom...*“

„*Je mužom jasného, neústupčivého a prenikavého ducha, mimoriadne zručným a vytrvalým v robení pokusov.[...]Je rovnako počtárom, akustikom, ale keď je to potrebné, aj tavičom,*

brusičom a rytcom. Dokáže uvažovať i konať. Vynachádza i vyrába.“ Tieto slová o Adolphovi Saxovi (1814 – 1894) pochádzajú z časopisu *Journal des débats* a ich autorom je Hector Berlioz (1803 – 1869). Len dvadsaťročný Belgičan si v roku 1846 nechal vo Francúzsku patentovať nový nástroj, ktorý sa zvukom ani tvarom (hoci konštrukciou pripomína jednoplátkový klarinet so širokým vrtaním a hubičkou vyrobený z plechu) nepodobal na žiadny iný. Napriek tomu, že pozitívne ohlasy na nový objav vo svete hudobných nástrojov porovnávali saxofón s dokonalosťou ľudského hlasu a príležitostne ho vo svojich dielach použili aj skladatelia ako Debussy či Bizet, nový nástroj si musel počkať do 20. storočia, kým boli jeho možnosti plne ocenené. Medzi špecialistov na tvorbu pre saxofón patril americký skladateľ, klavirista a organista **William Albright** (1944 – 1988), ktorý si svoje vzdelanie, získané na prestížnom Juilliarde, Eastman School of Music a Michiganskej univerzite (kde neskôr pôsobil ako pedagóg), doplnil v Európe u slávneho Olivera Messiaena na Parížskom konzervatóriu. Jeho hudba býva charakterizovaná ako polyštýlová, vo svojich dielach využíva tonalitu, atonalitu a prácu s rozličnými žánrovými idiomami. Zaujímavosťou je skladateľov záujem o ragtime, nahral prvý komplet tvorby Scotta Joplina (1867 – 1917). *Sonáta pre altový saxofón a klavír* pochádza z roku 1984 a patrí medzi najobľúbenejšie, ale s trvaním dvadsať minút tiež najrozsiahlejšie diela pre tento nástroj. Skladba využíva prácu s tónovými radmi, atonalitu (na bachovský vzor odkazujúca *Dvojhlasná invencia*), minimalistické štruktúry i štýlové idiomy popu (*Recitatív a tanec*) a jej výraz siaha od elegickej lyriky (*La follia nuova*) po drsnú expresivnosť (*Tanec*). *Siete canciones populares españolas* je pôvodne zbierka piesňových miniatúr so sprievodom klavíra od španielskeho skladateľa **Manuela de Falla** (1876 – 1946), ktorá mala premiéru v Madride v roku 1915. Dielo v krátkych zastávkach ukazuje španielsku kultúru: od pôvodne maurského juhu (*El paño moruno*) cez populárne španielske

ľudové piesne (*Canción*), uspávanky (andalúzska *Nana* a *Asturiana* zo severného Španielska) po temperamentné tance, flamencom ovplyvnené *Polo* a aragónsku *Jotu*. Dielo existuje aj vo verziách s melodickými nástrojmi (husle, violončelo, saxofón). Tieto sa uvádzajú pod názvom *Suite populaire espagnole*. Podobnou úpravou je aj suita z pôvodne detskej skladby **Mauricea Ravela** (1875 – 1937) určenej pre klavír štvorročne *Moja matka hus*, ktorá mala premiéru v roku 1910. O rok neskôr skladateľ z diela vytvoril orchestrálnu verziu. V obidvoch dielach, ktoré dôverne poznáme z ich pôvodných verzií, si možno veľmi dobre uvedomiť kvality nástroja, ktorému azda najvyššiu poctu zložil Saxov krajan, muzikológ, skladateľ a pedagóg François Joseph Fétis (1784 – 1871): *„Všetky nástroje prešli značnými zmenami, ktoré súviseli s ich šírením a s časom. Všetky sa zdokonalili prostredníctvom pomalého progresu. No saxofón sa zrodil len včera. Je plodom jedinej myšlienky a od prvého dňa je tým istým nástrojom, ktorým ostane aj v budúcnosti.“*

Andrej ŠUBA

Mucha Quartet

„Kvarteto je pre nás momentálne prioritou číslo jeden, pre ktorú sme boli ochotní vzdať sa aj našich predchádzajúcich záväzkov. V tomto smere nám práve kurzy v Reichenau a Schwarzenbergu pomohli pochopiť, že to, čo robíme, má zmysel,“ uviedol roku 2012 pre časopis Hudobný život violončelista Muchovho kvarteta Pavol Mucha. Podobnými slovami sa vyjadrila aj o dva roky neskôr violistka Veronika Prokešová, krátko po tom, čo teleso získalo 2. cenu a Cenu publika na jednej z najprestížnejších medzinárodných interpretačných súťaží – Premio Paolo Borciani v talianskom Reggio Emilia. K nim si v tom istom roku pripísali na konto prvenstvo na Medzinárodnej súťaži komornej hudby Antonína Dvořáka v Prahe. Sláčikové kvarteto, aktuálne pôsobiace v obsadení Juraj Tomka, Andrej Baran, Veronika Prokešová a Pavol Mucha, sa v priebehu niekoľkých rokov vypracovalo na jedno z najdynamickjších a najaktívnejších komorných telies (nielen) v slovenskom kontexte.

Mucha Quartet vzniklo v roku 2003 na pôde Konzervatória v Bratislave. Prvým učiteľom kvarteta bol Stanislav Mucha, otec violončelistu Pavla Muchu a primárius Moyzesovho kvarteta. Členovia Muchovho kvarteta študujú komornú hudbu na Universitát für Musik und darstellende Kunst vo Viedni u Johanna Meissla a taktiež na VŠMU v Bratislave v triede Jána Sláviku.

Získali 2. cenu na Medzinárodnej interpretačnej súťaži Nadácie Bohuslava Martinů v Prahe (2010), 3. cenu na medzinárodnej súťaži Gianni Bergamo Classic Music Award 2012 v Lugane, sú víťazmi súťaže Josef-Windisch-Wettbewerb 2013 vo Viedni.

Mucha Quartet získalo významné umelecké impulzy na medzinárodných interpretačných kurzoch Internationale Sommerakademie 2012 a 2013 v Reichenau pod vedením profesorov Petra Schuhmayera, Johanna Meissla,

Othmara Müllera, Hatta Beyerleho, Miguela da Silvu, Evgenie Epshteinovej, Jana Talicha, Petra Prauseho, Josefa Klusoňa a Andrása Kellera. Zúčastnili sa na prestížnych majstrovských kurzoch v rakúskom Schwarzenbergu, v rámci francúzskej Académie musicale de Villecroze, na McGill International String Quartet Academy v kanadskom Montreale. V aktuálnej sezóne 2014/15 pokračujú v štúdiu u Güntera Pichlera na Escuela Superior de Música Reina Sofía v Madride.

Mucha Quartet pravidelne koncertuje na festivaloch a kultúrnych podujatiach doma i v zahraničí – patria medzi ne napríklad Bratislavské hudobné slávnosti, Komorné dni J. N. Hummela, Nedeľné matiné v Galérii mesta Bratislavy – Mirbachovom paláci, Albrechtina – (Ne)známa hudba, komorný cyklus Slovenskej filharmónie, Musiksommer Reichenau, Schubertiade Schwarzenberg. Participovali na oficiálnej návšteve anglickej kráľovnej Alžbety II. na Slovensku v roku 2008. V novembri 2011 oslavovali svoj debut v Luxemburskej filharmónii, v marci minulého roku debutovali vo viedenskom Musikvereine s kompozíciami Josepha Haydna, Jána Levoslava Bellu a Ilju Zeljenku. V auguste 2013 získali cenu primátora mesta Piešťany za propagáciu slovenskej hudby a v novembri toho istého roka vyšlo vo vydavateľstve Diskant ich profilové CD s kvartetami Haydna, Mozarta a Ravela.

Významný podiel na repertoári kvarteta má tvorba slovenských skladateľov a súčasná hudba a napriek stúpajúcej reputácii za hranicami Slovenska chce kvarteto ostať pôsobiť predovšetkým na domácej pôde: „Naskočili sme na dobre rozbehnutý vlak a teraz máme pred sebou ťažkú úlohu, toto všetko nielen obhájiť, ale aj udržať,“ dodal v rozhovore pre Hudobný život primárius kvarteta Juraj Tomka.

Mucha Quartet was established in 2003 at the Bratislava Conservatory and it is one of the most promising young chamber ensembles in Slovakia. The quartet's first teacher was Stanislav Mucha, the father of the cellist Pavol Mucha and the 1st violinist of the Moyzes Quartet, which used to perform under the name Mucha Quartet in its student years. Members of present day Mucha Quartet are studying chamber music at the University of Music and Performing Arts in Vienna in the class of Johannes Meissl, and also at the Academy of Performing Arts in Bratislava in the class of Ján Slávik. The ensemble was awarded the 2nd Prize at the International Bohuslav Martinů Competition in Prague (2010), the 3rd Prize at the 2012 Gianni Bergamo Classic Music Award in Lugano, and it is the winner of the Josef Windisch Prize 2013 (Vienna). At the international competition 2014 Premio Paolo Borciani the quartet was awarded the 2nd Prize and the Prize of the Public. It received the 1st Prize at the 2014 Antonín Dvořák International Chamber Music Competition (Prague).

Mucha Quartet received important artistic impulses at the International Summer Academy 2012 and 2013 in Reichenau (Austria) under the artistic leadership of Peter Schuhmayer, Johannes Meissl, Othmar Müller, Hatto Beyerle, Miguel da Silva, Evgenia Epshtein, Jan

Talich, Petr Prause, Josef Klusoň, and Andrés Keller. The ensemble also took part in these prestigious master classes – Schwarzenberg (Austria) – Günter Pichler; Académie musicale de Villecroze (France) – Miguel da Silva, Alfred Brendel; McGill International String Quartet Academy Montreal (Canada) – Gerhard Schulz, Michael Tree, Norman Fischer, Atar Arad. In the season of 2014/15 they will study with Günter Pichler at the Escuela Superior de Música Reina Sofía in Madrid.

Mucha Quartet gives regular concerts at various music festivals and cultural events in Slovakia and abroad – Bratislava Music Festival, recital in the Viennese Musikverein, Chamber Music Days of J. N. Hummel, Sunday Matinée in the Bratislava City Gallery/Mirbach Palace, Albrechtina – (Un)Known Music, chamber cycle of the Slovak Philharmonic, Music Summer Reichenau, Schubertiade Schwarzenberg, the official visit of HRH the Queen Elisabeth II to Slovakia in 2008. In November 2011, the quartet gave its debut in the Luxembourg Philharmonic. In August 2013, it was awarded the Prize of the Mayor of Piešťany for the promotion of Slovak music.

Upcoming projects include musica_litera 2014 (combination of classical music and literature) and a Slovak tour with the works of Antonín Dvořák.

Duo MagDuś

klavír, saxofón |
piano, saxophone

„Bartek Duś a Magdalena Wojciechowska – ich mená si treba zapamätať, pretože sa pred nimi otvárajú dvere k znamenitej kariére. (...) Obaja hrajú tak, akoby to bola otázka života a smrti, a znova a znova vzbudzujú na tvárach publika raz úsmev, inokedy výraz rytmického vzrušenia,“ napísali o mladej poľskej dvojici v Neue Osnabrücker Zeitung.

Nadaný saxofonista a klaviristka s vyhraneným záujmom o komornú hru sa stretli v roku 2007 a spolupráca im odvtedy priniesla rad ocenení, napríklad na medzinárodnej súťaži Aeolus v Düsseldorfe, Saxofónovej súťaži v Łódži alebo Hülsta Woodwinds v Münsteri. V roku 2012 duo vydalo svoje profilové CD s názvom *Malinconico*, kde prezentuje svoje umenie v pôvodných skladbách, no najmä transkripciách a úpravách skladieb francúzskych autorov 20. storočia.

Orientácia na francúzsky repertoár je celkom pochopiteľná aj vzhľadom na to, že Bartek Duś študoval nielen na Hudobnej akadémii v Katoviciach, ale aj v „rodnej krajine“ saxofónu, na Conservatoire National Supérieur de Musique v Paríži u Clauda Delangla a na Conservatoire à Rayonnement de Versailles u Vincenta Davida, renomovaného pedagóga a spolupracovníka Ensemble intercontemporain. Vďaka tomu je Dušova hra vyslovene „francúzska“ – ľahká, technicky dokonalá, ozdobená okružným, mäkkým znejúcim

saxofónovým tónom a rafinovanou kultúrou frázovania, pričom jej nechýba silná dávka mladického espritu, ako sa možno presvedčiť napríklad na zázname z vystúpenia vo finále súťaže Aeolus, kde Duś predniesol saxofónový koncert Alexandra Glazunova.

Absolventka Hudobnej akadémie Karola Szymanowského v Katoviciach (a v súčasnosti pedagogička oddelenia komornej hudby tejto školy), klaviristka Magdalena Wojciechowska, je v prvom rade komornou hráčkou a skúsenou korepetitorkou. V tejto úlohe získala množstvo ocenení na súťažiach predovšetkým v Poľsku; v roku 2012 na Medzinárodnej súťaži komornej hudby v Łódži získala 2. cenu aj ako členka dua MagDuś.

Repertoár dua zahŕňa väčšinu pôvodných kompozícií pre obsadenie saxofón-klavír, najmä z francúzskeho okruhu a z obdobia prvých dekád minulého storočia, kedy saxofón začal byť akceptovaný ako plnohodnotný koncertný nástroj a tiež zaujímavý partner v komornej hre. Aj napriek tomu v repertoári dua prevládajú transkripcie. Nie je to však pre nedostatok pôvodnej literatúry, ale, ako hovorí Bartek Duś, pre zaujímavosť a tiež preto, že pôvodné skladby už boli mnohokrát predvedené a zaznamenané majstrami klasického saxofónu. Tak teda, prečo nie, najmä ak ide o transkripcie doslova „šité na mieru“.

Duo MagDuś is one of the few duets of the young generation in Europe which gives saxophone/piano concerts. The first musical meeting between Magdalena (piano) and Bartek (saxophone) took place in 2007. Since then their cooperation and joint interpretations of musical pieces have won them awards at Polish and international competitions, such as Aeolus in Düsseldorf, Saxophone Competition in Łódź, Hülsta Woodwinds in Münster, Competition of 20th- and 21st-Century Music in Radziejowice, or International Chamber Music Competition in Łódź. The extensive repertoire of the duo covers almost all sonatas, cyclic forms and miniatures written originally for saxophone and piano. It also covers transcriptions of chamber works for violin, clarinet, flute, as well as original transcriptions of other works. The duo is involved in a very vivid concert activity. It has participated in musical festivals in Poland and abroad. In 2012, its debut recording *Malinconico* (CLCL 123), with works of French composers of the 20th century, was published by the German label Classic Clips.

Bartek Duś, holder of the “Primus Inter Pares” medal, graduated from the Academy of Music in Katowice and the Paris Conservatory in the class of Professor Claude Delangle. He also graduated from the Conservatory in Versailles, where he studied under Vincent David. From 2013, Bartek Duś teaches at the Academy of Music in Katowice. Bartek has won many prestigious awards at international competitions. His most important achievements include the 3rd Prize and Audience Prize at the International Competition Aeolus in Düsseldorf (2012), 2nd Prize at the International Saxophone Competition in Łódź (2012), 1st Prize at the International Hülsta Woodwinds Competition in Münster (2011), 2nd Prize at the International Saxophone Competition in Slovenia (2011), 1st Prize and Gold Medal at the 3rd International Michał Spisak Competition in Dąbrowa Górnicza (2009), 1st Prize at the 7th and 8th Competition of 20th- and 21st-Century

Music in Radziejowice (2007, 2009). In 2009 and 2013 Bartek Duś won the “Młoda Polska” Scholarship Programme of the Minister of Culture and National Heritage and he was awarded a scholarship of the Minister of Culture for artistic achievements. In 2012, he received a scholarship from the French Government. As a soloist, Bartek Duś has played with such orchestras as Düsseldorf Symphoniker, Rheinische Philharmonie, Silesian Philharmonic, Świętokrzyska Philharmonic, Zabrze Philharmonic, Slovenian Philharmonic String Chamber Orchestra, Fresco Sonore Chamber Orchestra, Pavel Haas Chamber Orchestra. As a soloist and chamber musician he gave concerts at international festivals, e. g. Warsaw Autumn, Summerwinds Münsterland, Mladá Praha, Festisax, Jeunesses Musicales.

Between 2001 and 2006, studied piano with Hanna Kryjak and graduated with distinction at the Karol Szymanowski Academy of Music in Katowice. During her studies she was a participant and laureate of international piano competitions: semifinalist at the 2004 International Bedřich Smetana Competition in Plzeň, and in 2005, winner of the 3rd Prize at the Petar Konjović International Piano Competition in Belgrade. Magdalena Wojciechowska devotes to chamber and contemporary music. Between 2007 and 2014, she won prizes (as a piano accompanist) at dozens of national and international competitions. As a chamber pianist she has performed at festivals, such as Kolory Polski, Wszystkie Mazurki Świata, Plus pour la Culture in Luxembourg, and Summerwinds Münsterland in Germany. In 2010, during the celebration of the Chopin Year, she performed in Poland, France, Belgium, Luxembourg and Georgia. In 2012, she received the award of the Director of Art Education Centre in Poland for special contribution to the development of art education in her home country.

Streda 15. 4. 19:00

Anna-Victoria Baltrusch, organ (Nemecko)

Nicolaus Bruhns (1665 – 1697)	<i>Prelúdium e mol</i>	9'
Jon Laukvik (1952)	<i>Ária, fúga a finále</i>	12'
Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)	<i>Prelúdium a fúga e mol BWV 548</i> (1727 – 1736)	15'
Alexandre Pierre François Boëly (1785 – 1858)	<i>Prelúdium a fúga op. 18/6</i> (1856)	6'
Maurice Duruflé (1902 – 1986)	<i>Toccata zo Suity op. 5</i> (1933)	8'

Alexandre Esperet, bicie nástroje (Francúzsko)

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)	<i>Sonáta pre sólové husle č. 1 g mol BWV 1001</i> (1720) – úprava pre marimbu	15'
	<i>Prelúdium zo Suity č. 1 G dur BWV 1007</i> pre sólové violončelo (1720) – úprava pre marimbu	3'
	<i>Prelúdium zo Suity č. 3 C dur BWV 1009</i> pre sólové violončelo (1720) – úprava pre marimbu	3'
Andrew Thomas (1939)	<i>Merlin</i> (1985)	12'
	<i>Beyond the Faint Edge of the World</i> <i>Time's Way</i>	
John Cage (1912 – 1992)	<i>In a Landscape</i> (1948)	9'
Iannis Xenakis (1922 – 2001)	<i>Rebonds B</i> (1987 – 1989)	6'

Wednesday, 15th April, 7 p.m.

Anna-Victoria Baltrusch, organ (Germany)

Nicolaus Bruhns (1665 – 1697)	<i>Prelude in E minor</i>	9'
Jon Laukvik (1952)	<i>Aria, Fugue & Final</i>	12'
Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)	<i>Prelude and Fugue in E minor</i> (1727 – 1736)	15'
Alexandre Pierre François Boëly (1785 – 1858)	<i>Prelude and Fugue, Op. 18/6</i> (1856)	6'
Maurice Duruflé (1902 – 1986)	<i>Toccata from the Suite, Op. 5</i> (1933)	8'

Alexandre Esperet, percussions (France)

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)	<i>Sonata for Violin Solo No. 1 in G minor BWV 001</i> (1720) – arrangement for marimba	15'
	<i>Prelude from the Suite No. 1 in G major</i> <i>BWV 1007</i> for solo cello (1720) – arrangement for marimba	3'
	<i>Prelude from the Suite No. 3 in C major</i> <i>BWV 1009</i> for solo cello (1720) – arrangement for marimba	3'
Andrew Thomas (1939)	<i>Merlin</i> (1985)	12'
	<i>Beyond the Faint Edge of the World</i> <i>Time's Way</i>	
John Cage (1912 – 1992)	<i>In a Landscape</i> (1948)	9'
Iannis Xenakis (1922 – 2001)	<i>Rebonds B</i> (1987 – 1989)	6'

„Historická situace Bachovho díla odhaľuje tedy něco, co si pozdější generace nechťely přiznat: že historie není cestou, která vede nutně výš (k něčemu bohatšímu, kultivovanějšímu); že nároky umění mohou být v rozporu s nároky dne (té či oné modernosti); a že nové (jedinečné, nenapodobitelné, dosud neřečené) sa může nacházet v jiném směru než v tom, se kterým se všichni stotožňují a nazývají ho pokrokem.“

Milan KUNDERA
(O hudbě a románu. Atlantis, 2014)

Podobne ako **Johann Sebastian Bach** (1685 – 1750), aj jeden z jeho predchodcov, nemecký organista a skladateľ **Nicolaus Bruhns** (1665 – 1697) pochádzal z hudobníckej rodiny. Jej príslušníci pôsobili v severnom Nemecku, napríklad v Lübecku a v Hamburgu. S hudbou sa začal zoznamovať u otca, ktorý bol organistom. Od roku 1681 sa zdokonaľoval u Dietricha Buxtehudeho – k nemu smerovali neskôr i Bachove kroky. Už ako mladý bol Bruhns obdivovaným hráčom na organe, husliach a viole da gamba. Zachovalo sa svedectvo súčasníkov opisujúce, ako sa pri hre na husliach sprevádzal na organovom pedáli. Keď sa v roku 1689 vrátil z Kodane, prejavili o neho záujem dve severonemecké mestá: Kiel a Husum. Prednosť dostal Husum, kde 24-ročného hudobníka zvolili za organistu tamojšej katedrály. „Nič podobné jeho vkusu v komponovaní a spôsobe hry na všetkých druhoch nástrojov u nás doteraz nezaznelo,“ znie záznam v mestskej kronike. Bruhnsov skladateľský odkaz je malý, tvorí ho niekoľko organových skladieb a duchovných koncertov. Zomrel v mladom veku na tuberkulózu „všetkými oplákaný, že taký zručný majster svojej profesie a cnostný muž nemohol dlhšie pobudnúť na tomto svete“. Prelúdium a fúgu e mol BWV 548 skomponoval Bach v Lipsku niekedy okolo roku 1730. Bachov súčasník Johann Mattheson charakterizoval v roku 1713 tóninu e mol, ktorá spája Bachovu a Bruhnsovu skladbu, ako vhodnú pre „hlboké zamyslenie, zármutok, zmätok a dúfanie v útechu“. Napriek

tomu, že s Bachom spájané umenie kontrapunktu sa vyučuje ako rad striktných pravidiel, ako komponovať, túto hudbu vnímali súčasníci ako poetickú. Nenašiel som nikoho, kto by túto poetickosť v 20. storočí vystihol lepšie ako skladateľov krajan, nemecký muzikológ Hans Heinrich Eggebrecht (1919 – 1999), ktorý v eseji o Bachovom prelúdiu a fúge napísal: „Hra tónov púta zmysly. Sledujeme hru, jej figúry a motívy, hlasy a akordy, rozvíjanie a návraty, protikladnosť slobody a viazanosti, stupňovanie, zhusťovanie a uvoľňovanie, sledujeme rytmický pohyb emocionálnych impulzov, ktoré sú spolu so všetkým, čo sa tu prejavuje ako hra tónov, zviazané do formového priebehu, ktorý v každom okamihu prináleží pevnému vnútornému poriadku. Tým, že sledujeme hru, stávame sa spoluhráčmi a spoluúčasťou na hre stávame sa sebou samými. Pretože všetko, čo je hudba a čo pri jej počúvaní dospieva k nášmu citeniu, sme my samotní. Naše zmysly sú pripravené na zmyslové vnemy a túžia po nich. Radosť z hry patrí k nášmu bytiu odjakživa. Pohyb a zmena, rozvíjanie a návraty, kontrastnosť, stupňovanie a uvoľňovanie sú základnými kategóriami života. Emócie sú naše emócie. Rovnako ako poriadok, ktorý je a chce byť všade. Pretože sme schopní hudbu prijímať, pustiť ju k sebe a stotožniť sa s ňou, je hudba taká, akí môžeme byť my. A my takí sme, keď nás hudba takými robí.“ Francúzov **Alexandra Pierra François Boëlyho** (1785 – 1858), **Mauricea Duruflého** (1902 – 1986) a Nóra **Jona Laukvika** (1952) spája napriek rozdielnosti hudobných poetík kráľovský nástroj a v mnohom i tradícia bachovského „prelúdia a fúgy“. Bachove *Sonáty a partyty pre sólové husle* vznikli niekedy okolo roku 1720. Tieto mimoriadne náročné, no nádherné diela – podobne ako *Suity pre sólové violončelo* – prezentujú skladateľovo kontrapunktické a harmonické majstrovstvo skoncentrované do partu sólového sláčikového nástroja. „Hudba nesie v sebe množstvo interpretácií, ktoré nie je možné postihnúť v úplnosti verbálne ani interpretáčne. Môžeme byť len sprievodcami do kráľovstva nekonečna,“ napísal v komentári

k svojej poslednej nahrávke Bachových *Sonát a partít* Gidon Kremer. Pokiaľ človek nie je purista, novým a zaujímavým pohľadom na dielo – pozvánkou do „kráľovstva nekonečna“ – môže byť v ideálnom prípade i transkripcia. Johann Sebastian Bach sám transkriboval diela iných (napríklad Vivaldiho husľové koncerty pre čembalo alebo organ) a od jeho žiaka Johanna Friedricha Agricolu vieme, že *Sonáty a partyty pre sólové husle* hrával aj na čembale, „pridávajúc harmóniu tam, kde to považoval za nevyhnutné“. Existujú tiež dobové adaptácie *Suity E dur*, *Sonáty a mol* i *Adagia* zo *Suity C dur* pre čembalo a Bach sám upravil *Prelúdium* zo *Suity E dur* pre sólový organ s orchestrom do svojej kantáty *Wir danken, dir Gott*. Skladba *Merlin* amerického skladateľa, klaviristu a dirigenta **Andrewa Thomasa** (1939), žiaka Karla Husu a Nadie Boulangerovej, vznikla v roku 1985 pre známeho amerického virtuóza v hre na marimbe Williama Moerscha. Tónálna kompozícia, patriaca k základným dielam moderného marimbového repertoáru, je inšpirovaná rovnomennou básňou Edwina Arlingtona Robinsona a oživa v nej legendárny Camelot. Dve časti (*Beyond the faint edge of the world* a *Time's way*) opisujú zánik dvora kráľa Artuša. Grécko-francúzsky radikálny avantgardný skladateľ **Iannis Xenakis** (1922 – 2001) emigroval v roku 1947 z Grécka a usadil sa v Paríži, kde navštevoval kurzy u Oliveira Messiaena a pracoval v Schaefferovom elektronickom štúdiu. Pôsobil tiež ako inžinier a projektant v štúdiu slávneho Le Corbusiera. V svojej tvorbe s obľubou využíval racionálne konštrukcie a rôzne matematické operácie. Skladba *Rebonds B* je súčasťou dvojčasťovej kompozície *Rebonds* (1987 – 1989), ktorá vznikla pre perkusionistu Silvia Gualdu. Kritika diela charakterizovala ako „abstraktný rituál“ bez „folkloristickej kontaminácie“ a označila ho za majstrovské. Americký experimentálny skladateľ, vyznávač zen budhizmu a vášnivý mykológ **John Cage** (1912 – 1992) skomponoval skladbu *In a Landscape* v roku 1948 pre tanečníčku Louise Lippoldovú. Modálne znejúca hudba má satieovské nádychy. Cage nebol len

hudobník, ale aj mysliteľ a jeho kniha *Silence* patrí k povinnému čítaniu všetkých, ktorí sa zaujímajú o hudbu 20. storočia. Aj kvôli myšlienkam, ako je tá nasledujúca: „Umenie dávame do múzeí a vytesňujeme ho z nášho života. Domov si nosíme stroje, aby tu žili spoločne s nami. A teraz, keď u nás stroje zdomácneli, musíme nájsť spôsob, ako ich zabaviť. Pokiaľ to nedokážeme, tak vybuchnú, ale budeme to my, kto vyletí von.“

Andrej ŠUBA

Anna-Victoria Baltrusch

organ | organ

„Ako dieťa ma inšpirovali veľkí skladatelia (obzvlášť Beethoven) a veľmi rada som čítala ich príbehy, zaujímali ma ich biografie. Napriek tomu som vždy chcela nájsť v hudbe svoju vlastnú cestu, no, samozrejme, som veľmi vďačná za všetky stimuly a idey, ktoré som pochytala od svojich učiteľov.“ hovorí mladá nemecká organistka a klaviristka, narodená v Berlíne v roku 1989.

Na klavíri začala hrať ako päťročná, o štyri roky neskôr sa začala venovať aj hre na organe a prvé úspechy na seba nenechali dlho čakať. Šesťkrát sa umiestnila na prvej priečke v celonemeckej mládežníckej súťaži Jugend musiziert, viacnásobne uspela aj na Klavírnej súťaži Steinway v Hamburgu a Bachovej súťaži v Köthene. Ako dvadsaťročná vyhrala Medzinárodnú organovú súťaž Bachovej spoločnosti vo Wiesbadene, o dva roky neskôr k tomuto úspechu pridala 2. miesto na 60. medzinárodnej hudobnej súťaži ARD v odbore organ. Ďalšie významné ocenenia prišli v roku 2013 na Medzinárodnej organovej súťaži Augusta Gottfrieda Rittera v Magdeburgu (1. cena a Mimoriadna cena za najlepšiu interpretáciu Ritterovej sonáty) a na St. Albans International Organ Competition vo Veľkej Británii (2. miesto).

Anna-Victoria Baltrusch študovala klavír a organ na Inštitúte Juliusa Sterna pri Universität der Künste v Berlíne v triede Andreasa Sielinga, neskôr na Hochschule für Musik vo Freiburgu u profesorov Martina Schmedinga, Frédéricica Championa a Zsigmonda Szathmáryho, pričom sa aj naďalej venovala štúdiu klavíra a zborového dirigovania. Okrem toho získala rad štipendií a ako organistka a klaviristka koncertovala – sólovo alebo so symfonickými orchestrami – v Nemecku, Rakúsku, Švajčiarsku, Británii, Španielsku, Luxembursku a Turecku. V rokoch 2008 – 2014 bola organistkou Evanjelického spoločenstva sv. Matúša a vedúcou zboru u sv. Petra a Pavla vo Freiburgu, od septembra minulého roku prevzala miesto kantorky v evanjelickom kostole v Bad Krozingene. Koncertuje a pôsobí tiež ako pedagogička organovej hry.

„Milujem ohromnú rôznorodosť cirkevnej hudby, najmä tej organovej, a je obrovským darom, že môžem hrať na nástroji, ktorý poskytuje toľko výrazových možností, ako aj príležitosť hrať v takmer všetkých hudobných štýloch. Takže mám rada organový repertoár od 14. storočia po súčasnosť,“ dodáva Anna-Victoria Baltrusch.

Anna-Victoria Baltrusch was born in Berlin, Germany in 1989. From the age of four she received piano lessons and from the age of nine lessons in organ playing. From 2002 onwards she was a junior student in piano and organ at the Julius-Stern-Institut of the University of Arts (UDK) in Berlin. After her finals at school in 2008 she studied church music and piano at the Hochschule für Musik in Freiburg im Breisgau (organ with Professor Schmeding), for both of which she earned the Bachelor Degree in 2012 and the Master Degree in 2014. She is now in her first year for the degree of Soloist Diploma Organ. Apart from the many prizes she received at piano and organ competitions as a pupil, as a student, she was awarded the following renowned prizes: In 2009 the 1st Prize at the Internationaler Orgelwettbewerb der Bach-Gesellschaft Wiesbaden; in 2010 a scholarship of the Deutscher Musikwettbewerb connected with the inclusion into the Bundesauswahl Kon-

zerte junger Künstler and the Künstlerliste des Deutschen Musikrats; in 2011 2nd Prize at the 60th International Music Competition of the ARD in Munich; in May 2013 1st Prize at the Internationaler August-Gottfried-Ritter-Wettbewerb in Magdeburg; in July 2013 2nd Prize at the International Organ Competition St. Albans (Great Britain).

Anna-Victoria Baltrusch has performed in recitals and concerts throughout Germany, in Austria, Switzerland, Luxembourg, Spain, Great Britain, Turkey, and Slovakia. She made her solo début at the Philharmonie Berlin in January 2012. She often plays chamber music and is a sought after lied-accompanist. From 2010 to 2014, she received a grant by the Evangelisches Studienwerk Villigst and in 2012, a scholarship by the Brahms-Gesellschaft Baden-Baden e.V. Currently she works as a church musician in Bad Krozingen, Germany.

Alexandre Esperet

bicie nástroje | *percussions*

„Obecenstvo zareagovalo búrlivo, niet divu, že získal tiež Cenu publika. Ale aj porota súťaže TROMP a porota žurnalistov určili Alexandra za víťaza. Nielen za jeho vynikajúco podané rytmické žongľovanie s imaginárnou loptou; veľký dojem zanechal aj v skladbe *She Who Sleeps with a Small Blanket* od Kevina Volansa pre bongá, kongá a veľký bubon. *Rôznorodosť zvukov, ktoré sa mu podarilo vylúdiť, bola fenomenálna.*“ napísal René van Peer v denníku Eindhovens Dagblad v novembri 2012, keď Francúz Alexandre Esperet (1987) získal 1. cenu, Cenu publika a Cenu tlače súčasne na medzinárodnej súťaži bicích nástrojov TROMP v Eindhovene.

V spomenutom žongľovaní s imaginárnou loptou (v skladbe *Ceci n'est pas une balle*, vytvorenej v spolupráci s kolegami z tria Compagnie Kahlua) sa Alexandre Esperet môže na prvý pohľad javiť ako trocha výstredný komediant, eskamotér, performer v absolútnom zmysle tohto slova. V prvom rade je to však vyspelý hudobník, presný ako hodinky, spontánny a kreatívny vo využívaní takmer neobmedzených možností, ktoré ponúka arzenál bicích nástrojov.

Hru na bicích nástrojoch študoval na konzervatóriách v Avignone, v Créteile a na Conservatoire

National Supérieur Musique et Danse v Lyone u Jeana Geoffroya, ktoré absolvoval s vyznamenaním. V roku 2008 získal 1. cenu v National Marimba Competition v Cannes, v nasledujúcom roku sa prebojoval do finále Geneva International Music Competition, kde tiež získal Cenu publika, ako člen tria SR9 bol v roku 2012 ovenčený tromi oceneniami na International Percussion Competition v Luxembursku.

Popri klasických bicích nástrojoch sa venuje jazzu a rocku, v rámci Compagnie Kahlua aj hudobnému divadlu; od roku 2011 spolupracuje so skupinou tanečného divadla Arcosm. Popri koncertnej činnosti vedie workshopy hry na bicích nástrojoch, prednávkom bol lektorom na kurzoch na konzervatóriu v Bostone, na McGill University v Montreale, Tokiu a v Saõ Paule. Hoci je viacžánrovým hudobníkom, ktorý sa s ľahkosťou pohybuje vo vodách súčasnej hudby, svoje kvality môže Alexandre Esperet predstaviť rovnako dobre aj v bachovských transkripciách pre marimbu a tiež v už takmer ikonických kúskoch z repertoáru pre bicie nástroje z minulého storočia, akými sú Cageova *In a Landscape* a Xenakisove *Rebonds B*.

*“The audience responded outrageous; no wonder he also won the public prize according to the audience. But also the TROMP jury and the press jury chose Alexandre as their winner. Not only because of his perfectly executed, rhythmic juggling with an imaginary ball. He made a big impression with *She who Sleeps with a Small Blanket*, a piece of Kevin Volans for bongos, congas and a bass drum. The diversity of sounds he coaxed was phenomenal. Sometimes you got the impression you found yourself on the steppes of Africa, with the traditional drums heard in the distance.”* (René van Peer, Eindhovens Dagblad, 2012) Born in 1987, Alexandre Esperet studied percussion successively at the conservatories of Avignon, Créteil, and CNSM in Lyon under the guidance of Jean Geoffroy, where he obtained his master degree with honours. During this period, Alexandre also studied the piano, composition, jazz and rock music. In 2008, he won the 1st Prize in the National Marimba Competition in Cannes and was a finalist in the famous Geneva International

Music Competition in 2009. There he won the Audience Prize, along with the “Dr Glatt” Special Prize for the best interpretation of a compulsory piece. He founded the SR9 Trio in 2011 with Paul Changarnier and Nicolas Cousin and won the 2012 International Percussion Competition of Luxembourg (1st Prize, Audience Prize and “Lalux” Prize). In November 2012, he won the Tromp Competition in Eindhoven (1st Prize, Audience Prize and Press Prize). Alexandre Esperet is an eclectic percussionist. He created the music-theatre company Kahlua with Matthieu Benigno and has been performing with the dance-theatre company Arcosm since 2011. He is today playing in Europe and worldwide as a soloist or as part of his different projects; so far he has performed in more than twenty different countries. He also recently gave master classes at the Boston Conservatory, Mc Gill’s university of Montréal, Sensoku Gakuen College of Music in Tokyo and EMESP of São Paulo.

Štvrtok 16. 4. 19:00

Štátny komorný orchester Žilina

Rossen Gergov, *dirigent (Bulharsko)*
Jan Hudeček, *fagot (Česká republika)*
Karol Daniš, *husle (Slovenská republika)*

Sergej Prokofiev (1891 – 1953) *Symfónia č. 1 D dur op. 25 „Klasická“* (1916/17) **15'**

Allegro
Larghetto
Gavotta. Non troppo allegro
Finale. Molto vivace

Jean Françaix (1912 – 1997) *Koncert pre fagot a 11 sláčikových nástrojov* (1979) **24'**

Allegro moderato
Scherzando
Grave
Risoluto

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809 – 1847) *Hebridy op. 26, koncertná predohra* (1830) **10'**

Max Bruch (1838 – 1920) *Koncert pre husle a orchester č. 1 g mol op. 26* (1868) **24'**

Prelude. Allegro moderato
Adagio
Finale. Allegro energico

Thursday, 16th April, 7 p.m.

State Sinfonietta Žilina

Rossen Gergov, *conductor (Bulgaria)*
Jan Hudeček, *bassoon (Czech Republic)*
Karol Daniš, *violin (Slovak Republic)*

Sergej Prokofiev (1891 – 1953) *Symphony No. 1 in D major, Op. 25 „Classical“* (1916/17) **15'**

Allegro
Larghetto
Gavotta. Non troppo allegro
Finale. Molto vivace

Jean Françaix (1912 – 1997) *Concert for Bassoon and 11 String Instruments* (1979) **24'**

Allegro moderato
Scherzando
Grave
Risoluto

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809 – 1847) *The Hebrides op. 26, concert overture* (1830) **10'**

Max Bruch (1838 – 1920) *Concert for Violin and Orchestra No. 1 in G minor, Op. 26* (1868) **24'**

Prelude. Allegro moderato
Adagio
Finale. Allegro energico

„Domnievam sa, že ak by Haydn bol dnes nažive, komponoval by presne tak isto, ako predtým, akurát by do svojho spôsobu komponovania vložil niečo nové. Chcel som skomponovať presne takú symfóniu: symfóniu v klasickej štýle.“ Takto komentoval ruský skladateľ **Sergej Prokofiev** (1891 – 1953) v autobiografických spomienkach svoju prvú symfóniu. *Symfónia č. 1 D dur op. 25 „Klasická“* vznikala v lete 1917 počas pobytu na vidieku neďaleko Petrohradu (hoci niektoré myšlienky si skladateľ načrtnol už o rok skôr). Prokofiev sa zámerne rozhodol stráviť tieto mesiace bez klavíra a tak komponovať. Ako sám priznáva, na seba si uvedomil, že tematický materiál vytvorený bez klavíra je veľmi často lepší ako ten vytvorený pri klavíri. Zároveň tak chcel dosiahnuť, aby výsledný zvuk orchestra znel prirodzenejšie. Za vzor obsadenia si zobrať – ako inak – klasický „haydnovský“ orchester (so zdvojenými drevenými dychovými nástrojmi, dvoma trúbkami, dvoma lesnými rohmi, tympanmi a sláčikmi). Všetky štyri časti symfónie sršia ľahkosťou a humorom. Úvodné *Allegro* v sonátovej forme strieda lyrická pomalá časť. Po nej nasleduje tanec *Gavotta* (neskôr Prokofievom spracovaná aj do baletu *Rómeo a Júlia*) a briskné finále.

Francúzsky skladateľ a klavirista **Jean Françaix** (1912 – 1997) pochádzal z hudobníckej rodiny. Jeho otec bol riaditeľom konzervatória v meste Le Mans, čo predurčilo aj synovu hudobnú kariéru. Talent mladého Jeana si všimol Maurice Ravel a povzbudzoval ho k ďalšiemu rozvíjaniu sa. Jeho prvá skladba vyšla tlačou, keď mal iba 10 rokov, práve vďaka nej si ho ale neskôr pod ochranné krídla v Paríži zobrala skladateľka Nadia Boulanger. Na parížskom konzervatóriu vyštudoval klavír u Isidora Philippa. Ako klavirista koncertoval po celej Európe a v USA, s rovnakou intenzitou sa ale venoval i komponovaniu. Fagot ako zaujímavý koncertantný i komorný nástroj objavil vďaka britskému fagotistovi Williamovi Waterhousevi, pre ktorého skomponoval viacero diel (okrem iného *Diversissement* pre fagot a sláčikový orchester z roku 1942). Neskôr sa k nemu viackrát vrátil, a tak

v roku 1979 vznikol komornejšie ladený *Koncert pre fagot a 11 sláčikových nástrojov*. Skladateľ ho písal pre „basson“, francúzsku verziu fagotu s mechanikou odlišnou od dnes rozšíreného nemeckého Heckelovho systému. „Basson“ má bližšie k barokovému typu nástroja a jeho špecifikom je väčšia ľahkosť a rýchlejšie rozoznievanie vo vyšších polohách. Interpretácia Françaixovho koncertu na modernom nástroji si preto vyžaduje technicky veľmi skúseného hráča. Hlavnými výrazovými črtami, ktorými je celá skladba preniknutá, sú vtip a hravosť. Skladateľ do skladby umiestnil až dve scherzá (netypicky – ako 2. i 4. časť), obdobný charakter však má už i vstupné *Allegro moderato*. Jedinou výnimkou je 3. časť vo veľmi pomalom tempe (*Grave*), ktorá tvorí krehkejší protipól zvyšku diela. Hoci koncert nesie venovanie francúzskemu skladateľovi a fagotistovi Mauriceovi Allardovi, po prvýkrát zaznel v máji 1980 v podaní Horsta Wintera a Symfonického orchestra Frankfurtského rozhlasu pod taktovkou Stanislava Macuru.

V roku 1829 sa **Felix Mendelssohn Bartholdy** (1809 – 1847) vydal na niekoľko rokov trvajúce koncertné cesty po Európe, v rámci ktorých vystupoval ako klavirista a dirigent. Začali sa v Londýne koncertmi Kráľovskej filharmonickej spoločnosti. Pobyt na Britských ostrovoch Mendelssohn využil aj na spoznávanie krajiny, a tak v auguste toho istého roka zavítal na ostrov Staffa, patriaci k škótskemu súostrovju Hebridy. Tu so svojím priateľom, nemeckým básnikom Karlom Klingemannom, navštívil pôvabnú Fingalovu jaskyňu, nazvanú podľa postavy z írkej mytológie. Jej prírodná scenéria v ňom zanechala silný dojem, ktorý sa v roku 1830 rozhodol pretaviť do hudobnej podoby v koncertnej predohre *Hebridy op. 26*. Dodnes sa zvykne uvádzať aj s podtitulom „Fingalova jaskyňa“. Predohra nie je jediným Mendelssohnovým dielom nesúcim odraz jeho návštevy Škótska. Z podobného inšpiračného zdroja vznikla aj jeho *Symfónia č. 3 a mol* nesúca príznačný podtitul „Škótska“. Tá však dlho ležala len v podobe skíc a svoju definitívnu podobu

nadobudla až o 13 rokov neskôr. Kým v symfónii skladateľ použil aj názvuky na tradičné škótske tance, predohra *Hebridy* je skôr len obrazom prírodnej scenérie v duchu romantických symfonických básní. Spôsob, akým Mendelssohn pracuje s orchestrálnou textúrou, témami a striedanou inštrumentáciou, však možno prirovnať až k impresionistickému zmyslu pre obrazotvornosť.

Ak by sme mali vymenovať najznámejšie romantické husľové koncerty (či dokonca najznámejšie husľové koncerty všetkých čias), určite by medzi nimi nemohol chýbať *Koncert pre husle a orchester č. 1 g mol op. 26* nemeckého skladateľa **Maxa Brucha** (1838 – 1920). Práve jeho však postihol ten osud, že prakticky celá jeho ostatná tvorba upadla do zabudnutia. Na koncertných pódiami sa môžeme pravidelnejšie stretnúť už len s *Škótskou fantáziou* pre husle a orchester, jeho katalóg diel však obsahuje množstvo ďalšej hudby, ako napríklad tri symfónie, *Dvojkonzert pre klarinet, violu a orchester* či štyri opery. Samotný skladateľ bol pritom presvedčený, že jeho ďalšie dva husľové koncerty (oba v tónine d mol) sú rovnako dobré, ak nie ešte lepšie... Pôvodná verzia *1. husľového koncertu* vznikla v roku 1866 – v čase, keď Bruch pôsobil ako hudobný riaditeľ na dvore v Koblenzi. Hneď v nasledujúcom roku sa ho však rozhodol s pomocou huslistu Josepha Joachima prepracovať do dnešnej podoby. Z hľadiska riešenia otázky formy je zaujímavé, že Bruch prvú časť koncertu označil ako „predohru“, na ktorú attacca nadväzuje druhá, pomalá časť. Práve ona je ťažiskom celého diela a ukázkou Bruchovho majstrovského zmyslu pre budovanie melodických oblúkov. Z podobného lyrického základu a prekvapivého piana vychádza aj finálová časť, s nástupom sólových huslí sa však dostáva podobu elegantného tanca. Súčasťou koncertu nie je typická sólová kadencia, jedine prvá časť obsahuje niekoľko kratších vstupov kadenčného charakteru.

Juraj BUBNÁŠ

Rossen Gergov

dirigent | conductor

Narodil sa v Bulharsku v roku 1981 a pôvodne sa javil ako perspektívny klavirista: hrať začal ako päťročný, o šesť rokov neskôr zvíťazil na Concorso Internazionale di Musica per i Giovani Città di Stresa. Ku klavíru pridal klarinet a začal komponovať, no napokon si vybral dráhu dirigenta. Dnes je Rossen Gergov prvým hosťujúcim dirigentom Štátnej opery v bulharskom Ruse, má za sebou mimoriadne úspešnú sezónu so Scottish Chamber Orchestra a rad spoluprác s orchestrami z Veľkej Británie, Španielska, Rakúska, Nemecka, Luxemburska, Švédska, Chorvátska či Japonska.

Dirigovanie začal študovať v roku 1996 u Michaila Angelova a už v nasledujúcom roku získal ocenenie na súťaži mladých talentov v Sofii. V osemnástich bol prijatý do triedy Leopolda Hagera na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni a o dva roky neskôr sa stal žiakom legendárneho Seijiho Ozawu, na ktorého pozvanie prišiel na Tanglewood Music Festival a mohol sa tak postaviť pred Boston Symphony Orchestra. Štúdiá zakončil s vyznamenaním v roku 2004 a debutovým vystúpením vo viedenskom Konzerthause s RSO Wien, aby sa krátko potom stal asistentom šéfdirigenta dolnorakúskeho Tonkünstler-Orchestra. O tri roky neskôr sa stal laureátom prvej

Medzinárodnej dirigentskej súťaže Jevgenija Svetlanova, v nasledujúcom roku bola jeho nahrávka diel Davida Cheskyho so Symfonickým orchestrom švédskej NorrlandsOperan nominovaná na cenu Grammy.

Významné skúsenosti získal aj ako operný dirigent. Medzi jeho nedávne naštudovania patria *Falstaff* a *Carmen* na bulharských scénach, *Rigoletto* vo Volksoper Wien, ale aj rakúska premiéra opery *Portrét* Mieczysława Weinberga na Bregenzer Festspiele, predvedenie opery Viktora Ullmanna *Der Kaiser von Atlantis* v spolupráci s Klangforum Wien a premiéra *Cassandry* Michaela Jarrella v Teatro Rossini Lugo.

Rossen Gergov je typom univerzálneho dirigenta, ktorému je blízka hudba od Haydna po súčasnosť, praktického a prispôsobivého umelca. „*Jeho interpretácia Dvořákových tancov bola jemná a dynamická, napájaná vrodenným pochopením pre ľudové korene rytmov tejto hudby a jej iskrivé a žiarivé farby,*“ napísal pre The Scotsman kritik Ken Walton po koncerte, na ktorom Gergov iba na poslednú chvíľu zaskakoval za indisponovaného kolegu. Na programe boli popri výbere zo *Slovenských tancov* aj Haydnova symfónia a Ligetiho *Husľový koncert*...

Born in 1981, Rossen Gergov studied piano and clarinet before taking conducting lessons with Michail Angelov. He subsequently studied with Leopold Hager and Seiji Ozawa. He conducted the ORF-Sinfonieorchester upon graduation and went on to become Assistant Conductor of the Tonkünstlerorchester Niederösterreich, a post he held until 2009. Rossen Gergov is a Laureate of the 1st Evgeny Svetlanov International Conducting Competition in 2007. His recording of works by David Chesky with the Symphony Orchestra of NorrlandsOperan was nominated for a Grammy in 2008 and he has also recorded for the BBC, Bayerische Rundfunk and ORF in Austria.

Rossen Gergov is gaining widespread recognition for his work both on the concert platform and in the opera pit, in repertoire from Mozart to the most challenging of contemporary works. Already with substantial experience in opera, Rossen holds the position of Principal Guest Conductor at the Rouse State Opera, Bulgaria, where he has recently conducted productions including *Carmen* and *Falstaff*. This season he makes his debut at the Teatro Comunale in Bologna. Engagements in previous seasons include *Tosca* on the Seebühne, Benedict Mason's *Playing Away* and the Austrian premiere of Weinberg's *Das Portrait* – all at the Bregenzer Festspiele. He

also conducted *Die Fledermaus* and *Rigoletto* at the Volksoper Wien, *La traviata* and *Le nozze di Figaro* at Theater Meiningen, *Carmen* in Varna, Bulgaria, and *Orpheus in the Underworld* with Trinity Laban in London.

Very much at home in contemporary repertoire, last season saw Rossen conduct performances of *Der Kaiser von Atlantis* with Klangforum Wien and of Michael Jarrell's *Cassandra* at the Teatro Rossini, Lugo. Orchestral highlights this season include returns to the Tonkünstler-Orchester Niederösterreich, Tokyo Metropolitan and Bulgarian Radio National Symphony orchestras and his debut with the Yomiuri Nippon Symphony Orchestra. Last season saw Rossen make a highly successful debut with the Scottish Chamber Orchestra in concerts with soloist Tasmin Little and return to the Tokyo Symphony Orchestra and Paderewski State Philharmonic Orchestra. Other orchestras with which Rossen has worked include Bamberger Symphoniker, Orchestre Philharmonique du Luxembourg, Orchestre National de Montpellier Languedoc-Roussillon, Orquesta Sinfónica del Principado de Asturias, BBC Symphony and BBC Scottish Symphony orchestras, Ensemble Modern, Century Orchestra Osaka and Polish National Radio, Basel and Tokyo Symphony orchestras.

Ján Hudeček

fagot | *bassoon*

Keď v máji minulého roku vstúpil na pódium Rudolfiny, aby vo finále interpretačnej súťaže pri festivale Pražská jar s Komornou filharmóniou Pardubice predniesol *Variácie pre fagot a sláčiky* Antonína Rejchu, od prvých taktov bolo jasné, že pred porotou a publikom stojí fenomenálny hudobník. Nielen s vynikajúcou tónovou kultúrou, ktorú nevychýlia z rovnováhy zradné výšky ani hrobové pianissimo, ale aj s vôľou doslova sa maznať s každou frázou a aktívne pritom komunikovať so spoluhráčmi a obecnstvom. Nasledujúci Hummelov *Koncert F dur* bol doslova triumfom, technicky zreťou a navyše sviežou a vtípnou aktualizáciou „bežného“ repertoárového kusu. Hudeček napokon spomedzi 111 účastníkov z celého sveta súťaž vyhral, čím sa definitívne potvrdilo, že chýrna „česká škola“ v hre na dychových nástrojoch má ďalšieho výnimočného reprezentanta.

Úspech na Pražskej jari samozrejme nebol v Hudečkovej kariére prvým svojho druhu. Českobudějovický rodák (1990) zbieral ocenenia už ako žiak Zdeňka Halouna na miestnej základnej umeleckej škole. Ako pätnásťročný sa stal absolútnym víťazom vo všetkých kategóriách na Concorso Internazionale per Giovani Musicisti „Città di Barletta“ (2005), o tri roky neskôr sa stal laureátom rozhlasovej súťaže Concertino Praga. Je držiteľom ceny Českého hudobného

fondy za najlepšiu interpretáciu súčasnej českej skladby pre fagot (Jiří Teml: *Commedia pre fagot a klavír*). Okrem českých pódí sa predstavil v Rakúsku, Nemecku, Švajčiarsku, Taliansku, Poľsku, Francúzsku, Španielsku, Turecku, USA a Japonsku a má za sebou svoje prvé nahrávky pre Český rozhlas (s koncertantnými dielami Haydna a Hummela).

Jan Hudeček po absolvovaní českobudějovického konzervatória pokračoval v štúdiách na pražskej AMU pod vedením profesorov Františka Hermana a Jiřího Seidla, ktorých označuje za dve najväčšie osobnosti pražskej fagotovej školy. Od roku 2011 je sólovým fagotistom Orchestra Národného divadla v Prahe a je tiež prvým fagotistom orchestra Solistes Européens Luxembourg.

Hudečka jeho pedagógovia od začiatku vnímali ako nadpriemerného a mimoriadne disponovaného hráča, hoci možno nie vždy ako vzorného študenta. „*Asi každý musí v živote prejsť pubertou. Ja som mal asi tú zamrznutú... Dá sa povedať, že som nebol práve študentom, ktorý rád chodí na prednášky a do školy vôbec,*“ spomenul fagotista v rozhovore po víťazstve na Pražskej jari. Zmysel pre humor s trochou mladíckej nezbednosti sú však ideálnymi devízami sólistu, ktorý sa práve chystá siahnúť po koncerte Jeana Françaixa...

Jan Hudeček was born in České Budějovice, attended the Primary School of Arts from the age of eight, and won a number of national and international youth wind instrumental competitions. His first major achievement came in 2005, when he was named the absolute winner in all wind instrument categories in the international competition 15th Concorso Internazionale per Giovani Musicisti “Citta di Barletta” in Italy. In 2008, he won the 1st Prize at the 42nd Concertino Praga radio competition. At the same time, he became a laureate of this competition’s international round and recorded the bassoon concerto of Jan Nepomuk Hummel for the Czech Radio. In May 2014, he won the 1st Prize and laureate title

at the Prague Spring International Music Competition. In connection with this achievement, he also won the Czech Music Fund’s prize for the best performance of a piece by a contemporary Czech composer. He has performed in Austria, Germany, Switzerland, Poland, Italy, France, Turkey, Spain, Japan, and the USA. Currently he is in his last year at the Academy of Performing Arts in Prague, in the classes of Prof. F. Herman and Prof. J. Seidl, and continues to perform as a soloist. Since late 2011, he has been engaged as a solo bassoonist in the National Theatre Orchestra in Prague and is also a first bassoonist of the Solistes Européens Luxembourg orchestra.

Karol Daniš

husle | violin

„K husliam ma priviedol otec, keď som mal tri roky. Starší brat hrával na klavíri ľudové pesničky a otec si všimol, že som ich potom dokázal čisto zaspievať. A tak ma začal učiť hrať na husliach, hoci sám nie je huslista, ale bubeník,“ spomínal Karol Daniš v rozhovore pre časopis Akcent v roku 2007. Rodák z Galanty (1993) bol typickým „zázračným dieťaťom“; ako šesťročný už bol mimoriadnym žiakom Konzervatória v Bratislave – u Štefana Gyöpösa a potom Jozefa Kopelmana – a správami o jeho úspechoch sa postupne začali plniť regionálne a neskôr aj celoslovenské periodiká. Keď v decembri 2013 Karol Daniš vystúpil so svojou beethovenovskou kreáciou na majstrovských kurzoch Juliana Rachlina v Bratislave, pred publikom už nestálo zázračné dieťa, ale „hotový“ umelec, huslista s jasnou predstavou o diele, ktoré má v jeho podaní práve zaznieť.

Hoci ocenenia prichádzali už aj predtým, prelomovým bolo pre Daniša obdobie rokov 2006/2007, kedy získal 1. miesta na súťažiach Talenty pre Európu v Dolnom Kubíne, na Kocianovej husľovej súťaži v Českej republike a napokon na 5. Internationaler Louis Spohr

Wettbewerb für junge Geiger vo Weimare, kde tiež získal Cenu za najlepšiu interpretáciu virtuózne skladby. Zúčastnil sa na majstrovských kurzoch a interpretačných dielňach v Dolnom Kubíne, Žiline a Luhačoviciach, kde pracoval pod vedením osobností, akými sú Jozef Kopelman, Jindřich Pazdera a Václav Hudeček; vystúpil na medzinárodnom festivale Moscow Meets Friends Vladimira Spivakova. Dôležitým bol pre Daniša aj rok 2009, kedy odohral rad recitálov po USA a recitoval v Ríme a taktiež získal štipendium Careers in the Making poskytované The International Holland Music Sessions s cieľom vyhľadávať a podporovať mladých talentovaných sólistov. V roku 2011 sa stal finalistom súťaže New Talent, o dva roky neskôr sa jeho nahrávky skladieb Fritza Kreislera, Dmitrija Šostakoviča a Camilla Saint-Saënsa (v spolupráci s klaviristkou Ivetou Sabovou; vydané na labeli Pavlík Records v januári 2014) dostali do vysielania britskej BBC. Od roku 2012 je Karol Daniš študentom Universität für Musik und darstellende Kunst v Grazi v triede svetovo uznávaného pedagóga Borisa Kuschnira.

Karol Daniš (born in 1993, Galanta, Slovakia) began playing the violin at the age of three under the supervision of his father. Karol has been taking violin lessons as an extraordinary student of the Conservatory in Bratislava since he was six, studying with Štefan Gyöpös (who graduated from the Tchaikovsky Conservatory in Moscow) and since 2006 with Jozef Kopelman (who graduated from the conservatory in Užhorod and from the Music Academy Kiev, Ukraine). He is currently studying with Boris Kuschnir at the University of Music and Performing Arts in Graz. In 2004, 2005, 2006, 2007, and 2008, he attended the International Master Classes Musica Arvensis in Dolný Kubín, Žilina and Luhačovice with Jozef Kopelman, Jindřich Pazdĕra and Václav Hudeček. In 2007, Karol took part in the Moscow Meets Friends International Festival organized by Vladimír Spivakov. In 2001, Karol Daniš won the 2nd Prize as the youngest Slovak participant at the International Violin Competition in Dolný Kubín (Slovakia). In 2002, he received the Diploma of the Ministry of Education of the Slovak Republic at the Ján Cikker Children Music Festival in Banská Bystrica (Slovakia), in 2003, he attained the Golden Level at the Zoltán Kodály International Violin Competition in Galanta. In 2006, Karol won the 1st Prize at the “Talents for Europe” – the Bohdan Warchal International String Instruments Competition and was also its

laureate. In 2007, he won the 1st Prize at the Jaroslav Kocian International Violin Competition in Ústí nad Orlicí (Czech Republic). At the 5th Louis Spohr International Competition for Young Violinists in Weimar (Germany) in 2007 Karol won the most prestigious 1st Prize in Category I and was also awarded with the Special Prize for the virtuoso interpretation of a Wieniawski composition. Karol was the finalist at the International Competition New Talent 2011 organized under the auspices of the European Broadcasting Union (EBU).

Karol Daniš performed with the conductors Karol Kevický, Leoš Svárovský, Jin Hyoun Baek, Marián Lejava, Jakub Hrůša, Marcello Mottadelli, Jiří Malát, Stanislav Vavřínek, Petr Vronský and with the Janáček Philharmonic Ostrava, Vogtland Philharmonie (Greiz Reichenbach, Germany), Slovak Sinfonietta (Žilina, Slovakia), Czech National Symphony Orchestra (Prague), Bohuslav Martinů Philharmonic Orchestra (Zlín, Czech Republic), State Philharmonic Košice (Slovakia), Slovak Chamber Orchestra of Bohdan Warchal (Bratislava, Slovakia). His recent recitals include the Zichy Palace, Mirror Hall of the Primate's Palace, Mirbach Palace (all in Bratislava), a concert tour in the USA (Washington, New York), Liszt Academy Weimar (Germany), President's Residence San Anton Palace Valletta (Malta), and Casino Maltese Valletta (Malta).

Štátny komorný orchester Žilina | The Slovak Sinfonietta Žilina

Štátny komorný orchester Žilina vznikol roku 1974 ako jediný orchester mozartovského typu na Slovensku. Odvtedy si získal vynikajúce renomé doma aj v zahraničí. Orchester má 34 členov, prevažne absolventov hudobných akadémií v Bratislave, Prahe, Brne a Konzervatória v Žiline. Kvalita hráčov, skúsenosti i majstrovstvo prvého šéfdirigenta Eduarda Fischera umožnili rýchly umelecký rast orchestra. Jeho ďalšími šéfdirigentmi boli Jan Valta, Leoš Svárovský a Oliver Dohnányi. Čestným šéfdirigentom ŠKO Žilina je od roku 1996 japonský dirigent Tsugio Maeda, post šéfdirigenta prijal v marci 2011 opäť Oliver Dohnányi.

V roku 1977 získal orchester medzinárodné uznanie, keď sa stal festivalovým orchestrom Salzburger Festspiele. Zakrátko dostal pozvanie na festival Pražské jaro a potom nasledovali úspešné koncerty na mnohých festivaloch v celej Európe (Wiener Festwochen, Frühling Festival a Haydn Festival vo Viedni, Sofijské hudobné týždne, Festa Musica Pro v Assisi, Katalánsky festival, Festival El Djem v Tunise, Festival de Bonaguil vo Francúzsku, Hudba v starom Krakove a iné).

Predstavil sa v takých významných koncertných sálach ako napríklad Musikverein a Konzerthaus vo Viedni, Dom umelcov v Prahe,

Tonhalle Düsseldorf, Komická opera a Konzerthaus v Berlíne, Katedrála sv. Františka v Assisi, Veľká sála Petrohradskej filharmónie, Palác hudby v Barcelone.

Orchester uskutočnil už vyše 2800 koncertov takmer vo všetkých štátoch Európy, v Tunisku, Turecku, Arménsku, Japonsku, USA, Kanade, Číne a ako prvý slovenský orchester na juhoamerickom kontinente v Brazílii.

So ŠKO Žilina účinkoval celý rad popredných umelcov ako napr. dirigenti Claus Peter Flor, Ondrej Lenárd, Oliver Dohnányi, Leoš Svárovský, Vladimír Válek, Ľudovít Rajter, Petr Vronský, Eve Queler, Alexander Schwinck, Peter Maag, Tsugio Maeda, sólisti Igor Oistrach, Narciso Yepes, André Gertler, Václav Hudeček, Ivan Ženatý, Liana Isakadze, Olga Martinova, Michail Gantvarg, Peter Michalica, Jindřich Pazdera, Dalibor Karvay, Pavel Šporcl, Baiba Skride, Sophia Jaffé, Vanessa Mae a iní.

Pre hudobné vydavateľstvá Opus, Donau, Naxos, Brilliant Classics, BMG, OEHMS Classics, Hevhetia, Music Master, Diskant a iné uskutočnil orchester mnoho nahrávok s dielami Vivaldiho, Telemanna, Mozarta, Haydna, Beethovena, Hummela, Verdiho, Respighiho, Martinů, Dvořáka, J. Straussa, ako aj českých a slovenských skladateľov.

One of the best-known professional orchestras in Eastern Europe holds a very important position in Slovak musical culture. It was founded in 1974 as the only Classical-period chamber orchestra in Slovakia. Its 34 members are graduates of the major Czech and Slovak music academies, and many of them are winners of international competitions and active both as soloists and chamber musicians. The quality of the players, together with the experience and musicianship of the founding music director and conductor Eduard Fischer (1930 – 1993) brought about the quick artistic growth of the orchestra. By 1977, the orchestra attained international recognition when it was invited to the Salzburg Festival and designated the official orchestra of that prestigious festival. Soon after followed appearances at the Prague Spring and other major festivals, including Wiener Festwochen, Viennese Spring Festival, Haydn Festival, Festa Musica Pro in Italy, Festival de Cataluña in Spain, Schleswig-Holstein Festival, Mozartfest Schwetzingen, Mozart Sommer Schloss Salem, Festival van Vlaanderen, Johann Strauss Festival in Vienna, Aspekte Salzburg, Bodensee Festival in Switzerland, Festival de Bonaguil in France, Festival El Djem in Tunisia, Ankara Music Festival, Bratislava Music Festival, and the Festival de Manaus in Brazil. The Slovak Sinfonietta is one of only three orchestras, together with the Vienna and the Berlin Philharmonics, that regular perform at the Vienna music festivals. The Sinfonietta has played in almost all the world's great concert halls from Saint Petersburg to Tokyo and altogether, the orchestra has given over 2800 concerts in European countries as well as Tunisia, Japan, Brazil, Armenia, Turkey, Canada, the USA and China. The Slovak Sinfonietta is in reality a small symphony orchestra with a broad repertoire of baroque, classical, early romantic, as well as 20th-century works. The orchestra also occasionally performs

unconventional programmes, mostly for young audiences.

Among the prominent artists who have performed with the orchestra are conductors Claus Peter Flor, Peter Maag, Eve Queler, Mika Eichholz, Christian Benda, Karel Mark Chichon, Marco Armiliato, Martin Sieghardt, Stefan Lano, Vincent La Selva, Misha Katz, Urs Schneider, Herman Engels, Janusz Powlony, Christian Pollack, Alexander Schwinck, Ernst Märzendorfer, Dwight Bennett, Kerry Stratton, Vladimír Kiradjiev, Volker Schmidt-Gertenbach, Niels Muus, Georg Mais, Ondrej Lenárd, Vladimír Válek, Ľudovít Rajter, Peter Breiner, Petr Vronský, Jean Bernard Pommier, Daniele Rustioni, Francesco Angelico, and others. The orchestra has accompanied many great soloists, such as Igor Oistrach, Václav Hudeček, Liana Isakadze, Daniel Müller-Schott, Augustin Dumay, André Gertler, Baiba Skride, Sophia Jaffé, Dalibor Karvay, Paul Badura Skoda, Jean Bernard Pommier, Marián Lapšanský, Jana Boušková, Anneleen Lenaerts, Vanessa Mae and Narciso Yepes, and has developed a long association with many great singers, including Peter Dvorský, Miroslav Dvorský, Edita Gruberova, Lasha Nikabadze, Ildikó Raikondi, Georg Tichy, Luba Orgonášová, Izabela Labuda, Gabriela Beňačková, Olivia Stapp, Veselina Kasarova, Vittorio Grigolo, Pretty Yende, Daniele Rigosa, Il Divo, Pavol Breslik and Magdaléna Kožená, among others. The Sinfonietta has recorded many award-winning recordings for Opus, Donau, Naxos, Brilliant Classics, OEHMS Classics, Hevhetia and BMG.

The Music Director of the orchestra between 1995 – 2001 was Leoš Svárovský, from 2004 to 2007 it was led by Mr. Oliver Dohnányi, who was appointed again the Chief Conductor of the Slovak Sinfonietta Žilina in 2011. A major contribution to the artistic standard of the orchestra has been made by the emeritus chief conductor, the Japanese conductor Tsugio Maeda.

Piatok 17. 4. 19:00

Sinfonietta Bratislava

Pavel Bogacz ml., *umelecký vedúci (Slovenská republika)*

Pablo Barragán, *klarinet (Španielsko)*

Kristaps Bergs, *violončelo (Lotyšsko)*

Peter Zagar (1961) *Adonisov zrod* (2005) **6' 30"**

Pēteris Vasks (1946) *Presence*, koncert pre violončelo a sláčikový orchester (2012) **35'**
slovenská premiéra

Carl Maria von Weber (1786 – 1826) *Kvinteto pre klarinet a sláčikový orchester op. 34* (1811 – 1815) **25'**
Allegro
Fantasia. Adagio
Menuetto
Rondo. Allegro giocoso

Bohuslav Martinů (1890 – 1959) *Divertimento (Serenáda č. 4) H. 215* pre husle, violu a komorný orchester (1932) **9' 30"**
(Pavel Bogacz ml., husle; Martin Petřík, viola)
Allegro
Andante moderato
Allegretto

Koncert sa koná v spolupráci
s európskym projektom MINSTREL.

Friday, 17th April, 7 p.m.

Sinfonietta Bratislava

Pavel Bogacz Jr., *artistic director (Slovak Republic)*

Pablo Barragán, *clarinet (Spain)*

Kristaps Bergs, *cello (Latvia)*

Peter Zagar (1961) *The Birth of Adonis* (2005) **6' 30"**

Pēteris Vasks (1946) *Presence*, concert for cello and string orchestra (2012) **35'**
Slovak première

Carl Maria von Weber (1786 – 1826) *Quintet for clarinet and string orchestra, Op. 34* (1811 – 1815) **25'**
Allegro
Fantasia. Adagio
Menuetto
Rondo. Allegro giocoso

Bohuslav Martinů (1890 – 1959) *Divertimento (Serenade No. 4) H. 215* for violin, viola and chamber orchestra (1932) **9' 30"**
(Pavel Bogacz Jr., violin; Martin Petřík, viola)
Allegro
Andante moderato
Allegretto

Concert is held in collaboration with
the European project MINSTREL.

Slovenský skladateľ **Peter Zagar** (1961) začal študovať kompozíciu na VŠMU v Bratislave v roku 1981, teda v čase, keď na škole medzi pedagógmi kompozície dochádzalo ku generáčnej výmene: krátko predtým odišli do dôchodku Alexander Moyzes a Ján Cikker, svoje pôsobenie pomaly zakončovali Andrej Očenáš a Dezider Kardoš a popri nich začínali skladbu postupne vyučovať aj ďalší, predstavitelia vtedajšej strednej skladateľskej generácie. Peter Zagar nastúpil do triedy Ivana Hrušovského bez predošlého obligátneho konzervatoriálneho školenia, kompozíciu študoval len súkromne počas gymnázia u Víťazoslava Kubičku. Podobne ako jeho skladateľskí kolegovia nastupujúci do hudobného života v priebehu 80. rokov, aj Zagar sa vo svojej tvorbe začal orientovať na idey postmodernity. To sa prejavovalo najmä v odmietnutí zložitosti hudobných štruktúr a avantgardných kompozičných techník a v inklinácii k tonálnej harmónii a k celkovo jednoduchšiemu hudobnému vyjadrovaní. Takto vymedzený priestor však stále poskytuje dostatočne širokú škálu možností pre budovanie individuálnej skladateľskej poetiky. V prípade Zagara sa v nej našli svoje miesto miesta pohľady do hudobnej minulosti, ale tiež filozofická reflexia problémov súčasného sveta i sféry duchovna. Skladba *Adonisov zrod* z roku 2005 je napísaná pre čisto sláčikové obsadenie, ktoré Peter Zagar využíva pomerne často. Obsahovo vychádza z gréckej mytológie. V 10. knihe Ovídiových *Metamorfóz* sa popri známych príbehoch o Orfeovi a Eurydike či Pygmalionovi nachádza aj mýtus o Adonisovi – krásnom mladíkovi, ktorý svojím pôvabom dokázal získať i srdce bohyně Afrodity. Legenda hovorí, že jeho matku Myrrhu (Smyrnu) bohovia premenili na strom po tom, čo zvidla svojho vlastného otca a čakala s ním dieťa. Bolo to pre ňu odmenou i trestom zároveň – otec, cyperský kráľ Kinyras, ju chcel preto zabiť a práve podoba stromu ju od toho uchránila. Zároveň sa však stalo jej večným údelom plakať, čo symbolizuje vytekanie vonnej živice myrhy zo stromu myrhovníka. Inšpiráciou pre Petra Zagara

sa stala časť príbehu, kde sa Myrrha prenasledovaná Kinyrasom premieňa na strom a z jej kmeňa prichádza na svet syn Adonis.

„*Hudba je najmocnejšou zo všetkých múz, pretože sa cez ňu môžeme dotknúť sféry božského. Áno, hudba je abstrakciou, ale zvuky dokážu vyjadriť ducha. Toho, ktorého nie je možné vyjadriť slovami. Všade okolo nás sa hovorí o tele, ale ja mám chuť zavolať: A kde je duch, kde je duša? Duše sú zarastené ako džungľa. Preto sa snažím, aby moja hudba do nich vniesla lúč svetla.*“ Týmito slovami vyjadril lotyšský skladateľ **Pēteris Vasks** (*1946) svoje kompozičné krédo. A naozaj, pri počúvaní jeho hudby sa poslucháč len ťažko môže ubrániť predstave o lúčoch svetla prenikajúcich temnotu dnešnej doby. Vasks pôvodne študoval hru na kontrabase na konzervatóriu vo Vilniuse. V kompozícii bol žiakom Valentína Utkinisa na Štátnom konzervatóriu v Rige (v danej dobe najvyššej hudobnej inštitúcii v krajine), kde absolvoval v roku 1978. Hudobný jazyk Pēterisa Vaska vychádza z dedičstva Witolda Lutosławského a poľskej školy 60. rokov. Jeho zrelá výrazovo-štylová podoba, príklon k religiozite a dôraz na etické posolstvo ho však viac priraduje k „mystickým“ minimalistom Henrykovi Mikołajovi Góreckému, Arvovi Pärtovi, Gijovi Kančelimu či Sofii Gubajdulina. Vaskove diela často nesú programové názvy, ktoré sú skôr len priblížením autorovho myšlienkového nastavenia než konkrétnym programom. V tomto zmysle majú k sebe najbližšie jeho posledné koncertantné diela venované sláčikovým nástrojom: husľový koncert *Distant Light* (Vzdialené svetlo), meditácia pre husle a sláčikový orchester *Lonely Angel* (Osamelý anjel), fantázia pre husle a sláčikový orchester *Vox amoris* (Jazyk lásky) a najnovší koncert pre violončelo a sláčikový orchester *Presence* (Prítomnosť) z roku 2012. V rozpore s klasicou formou koncertu je skladba rozvrhnutá na dve meditatívne pomalé časti s rýchlou časťou uprostred (i v nej sa však vyskytujú meditatívne ladené pasáže). Zaujímavá je tiež rozsiahla sólová kadencia v samotnom úvode skladby,

ako aj požiadavka na spev sólistu v záverečnej časti. Koncert vznikol na objednávku orchestra Amsterdam Sinfonietta a nesie venovanie argentínskej violončelistke Sol Gabettovej, ktorá ho premiérovu uviedla v októbri 2012 v belgickom Gente. Na Slovensku skladba zaznie po prvýkrát.

Každá doba pozná hudobníkov, ktorých virtuózne interpretačné umenie sa stalo zdrojom inšpirácie pre hudobných skladateľov. V prípade klarinetu nám zrejme ako prvý príde na myseľ Anton Stadler a Mozartov slávny *Klarinetový koncert A dur*. Na začiatku 19. storočia bol takouto osobnosťou európskeho formátu nemecký klarinetista Heinrich Baermann. Množstvo svojich diel mu venovali skladatelia ako Felix Mendelssohn Bartholdy, Giacomo Meyerbeer, **Carl Maria von Weber** (1786 – 1826) a ďalší. Baermann sa do kontaktu s Weberom dostal v Mníchove, kde pôsobil 27 rokov na poste prvého klarinetistu dvorného orchestra. Výsledkami ich spolupráce sú Weberovo *Concertino* pre klarinet a orchester, dva klarinetové koncerty, ale tiež perly komorného klarinetového repertoáru ako *Grand duo concertant op. 48*. Oboch hudobníkov spájalo dlhoročné priateľstvo, Weber dokonca pri svojich návštevách Mníchova vždy pobudol v Baermannovom dome. V roku 1815 dokončil štvorčasťové *Klarinetové kvinteto B dur op. 34* (v originálnej podobe pre klarinet, dvoje huslí, violu a violončelo, dnes na koncerte zaznie v koncertantnej verzii pre klarinet a sláčikový orchester), ktoré je – podobne ako všetky skladby napísané pre Baermannu – napísané s maximálnou dávkou brilancie a virtuozity. Skladba má štyri časti, koncipované v duchu klasického sonátového cyklu.

Tridsiate roky 20. storočia boli pre českého skladateľa **Bohuslava Martinů** (1890 – 1959) časom, kedy sa začala naplno rozvíjať jeho európska sláva a pribúdali aj uvedenia jeho diel za oceánom (najmä vďaka Sergejovi Kusevickému, umeleckému riaditeľovi Bostonskej filharmónie). *Opera Julietta a 2. klavírny koncert* pod taktovkou Václava Talicha v Prahe, *1. violončelový*

koncert v Berlíne, *Koncert pre sláčikové kvinteto a orchester* v Londýne a Bostone, orchesterálne *Invencie* v Benátkach – to sú len niektoré z premiérových úspechov Bohuslava Martinů v tomto období. Od roku 1923 žil v Paríži, kde študoval u Alberta Roussela a kde mohol spoznávať všetky súdobé hudobné trendy (vrátane jazzu). Veľkým inšpiračným zdrojom sa preňho v 30. rokoch stala hudba barokových majstrov (Bach, Corelli, Vivaldi). Vo viacerých svojich skladbách im vzdal hold voľbou barokových foriem (*Tre ricercari*, *Concerto grosso*, *Dvojkoncert*). K týmto skladbám sa priraduje aj rozsahom menšie, akoby oddychové dielo, *Divertimento (Serenáda č. 4) pre komorný orchester* z roku 1932. Z hľadiska obsadenia vychádza z barokového dvojkoncertu – koncertu pre dva sólové nástroje, v tomto prípade husle a violu. Hojne využíva polyfóniu a pasážové figurácie, a azda len niektoré harmonické postupy nám miestami pripomenú, že sa nachádzame o dve storočia neskôr... V orchestri je použitý tiež klavír, ktorý však nie je pendantom čembala v úlohe bassa continua, čím sa celkové zvukové vyznenie opäť trochu vzdaluje barokovému ponímaniu.

Juraj BUBNÁŠ

Kristaps Bergs

violončelo | *cello*

„Mám to šťastie, že moja práca je zároveň mojím koníčkom, takže ak sa chystám odohrať nový projekt, teším sa naň ako na prázdniny,“ hovorí lotyšský violončelista Kristaps Bergs, víťaz Súťaže Augusta Dombrovského v Rige (2005), Medzinárodnej violončelovej súťaže Karla Davidoffa v Kuldige (2006) a Medzinárodnej súťaže Johanna Brahmsa v rakúskom Pörschachu (2008).

Na violončele začal hrať ako šesťročný a po štúdiách v Lotyšsku bol v roku 2006 prijatý na viedenskú Universität für Musik und darstellende Kunst, kde sa vzdelával pod vedením Reinharda Latzka. Životný sen sa mu splnil, keď na tejto škole nastúpil do triedy Heinricha Schiffa, kde študuje dodnes. Popri tom absolvoval majstrovské kurzy u Mstislava Rostropoviča, Davida Geringasa, Valtera Despalja a Fransa Helmerzona. Ako sólista a komorný hráč vystúpil popri lotyšských sálach vo viedenskom Musikvereine aj Konzerthause, Concertgebouw Amsterdam či Walt Disney Concert Hall v Los Angeles a na

viacerých turné po európskych krajinách, ale aj v USA, Japonsku či Austrálii. V rokoch 2011 a 2012 bol členom orchestra Viedenskej štátnej opery a taktiež spolupracoval s Viedenskými filharmonikmi. Hrá na nástroji Lorenza Ventapaneho z roku 1836.

O svojom nadchádzajúcom debute v Žilíne Kristaps Bergs hovorí: *„Veľmi sa teším na predvedenie Vasksa. Je to môj krajan, hoci sme zatiaľ nespocovali. Kontaktoval som ho ohľadne tohto projektu a plánujeme spoločné konzultácie. Verím, že to bude veľmi milá skúsenosť. (...) Každá skladba, ktorú sa chystám predviesť, sa stáva mojou obľúbenou. U každého skladateľa možno nájsť množstvo individuálnych ideí a emócií, takže sa nikdy nenudíte. My hudobníci sme privilegovaní – v našej každodennej práci prichádzame do kontaktu s tými najväčšími umeleckými dielami. Žiadny výtvarník sa nemôže každý deň dotknúť obrazov Picassa, da Vinciho alebo Moneta.“*

Kristaps Bergs was born in Riga (Latvia) and received his first cello lesson at the age of six years. In 1996, he entered the E. Darzins Music School. There he was taught by E. Testelec and D. Ozolina. In 2007, Kristaps moved to Vienna to study with Reinhard Latzko at the University of Music and Performing Arts. Since October 2011, Kristaps has been studying with Heinrich Schiff. He attended master classes of such artists as M. Rostropovich, D. Geringas, F. Helmerzon, A. Bylsma, V. Despalj, N. Prischepenko, C. Altenburger. Kristaps has participated in solo and chamber music projects in the Walt Disney Hall (Los Angeles), the Musikverein Wien, Wiener Konzerthaus, Amsterdam Concertgebouw. Concert tours have taken him to USA, Japan, Australia, Germany, Russia, England, France, Italy, Switzerland, and Croatia. As a soloist, he

collaborated with the Chamber Orchestra I palpitati in the Walt Disney Concert Hall (Los Angeles), with the Latvian National Symphony Orchestra, Chamber Orchestra Sinfonia Concertante, Symphony Orchestra of Rzeszów, and with the Cesu Chamber Orchestra, with conductors Andris Nelsons, Eduard Schmieder, Guillermo Garcia Calvo, Vladimir Kiradjiev, Andris Vecumnieks, and Andris Veismanis. He won numerous national and international competitions, such as the International Johannes Brahms Competition (2008), the C. Davidov Competition (2006) and August Dombrowsky Competition (2005). From 2011 to 2012, Kristaps Bergs was a member of the Vienna State Opera Orchestra and played also in the Vienna Philharmonic. Kristaps Bergs plays a cello made by Lorenzo Ventapane in 1836, courtesy of a private collector.

Pablo Barragán

klarinet | *clarinet*

„Najdôležitejšou vlastnosťou klarinetu je podľa mňa jeho podobnosť s ľudským hlasom. Dôležité je hrať sa s tým, interagovať, čo najviac sa mu priblížiť.“ hovorí klarinetista ikonického West-Eastern Divan Orchestra Daniela Barenboima a jeden z víťazov Prix Credit Suisse Jeunes Solistes 2013 Pablo Barragán.

Rodák z juhošpanielskej Marcheny (1987) študoval na konzervatóriu v Seville a Akadémii nadácie Barenboim-Said. V roku 2009 získal štipendium od Fundación Caja Madrid, vďaka ktorému mohol pokračovať v štúdiách na Hudobnej akadémii v Bazileji u Françoisu Bendu. Tu mohol svoj talent ďalej rozvíjať na workshopoch a majstrovských kurzoch renomovaných osobností sveta drevených dychových nástrojov, medzi ktorými sú napríklad fenomenálny taliansky barokový fagotista Sergio Azzolini alebo švédsky klarinetista Martin Fröst, v súčasnosti patriaci k absolútnej svetovej špičke.

Do tejto kategórie má namierené aj Pablo Barragán, ktorý s rovnakou chuťou pôsobí ako orchestrálny hudobník, komorný hráč aj ako sólista. „Nezavrámam pred sebou nijaké dvere, pretože nikdy neviem, kam vás môžu viesť. Budem pokračovať v tvrdej práci a každý deň sa snažiť dostať zo seba to najlepšie,“ uviedol v tejto súvislosti v rozhovore po získaní Prix Credit Suisse. Platnosť jeho výroku o tvrdej práci potvrdzuje aj cena na Medzinárodnej súťaži ARD v Mníchove v roku 2012 a dve ocenenia v predchádzajúcom roku na Juventudes Musicales de España (1. cena) a Mimoriadna cena na European Music Competitions for Youth 2011 (EMCY).

Ako sólista v *Koncerte f mol* Carla Mariu von Webera debutoval v Teatro Monumental

v Madride, v Bazileji sa v sprievode Sinfonieorchester Basel predstavil v náročnom koncerte Carla Nielsena. Vystupoval na významných pódioch v Španielsku, vo Švajčiarsku, ale napríklad aj v Staatsoper Berlin, Teatro Colón v Buenos Aires, Teatro alla Scala v Miláne či v parížskej Salle Pleyel a jeho klarinet možno počuť na nahrávkach Radio Nacional de España, France Musique, Calclassics, SFR (Švajčiarsky rozhlas a televízia), DECCA, RAI, BBC a BR (Bavorský rozhlas).

Pablo Barragán je univerzálnym typom klarinetistu, ktorý sa rovnako dobre cíti v klasických dielach repertoáru svojho nástroja (Weber, Brahms, Rossini a d.), ako aj v hudbe klasikov 20. storočia (Copland, Debussy, Nielsen, Prokofiev, Lutosławski a d.) a neobchádza ani skladby súčasných autorov. Jeho južansky temperamentný prejav, podporený spontánnou a živelnou muzikalitou, vychádza z rôznorodých zdrojov: „Mal som päť rokov, takže som si nemohol veľmi vybrať. Ale dôveroval som svojmu vtedajšiemu učiteľovi a rozhodol sa pre nástroj, ktorý bol podľa neho pre mňa najlepším. V každom prípade, zvuk klarinetu a jeho flexibilita sa mi páčili hneď od prvého okamihu. Pamätám sa, ako som počúval jazzové a bigbandové nahrávky Bennyho Goodmana a Artieho Shawa a bol som nimi celkom uchvátený. (...) Cítim obdiv k mnohým hudobníkom pre zvláštnu energiu, ktorú vyžarujú, a pre spôsob, akým sa vyjadrujú a komunikujú prostredníctvom hudby. Mám veľmi rád Martina Frösta, Sol Gabettovú, Ramóna Ortegu, Janine Jansenovú, Daniela Barenboima, Marthu Argerichovú a mnoho ďalších skvelých hudobníkov.“

Born in Marchena (Seville) in 1987, Pablo Barragán studied at the Conservatory and the Barenboim-Said Foundation in Seville. In 2009, he was granted a scholarship by Fundación Caja Madrid and moved to city of Basel (Switzerland), to study at the Musik Akademie with Professor François Benda. He took chamber music classes with Professors Anton Kernjak, Benjamin Engeli, Felix Renggli and Sergio Azzolini, and he has taken master classes and advice from renowned clarinetists, such as Martin Fröst, Reto Bieri, Dimitri Ashkenazy or Vicente Alberola.

Winner of the 2013 Prix Credit Suisse Jeunes Solistes, the young Spanish clarinetist Pablo Barragán made his solo debut at the Lucerne Festival in a recital streamed by the SFR and published on CD by the Credit Suisse Foundation. The critics define him as an outstanding musician not only for his overwhelming playing, but also for his stage presence, his communication and his sensibility. He has been awarded with several national and international prizes, such as the 2012 ARD Munich International Competition, 1st Prize Juventudes Musicales de España in 2011 as well as the Special Prize of European Music Competitions for Youth in 2011 (EMCY). Recent and future engagements include his debut recital at the 2015 Menuhin Gstaad Festival, concerts with the Orquesta Filarmónica de Málaga or the invitation to the Allegretto Festival to perform with the Slovak Sinfonietta in Žilina.

Career highlights include his debut in Spain with Clemens Schuldt and the Orquesta de

Radio Televisión Española at the Teatro Monumental in Madrid, as well as his Basel debut with the Sinfonieorchester Basel performing the Nielsen *Concerto* under Gabriel Feltz and the Prokofiev *Concerto* under Adrian Pravaba. Since 2007, Pablo Barragán is member of the West-Eastern-Divan Orchestra, under the baton of Maestro Daniel Barenboim. Pablo Barragán has performed recitals at some of the major venues in Spain, such as Palau de la Música Catalana, L'Auditori Barcelona, Auditorio Nacional, Auditorio Sony of the Escuela Superior de Música Reina Sofía, Fundación Juan March, Teatro de la Maestranza and Auditorio Miguel Delibes.

As a very active chamber music musician, he is frequently invited to festivals such as the Davos Festival Young Artist in Concert, Lingotto di Torino, Salzburger Kammermusik Fest, Podium Festival Esslingen, Ciclo Generación Ascendente, Fränkische Musiktagen Alzenau, Victoria Music Festival Malta, Adelboden Kammermusik Fest, Sommer Kammermusik Zürichsee or Swiss Chamber Music Circle. He has played concerts at the KKL Luzern, Philharmonie Berlin, Staatsoper Berlin, Philharmonie Essen, Teatro Colón de Buenos Aires, Philharmonie Köln, Teatro alla Scala di Milano, Salle Pleyel Paris, Auditorium du Louvre, and BBC Proms. Pablo Barragán recorded for the Radio Nacional de España, France Musique, Calclassics, SFR (Swiss Radio Television), DECCA, RAI, BBC and BR (Bayerische Rundfunk).

Sinfonietta Bratislava

Orchester Sinfonietta Bratislava je mladé, dynamické komorné zoskupenie, ktorého členmi sú poprední mladí slovenskí a českí koncertní umelci, absolventi umeleckých vysokých škôl na Slovensku a v zahraničí (Brno, Praha, Viedeň, Graz, Paríž, a i.). V súčasnej dobe sú členovia orchestra vyhľadávanými hráčmi v rôznych komorných zoskupeniach, ako napríklad Pražská komorná filharmónia, Slovenský komorný orchester Bohdana Warchala, Musica Minore, Korngold Quartet, prípadne ako prví hráči v symfonických orchestroch Slovenská filharmónia, Filharmónia Bohuslava Martinů Zlín, a i.

Väčšina členov orchestra Sinfonietta Bratislava má sólistické ambície, ktoré pravidelne dokazujú na samostatných sólových recitáloch, prípadne ako sólisti rôznych komorných a symfonických orchestrov na koncertných pódiumoch na Slovensku a v zahraničí.

Sinfonietta Bratislava účinkuje v klasickom komornom obsadení 10-12 hráčov pod vedením huslistu Pavla Bogacza ml. Podľa požiadaviek interpretovaných skladieb orchester vystupuje obohatený aj o sekciu dychových, prípadne bicích nástrojov.

Napriek zatiaľ pomerne krátkemu pôsobeniu na umeleckej scéne (súbor vznikol v roku 2008) sa orchestru darí presadzovať a pravidelne vystupovať v rôznych slovenských mestách. Orchester Sinfonietta Bratislava taktiež prináša na Slovensko mimoriadne projekty, napríklad Majstrovské kurzy a Galakonzert svetového

husľového virtuóza Juliana Rachlina v Bratislave (december 2013), nahrávanie slávnej filmovej hudby Petra Hapku (január 2014), „Konzert Stradivari“ (interpretovaný na slávnych talianskych nástrojoch, ktoré boli na Slovensko zapožičané pri tejto príležitosti, jún 2014), koncert s kapelou Korben Dallas (Festival Viva Musica! 2014), Majstrovské kurzy a Galakonzert svetového husľového virtuóza Ilyu Gringoltsa v Bratislave (október 2014), „Swingové Vianoce“ v SND (december 2014), a mnoho ďalších.

Orchester spolupracoval aj s významnými umelcami, akými sú napríklad Dalibor Karvay, Milan Paľa, Peter Baran, Dennette Derbisova McDermott, Douglas Bakenhus, Martin Krajčo, s opernými sólistami Adrianou Kučerovou, Andreou Vizvári, Teréziou Kružliakovou, Helenou Becse-Szabó, Evou Šuškovou, Michaelou Kuštekovou, Zuzanou Ballánovou, Miriam Garajovou, Angelikou Zajícovou-Jelšovou či Gurgenom Ovsepianom a mnohými ďalšími.

Koncertným majstrom orchestra je huslista Pavel Bogacz ml. Ako umelecký vedúci zaraďuje do programov koncertov najmä dramaturgicky zaujímavé diela, atraktívne pre návštevníkov koncertov, vďaka čomu si orchester získava veľké množstvo stálych poslucháčov a priaznivcov. Orchester sa vyznačuje najmä farebným, dynamickým, štýlovým predvedením skladieb a vysokou zanietenosťou pri interpretácii hudobných diel.

Chamber orchestra Sinfonietta Bratislava is a young, dynamic chamber group, whose members are prominent young Slovak and Czech musicians, graduates of art colleges in Slovakia and abroad (Brno, Prague, Vienna, Graz, Paris, etc.). Currently the members of the orchestra are sought after chamber players in various chamber groups, e. g. Prague Philharmonia, Slovak Chamber Orchestra of Bohdan Warchal, Musica Minore, Korngold Quartet, or as the first players in symphonic orchestras – Slovak Philharmonic and Bohuslav Martinů Philharmonic Zlín. Most players of Sinfonietta Bratislava have solo ambitions they regularly prove at individual solo recitals or as soloists of various chamber and symphonic orchestras on stages in Slovakia and abroad.

Chamber orchestra Sinfonietta Bratislava performs in a classic chamber line up of 10-12 players, led by violinist Pavel Bogacz Jr. According to requirements, the orchestra performs with added sections of woodwind or percussion instruments. Despite its still relatively short history (Sinfonietta Bratislava was founded in 2008), the orchestra thrives to promote and perform regularly in various Slovak cities. Sinfonietta Bratislava also brings unique projects, such as the master class and gala concert of the renown virtuoso Julian Rachlin (Bratislava, December 2013), the recording of film music by Petr Hapka (January

2014), “Concert Stradivari”, interpreted on famous Italian music instruments borrowed specially for this occasion (Bratislava, June 2014), a concert with Korben Dallas (Slovak alternative rock band) held during the Viva Musica! Festival (Bratislava, 2014), the masterclass and gala concert of the renown virtuoso Ilya Gringolts (Bratislava, October 2014), “Swing Christmas” concert held in the Slovak National Theatre (December 2014) and many others.

Sinfonietta Bratislava has also cooperated with distinguished artists, such as Dalibor Karvay (violin, Slovakia), Milan Paľa (violin, Slovakia), Peter Baran (cello, Slovakia), Dennette Derbisova McDermott (flute, USA), Douglas Bakenhus (bassoon, USA), Martin Krajčo (guitar, Slovakia), well-known opera singers – Adriana Kučerová, Andrea Vizvári, Terézia Kružliaková, Helena Becse-Szabó, Eva Šušková, Michaela Kušteková, Zuzana Ballánová, Miriam Garajová, Angelika Zajícová-Jelšová, Gurgen Ovsepian, and many others.

The orchestra is led by the concert master, violinist Pavel Bogacz Jr. As an artistic director, he includes especially interesting pieces in the programmes, and as a result the orchestra is gaining a large number of stable listeners and supporters. The orchestra’s hallmarks include a colourful, dynamic, performance style and enthusiastic musicianship.

Sobota 18. 4. 19:00

ZÁVEREČNÝ KONCERT

Symfonický orchester Slovenského rozhlasu

Yordan Kamdzharov, *dirigent (Bulharsko)*

– držiteľ Ceny hudobnej kritiky Allegretto Žilina 2014

Antonii Baryshevskiy, *klavír (Ukrajina)*

Piotr Il'jič Čajkovskij *Polonéza z opery Eugen Onegin* **5'**
(1840 – 1893) (1877 – 1878)

Fryderyk Chopin *Klavírny koncert č. 1 e mol op. 11* **39'**
(1810 – 1849) (1830)
Allegro maestoso
Romanze. Larghetto
Rondo. Vivace

Piotr Il'jič Čajkovskij *Symfónia č. 5 e mol op. 64* **46'**
(1840 – 1893) (1888)
Andante. Allegro con anima
Andante cantabile, con alcuna licenza
Valse. Allegro moderato
Finale. Andante maestoso. Allegro vivace

Saturday, 18th April, 7 p.m.

CLOSING CONCERT

Slovak Radio Symphony Orchestra

Yordan Kamdzharov, *conductor (Bulgaria)*

– holder of the Music Critics' Prize Allegretto Žilina 2014

Antonii Baryshevskiy, *piano (Ukraine)*

Pyotr Il'yich Tchaikovsky *Polonaise from the opera Eugene* **5'**
(1840 – 1893) *Onegin* (1877 – 1878)

Fryderyk Chopin *Concerto for Piano and Orchestra No. 1* **39'**
(1810 – 1849) *in E flat, Op. 11* (1830)
Allegro maestoso
Romanze. Larghetto
Rondo. Vivace

Pyotr Il'yich Tchaikovsky *Symphony No. 5 in E flat, Op. 64* **46'**
(1840 – 1893) (1888)
Andante. Allegro con anima
Andante cantabile, con alcuna licenza
Valse. Allegro moderato
Finale. Andante maestoso. Allegro vivace

„Teba vedieť clivieť,“ povedal Sivý. „Zaclivejme si.“ „Ako sa to robí?“ spýtal som sa.

„Clivota je ruská meditácia,“ povedal Sivý. „Lenže namiesto toho, aby si sa na niečo sústredil, musíš sa rozptýliť.“ Viktor JEROFEJEV (*Encyklopédia ruskej duše*, Artforum 2011)

„Keďže sa Čajkovskij nechal vo svojej tvorbe unášať melodramatickými a sentimentálnymi programami, málokedy zvládol svoje skladby z formovej stránky. A keďže bol neurotikom úplne podliehajúcim lyrickým, melancholickým a patetickým vzruchom, bol najtypickejším predstaviteľom poslednej fázy romantizmu, ktorá sa prejavovala citovým exhibicionizmom. Zdržíme sa aj tu kritiky [...], že popri množstve lacných sekvencií dosiahol i pravé vyvrcholenia, že popri neznesiteľných vulgárnostiach vytvoril i skutočné melodické klenoty...“ Názory z klasickej práce nemeckého muzikológa Alfreda Einsteina (1880 – 1952) *Hudba romantizmu* zo 40. rokov 20. storočia sú ozvenou hodnotenia **Piotra Iljiča Čajkovského** (1840 – 1893) jeho nemeckými a anglosaskými súčasníkmi. Nebola dobová recepcia skladateľovho diela do istej miery poznačená aj zamieňaním zvláštnej slovanskej „clivoty“ so sentimentálnosťou? Apoštoli nemeckého symfonizmu, Brahms, všemocný viedenský kritik Eduard Hanslick ani Mahler nemali jeho hudbu radi a spochybovali aj niektoré jej kompozičné kvality, na ktoré nazerali cez prizmu beethovenovského dedičstva a vlastných estetických preferencií. Nedráždila ich však v skutočnosti viac jej bezprostrednosť, akási subjektívna, často až intímna alternatíva ku germánskemu heroizmu, železnej logike skladateľskej práce a všeobjímajúcemu „Weltschmerzu“ Čajkovskij, geniálny melodik, bol hudobným myslením a lyrickosťou výrazu svojich diel viac dedičom Schuberta než Beethovena a ako v eseji *Čajkovskij ako symfonik* pripomína renomovaný americký muzikológ Richard Taruskin, bol tiež prvým skladateľom od čias Mozarta, ktorý prispel rovnako závažnou tvorbou do operného i do symfonického repertoáru. K Čajkovského

skladbám sa v jeho dobe s odstupom – primárne z ideologických, nie estetických dôvodov – stavali aj jeho krajanovia, najmä tvorcovia z okruhu Mocnej hŕstky, ktorí ich vzhľadom na svoj ideál národnej hudby považovali za príliš kozmopolitné. Autokritický Čajkovskij nebol k svojej hudbe milosrdnejší. „Uviedol som 5. symfóniu dvakrát v Petrohrade, raz v Prahe a považujem ju za zlyhanie. Je v nej niečo odrádzajúce, prehnaná farebnosť alebo neúprimnosť invencie, skrátka niečo, čo publikum inštinktívne rozpozná,“ napísal v liste svojej mecénke Nadežde von Meckovej. Petrohradská premiéra 17. 11. 1888 pod jeho taktovkou bola však napriek výhradám niektorých recenzentov úspechom. Po smrti sa v skladateľovej pozostalosti našiel doklad, ktorý naznačuje, že dielo, nazývané niekedy i „symfóniou troch valčíkov“, má autobiografický a do istej miery programový charakter. Symfonický cyklus, sledujúci od ťaživého pochodu úvodu po triumfálne finále myšlienkový koncept „per aspera ad astra“ Beethovenovej 5. symfónie, zjednocuje „téma osudu“. Nie náhodou sa skladba počas 2. svetovej vojny stala symbolom odporu, preslávilo ju najmä vysielanie koncertu z obliehaného Leningradu v roku 1941. O 2. časti (*Andante cantabile*) existuje anekdota viažuca sa k menu známeho nemeckého dirigenta Hansa Knappertsbuscha (1888 – 1965), ktorý bol známy svojou nechutou skúšať. Keď počas prípravy na koncert s Viedenskými filharmonikmi prišiel v partitúre po sólo lesného rohu, po niekoľkých taktach hru orchestra prerušil a povedal: „Páni, vy poznáte skladbu, ja poznám sálu, dovidenia večer.“ „Ale ja som nový, nikdy som túto symfóniu nehral na koncerte,“ zaprotestoval hráč na lesnom rohu. „Je to krásna hudba, budete ju milovať,“ odpovedal dirigent.

„Chopinovi patrí prvé miesto medzi hudobníkmi [...], ktorí do svojho diela pretavili poetické čítanie celého národa. Je skladateľom, ktorého tvorba má prevažne subjektívny charakter [...] a je to jeho vlastný život, ktorý oživuje jeho diela,“ napísal v skladateľovej biografii jeho súčasník, klavírny virtóz a skladateľ Franz

Liszt. Podľa životopiscov inšpiroval vznik *Klavírneho koncertu č. 1 e mol op. 11 Fryderyka Chopina* (1810 – 1849) ľúbostný cit k speváčke Konstancii Gladkowskej, ktorá účinkovala aj na jeho premiére. Kompozícia 20-ročného skladateľa zaznela 11. 10. 1830 vo Varšave a skladateľ dielo v úlohe sólistu uviedol pred svojím odchodom z Poľska do Paríža (o niekoľko týždňov malo vypuknúť vo Varšave povstanie a Chopin sa do vlasti už nikdy nevrátil), kde sa usadil, aj na niekoľkých ďalších koncertoch. Pre dnešného milovníka klasickej hudby môže byť prekvapivé, že na premiére po prvej časti nasledovala operná ária a až po nej pomalá časť a finále, no konvenčná dramaturgia, na ktorú sme zvyknutí (predohra – koncert – symfónia), sa v koncertných sálach presadila až okolo roku 1850. Kým vo vlasti dielo, venované klavírnemu virtuózovi Friedrichovi Kalkbrennerovi, prinieslo skladateľovi slávu, vo Francúzsku bola v roku 1835 jeho hudba chválená, no forma kritizovaná ako „staromódna“. Na formovaní Chopinovo interpretačného i skladateľského štýlu mal okrem ľudovej a salónnej hudby, bachovskej polyfónie, operných fioritúr, mozartovskej melodickosti, rafinovanosti a pôvabu významný podiel aj brilantný štýl bratislavského rodáka, skladateľa a obdivovaného klavírneho virtuóza Johanna Nepomuka Hummela (1778, Bratislava – 1837, Weimar). Hummel, ktorý v dnešnej Bratislave krátko študoval u Franza Paula Riglera, bol žiakom Mozarta, nástupcom Haydna v Esterháze a priateľom Beethovena. Chopin ho osobne spoznal v roku 1828 počas turné vo Varšave. No už predtým sa zoznámil s jeho skladbami, ktoré sa hrávali v poľských salónoch. Franz Liszt neskôr napísal, že Hummelove diela patrili k tým, ktoré interpretoval najčastejšie a používal ich aj pri výuke svojich žiakov. „Hummel, Field a Moscheles boli skladatelia pre klavír, ktorí mu prinášali najviac uspokojenia. Mozart a Bach boli jeho bohovia, no títo boli jeho priatelia,“ uvádza jeden zo skladateľových súčasníkov. Podľa amerického muzikológa Marka Krolla nie je náhoda, že Chopinove koncerty, ktoré sú

spolu s niekoľkými komornými kompozíciami a piesňami v jeho diele venovanom sólovému klavíru výnimkou, vznikli pomerne krátko po Hummelovej návšteve Varšavy. Umelci, ktorých vzťah bol priateľský, sa stretli v roku 1830 vo Viedni. Podobnosť začiatkov Hummelovho *Koncertu a mol op. 85* (existuje nahrávka diela na dobových nástrojoch v podaní slovenského súboru Solamente naturali a talianskeho klaviristu Alessandra Commellata) a Chopinovo *Klavírneho koncertu e mol* býva označovaná za jeden z dôkazov vplyvu. Obaja skladatelia narábajú podobne aj s orchestrom, ktorého úlohou je najmä diskrétno sprevádzať sólistu. Jeden z pohľadov na tento prístup, ktorý nerozvíjal beethovenovský symfonický spôsob práce v koncertoch, dokumentuje kritická poznámka ruského skladateľa Sergeja Prokofieva: „Chopinove koncerty nie sú podľa mňa koncerty, ide skôr o klavírne skladby s pridaným orchestrom.“ No existujú tiež názory, že práve redukcia úlohy orchestra necháva lepšie vyniknúť intimitu, krehkosť, brilantnosť i rafinovanú harmonickú a zvukovú senzuálnosť týchto skladieb patriacich medzi najobľúbenejšie diela klavírneho repertoáru. U Chopinových súčasníkov sa stretli s úspechom najmä posledné dve časti: nádherná snivá romanca (*Larghetto*), ktorá pripomína skladateľové nočné (*Nemá pôsobiť mohutne, má skôr charakter romance, je pokojná, melancholická, má vytvárať dojem milého zahľadania na miesto, ktoré vyvoláva v myslí tisíce krásnych vzpomienok,“* napísal o nej Chopin) a temperamentný štylizovaný krakoviak tvoriaci finále diela (*Rondo. Vivace*). Pri tejto hudbe možno krásne clivieť.

Andrej ŠUBA

Yordan Kamdzhaliyev *dirigent | conductor*

„Yordan Kamdzhaliyev priniesol viac než len podobnosť s mladým Celibidachem. Nezdalo sa, že by sa vôbec pozrel do partitúry, bolo jasné, že hudba mu koluje v žilách. Svoju pozornosť radšej plne venoval orchestru, s ktorým bol úplne zžitý.“ (The Classical Source)

Absolvent Hochschule für Musik v Berlíne bol v roku 2011 uvedený do funkcie hlavného hudobného riaditeľa mesta Heidelberg a stal sa tak šéfdirigentom Opera Theater, Heidelberg Philharmonic Orchestra a festivalu Schloss. V tom istom roku absolvoval úspešnú sériu koncertov s The Sofia National Philharmonic Orchestra a v decembri 2013 debutoval v Tokiu s New Japan Philharmonic, kde hneď získal opätovné pozvanie.

Počas svojej kariéry spolupracoval s telesami ako Orchester Hamburgskej filharmónie, Orquesra Sinfónica Portuguesa, The English Chamber Orchestra, Ensemble Modern Frankfurt, MusikFabrik Köln, Helsinki Baroque a Berlínska filharmónia.

V roku 2009 získal 1. cenu na Medzinárodnej dirigentskej súťaži Jormu Panulu a nasledujúci rok 3. miesto na Medzinárodnej dirigentskej súťaži Gustava Mahlera v Bambergu. Bol tiež výbraný na dlhodobú spoluprácu s orchestrami London Philharmonic a Philharmonia v rámci programu Nadácie Allianz, čo zahŕňalo spoluprácu s významnými umelcami ako Lorin Maazel, Vladimir Jurowski a Esa-Pekka Salonen.

Ako hlavný hudobný riaditeľ v Heidelbergu otvoril v roku 2012 zrekonštruovanú Opera Theater Čajkovského operu *Mazeppa*. V tom istom roku získal za dirigovanie novej opery Wolfganga Rihma *Dionysos* nomináciu na Best Performance of the Year. Počas jeho pôsobenia v Heidelbergu zaznamenali najvyšší počet vypredaných podujatí v rámci opery aj orchestra. V sezóne 2014 na medzinárodnom festivale Heidelberger Frühling uviedol Mahlerovu *Pieseň o zemi* s Christianne

Stotijnovou. Bol tiež vymenovaný za hlavného hosťujúceho dirigenta The Sofia National Philharmonic Orchestra. V novembri minulého roku uviedol nové naštudovanie Debussyho *Pelléasa a Mélisandy* v Musiktheater Heidelberg.

Kamdzhaliyev sa zaujíma aj o súčasnú hudbu a je hudobným riaditeľom a šéfdirigentom International Ensemble Innorelatio Berlin. Zúčastnil sa aj na Lucerne Festival Academy (2007), ktorá zahŕňala workshopy s Pierrom Boulezom a verejné predvedenie Stockhausenovej skladby *Gruppen* pre tri orchestre. Svoj nemecký debut zaznamenal v roku 2005 svetovou premiérou opery *Informationen über Bartleby* skladateľa Benjaminu Schweitzera v spolupráci s Komische Oper Berlin.

Vďaka metóde, ktorú sám vyvinul, je schopný naštudovať aj komplexné diela za niekoľko hodín. Štruktúru celej partitúry si (ako schému) preloží do jednoduchého kódu pozostávajúceho z číslíc a znakov, ktorý je preňho ľahšie zapamätateľný. Svoje skúsenosti zhrnul v knihe *Klangwelten. Der Dirigent Yordan Kamdzhaliyev*, ktorá vyšla v minulom roku vo vydavateľstve Otta Sagnera.

Okrem spomenutých aktivít je tiež spoluzakladateľom a riaditeľom Yordan Kamdzhaliyev Foundation, ktorá podporuje mladých talentovaných umelcov z jeho rodného Bulharska. Je zaujímavou osobnosťou so zdravým pohľadom na život. Už od detstva mal jasnú predstavu, čo chce v živote dosiahnuť: „*Nebola to špecificky medicína, veda či umenie. Chcel som jednoducho dokázať niečo, s čím by som sa mohol podeliť s ostatnými. So silnou túžbou prichádza aj sila na dosiahnutie cieľov,*“ hovorí. Na klavíri hral už od malička, avšak nemal ani poňatia, čo znamenalo byť dirigentom. „*V meste, kde som býval, nebol filharmonický orchester. Jediné, čo som naozaj vedel, bolo, že chcem byť užitočný – nezáležalo mi, či budem hudobníkom alebo chirurgom.*“

Born in Bulgaria and a graduate of the Hochschule für Musik, Berlin, Yordan Kamdzhaliyev was unanimously chosen as General Music Director by the City of Heidelberg in 2011. At the young age of 30 this appointment involved the Chief Conductorship of the Opera Theater, of the Heidelberg Philharmonic Orchestra and Heidelberg's Schloss Festival; his time as GMD saw the highest number of sell-outs in the history of both the orchestra and the opera. With a growing international career in Europe and the Far East, Kamdzhaliyev reluctantly decided not to renew his General Music Director contract but has been invited by the City of Heidelberg to become Principal Guest Conductor. At the time of his original Heidelberg appointment the Sofia National Philharmonic Orchestra invited him to become their Principal Guest Conductor. In December 2013 he also made his debut with the New Japan Philharmonic and was at once re-invited.

Since his chief appointment he has also worked with a range of other international orchestras, notably the Zürich Tonhalle (also invitation to replace Gennadi Rozhdestvensky), the New Japan Philharmonic, the Beethovenorchester Bonn, the Sinfonieorchester Basel, the Hamburger Symphoniker and, as cover conductor to Esa-Pekka Salonen, the Los Angeles Philharmonic, Tokyo Philharmonic Orchestra (Deutsche Grammophon – CD Presentation). Recently he was unanimously awarded Music Critics' Award at the Central European Music Festival Allegretto and was at once re-invited for the following season.

Before his General Music Director appointment he conducted *Carmen* with great success at the Komische Oper Berlin and was immediately re-invited for *Tales of Hoffmann*, the Hamburger Symphoniker, the Orquestra Sinfonica Portuguesa, the English Chamber Orchestra at London's Cadogan Hall, *La bohème* at the Baltimore Opera Theatre, MusikFabrik Köln in 4 world premieres in Boston and an international concert tour with Helsinki Baroque and the mezzo-soprano Vesselina Kasarova. Also at this time there were concerts with the Deutsches Symphonie-Orchester Berlin at the Philharmonie Berlin (broadcast live 2011), with the Philharmonia Orchestra at London's Festival Hall (2010), the Zürich Tonhalle Orchestra and the Orchestra

Toscana at the Teatro Verdi in Florence (broadcast live 2011).

Earlier in his career he was unanimously awarded 1st Prize at the Jorma Panula International Conducting Competition (2009) and the following year 3rd Prize at the Gustav Mahler Conducting Competition, Bamberg (2010); he was also selected to work over an extended period with the Philharmonia and London Philharmonic Orchestras as part of the Allianz Cultural Programme; this led to his working with well-established conducting mentors including the late Lorin Maazel, Vladimir Jurowski and Esa-Pekka Salonen.

Highlights of his time in Heidelberg have included the opening of the rebuilt Opera Theater in 2012 with Tchaikovsky's *Mazeppa*, subsequent performances of Wolfgang Rihm's new opera *Dionysos* which earned him Opernwelt's nomination for the "Best Performance of the Year", Mahler's *Das Lied von der Erde* with Christianne Stotijn and a performance of the completion of Bruckner's *9th Symphony* which was compared favourably to that of the Berlin Philharmonic by no less a critic than Ken Ward of the Bruckner Journal.

Kamdzhaliyev has a particular interest in both contemporary music and astronomy, something recognised by NASA who named a planet after him (their citation reads "With his passion for astronomy, he connects the world of music with the fascination for the universe") and, in conjunction with the Institute of Astronomy, he has recently launched a musical cycle under the generic title of "Evolution" with the *Symphony No. 2 (Copernicus)* by Górecki (At Heidelberg's International Spring Festival 2015 he will also conduct Górecki's *Symphony of Sorrowful Songs No. 3*). Kamdzhaliyev is Artistic Director and Principal Conductor of the Berlin Group International Ensemble Innorelatio and has also worked with MusikFabrik Köln, Ensemble Modern Frankfurt, Ensemble Contrechamps Geneva. Earlier in his career he took part in the Lucerne Festival Academy (2007) which involved workshops with Pierre Boulez as well as a public performance of Stockhausen's *Gruppen* for three orchestras, and his German debut (2005) was the world première of B. Schweitzer's opera *Informationen über Bartleby* in Berlin.

Antonii Baryshevskiy

klavír | piano

„Baryshevského predvedenie Rachmaninovho Tretieho klavírneho koncertu bolo pozoruhodné svojím srdečným lyrizmom, skutočnou vášňou a jemným spektrom tmavších odtieňov, ktoré robia jeho interpretáciu výnimočne sviežou a plnou fascinujúceho ponoru,“ napísal Geoffrey Norris pre britský The Telegraph v septembri 2011. Kyjevský rodák Antonii Baryshevskiy (1988) sa v šesnástich stal ukrajinským „Mužom roka 2005“ a v tom čase už mal vo vrecku 1. cenu z Medzinárodnej klavírnej súťaže v Petrohrade, 2. cenu z Horowitzovej súťaže v Kyjeve a Mimoriadnu cenu na European Music Competitions for Youth (EMCY).

Po oceneniach na súťažiach v Nemecku, Srbsku, Francúzsku, Španielsku či Maroku zaznamenal výrazný úspech na 58. Medzinárodnej klavírnej súťaži Ferruccio Busonihov v Bolzane 2011 (2. cena, Cena publika a Cena kritiky) a v minulom roku si na konto pripísal prvenstvo na Prix Du Piano Interlaken Classics v Berne a na Klavírnej súťaži Antona Rubinštejna v Tel Avive. A kritika zakaždým vyzdvihovala popri jeho technickej brilancii aj vynikajúci vzhľad do hudobnej štruktúry, čo je napokon prirodzené, pretože Baryshevskiy je zároveň skladateľom.

Hrať začal ako šesťročný, po Špeciálnej strednej hudobnej škole M. Lysenka nastúpil na Ukrajinskú národnú hudobnú akadémiu v Kyjeve, kde v súčasnosti pokračuje v doktorandskom štúdiu pod vedením Valerija Kozlova. Zároveň študuje

u Mariana Rybického na École Normale de Musique v Paríži.

Okrem prestížnych ukrajinských a ruských pódii sa predstavil na koncertoch a festivaloch po celej Európe (vrátane Islandu) a USA. V minulom roku na pozvanie Marthy Argerichovej debutoval sólovým recitálom na Festival Progetto v Lugane a vystúpil v londýnskej Wigmore Hall. Bol taktiež hosťom 69. Medzinárodného festivalu Fryderyka Chopina v poľskom Duszniki-Zdrój, Festivalu Pabla Casals v Prades, koncertoval s West Australian Philharmonic Orchestra v Perthu či na Chautauqua Festival v New Yorku.

Spoločnosť Naxos vydala v roku 2010 CD *Antonii Baryshevskiy – Piano Recital*, na ktorom sa mladý umelec prezentuje v technicky neraz náročných kompozíciách od Scarlattioho cez Debussyho, Ravela, Rachmaninova a Stravinského až po mladého Španiela Daniela Mateosa. Kritika ho prijala veľmi pozitívne, vyzdvihujúc najmä Baryshevského kompetencie v repertoári 20. storočia a súčasnej hudbe. Jeho flexibilitu v plynulom prechádzaní od jedného štýlového obdobia k druhému opakovane ocenila kritika aj po vystúpení na Busonihov súťaži v roku 2011: „*Bol taktiež jediným kandidátom, ktorý odohral jednu z povinných súčasných skladieb – Étude I Toshi Hosokawu – spamäti. Jeho Rachmaninov Tretí koncert vo finále bol vyslovene uchvacujúci, vzdialený hrmatnému štýlu ostatných účastníkov...*“

Antonii Baryshevskiy was born in Kiev, Ukraine in 1988. He started playing piano at the age of six. After finishing courses at the Lysenko Special Secondary Music School in Kiev, he entered the National Music Academy of Ukraine where he is currently taking his postgraduate course with Prof. Valerij Kozlov. Today he also is a student of Prof. Marian Rybicki at the École normale de musique de Paris. He attended master classes with the Professors Daniel Pollack, Lily Dorfman, Alfred Brendel, Boris Bloch and many others. Antonii Baryshevskiy became a laureate of the Ukrainian program “The Man of the Year 2005” at the age of 16. One year later he participated in the 2006 EuroRadio Youth Concert in Munich, Germany.

Antonii has won prizes at many international piano competitions, such as the 1st Prize at the 14th International Arthur Rubinstein Piano Competition (Tel Aviv 2014), 2nd Prize, Audience Prize and Press Prize at the 58th Busoni International Piano Competition (Bolzano, Italy 2011), 1st Prize at the 51st International Piano Competition “Premio Jaen” (Jaen, Spain 2009), 2nd Prize at the 6th International Piano Competition “In Memory of V. Horowitz” (Kiev, Ukraine 2005), 1st Prize at the Prix du piano Interlaken-Classics (Bern, Switzerland 2014), 1st Prize at the 13th Morocco Philharmonic International Competition (Rabat, Morocco 2013), 2nd Prize at the 13th Grand Prix Animato (Paris, France 2012), 3rd Prize at the 1st Paterna International Piano Prize (Paterna, Spain 2011), Bruno Frey Music Prize 2010 for his outstanding musical achievements, 1st Prize at the 4th Isidor Bajić Piano Memorial Competition (Novi Sad, Serbia, 2008), 1st Prize at the 2nd International Piano Competition in International Summer Academy of Music (Germany 2006), Special EMCY “Art for Music” Prize for “the excellent performance” (Kiev, Ukraine 2005), 1st Prize at the 4th International Piano Competition “Performer-Composer”, (Saint Petersburg, Russia 2004). Antonii is also a participant of the program Jeunesses Musicales Russia.

Antonii Baryshevskiy has been invited to many renowned venues and festivals in Europe and USA (Piano Festival Ruhr in Essen, Germany, 2012; Busoni Festival in Bolzano, Italy, 2012; Gogolfest and Chamber Music Session, both in Kiev, 2010; Sviatoslav Richter International Festival of Masters of Art in Zhitomir, 2009; and to the Polish festival “Per aspera ad astra”, 2008. He performed in the concert halls of Ukraine, France, Italy, Poland, Germany, Belgium, Spain, Iceland, Russia, Denmark, Luxembourg, Serbia, Romania, and the USA. Antonii has already played with some of the leading European orchestras, including Munich Radio Orchestra, The National Philharmonic Orchestra of Ukraine, the Gubernator’s Orchestra of Saint Petersburg, Heidelberg Philharmonic Orchestra, Ciudad de Granada Orchestra, under the batons of maestros Douglas Bostock, Gerd Albrecht, Gheorghe Kostin, Volodymyr Sirenko, Mykola Dyadyura, Stanislav Gorkovenko, and many others. In 2014, Martha Argerich has invited Antonii Baryshevskiy to give his début with a solo recital at her Festival Progetto in Lugano.

Antonii has recorded for numerous CD labels, as well as radio and TV productions of the Italian, Danish, Spanish, Ukrainian, Serbian Radio and TV stations. *Antonii Baryshevskiy – Piano Recital*, the début CD has been released by Naxos (NXS 8572573). Beside his career as a soloist, Antonii also performs as a chamber musician. He regularly gives concerts with the violinist Vera Symchych as his duo partner.

“Baryshevskiy’s performance of Rachmaninov’s Third Concerto was notable for warm lyricism, genuine passion and a subtle spectrum of darker hues that made his interpretative voice stand out as one of freshness and fascinating insight...” (Geoffrey Norris, The Telegraph, September 2011)

“Baryshevskiy has something special, the special talent. As for me, he should have been awarded the first prize.” (Martha Argerich, quoted by Filippo Michelangeli in the article about the Busoni Competition, Suonari News, October 2011)

Symfonický orchester Slovenského rozhlasu | Slovak Radio Symphony Orchestra

Symfonický orchester Slovenského rozhlasu vznikol v roku 1929 ako prvý profesionálny symfonický orchester na Slovensku. Oficiálnym šéfom nového rozhlasového orchestra sa vtedy stal český dirigent František Dyk. Začiatky činnosti orchestra sú spojené s mimoriadnou aktivitou Alexandra Moyzesa, ktorý sa zaslúžil o jeho postupné skvalitňovanie a rozširovanie.

Za dirigentským pultom orchestra sa vystriedali Kornel Schimpl, František Babušek, Krešimir Baranović, Ľudovít Rajter, Richard Týnský, Ladislav Slovák, Bystrík Režucha, Otkar Trhlík, Ondrej Lenárd, Róbert Stankovský, Charles Olivieri-Munroe a Oliver Dohnányi. Súčasným dirigentom orchestra je Mario Košík.

Prvé slovenské profesionálne symfonické teleso má za sebou 84 rokov úctyhodnej histórie. Za ten čas orchester realizoval nespočetné množstvo nahrávok pre Opus, Supraphon, Naxos, Marco Polo, Arte Nova a i. Okrem toho orchester pravidelne pracuje na nahrávaní hudby k známym slovenským filmom, v poslednom období to boli napríklad *Rukojemník* či *Láska na vlásku*. Pravdepodobne

niet na svete orchestra s takým veľkým počtom vydaných audionosičov, ako je Symfonický orchester Slovenského rozhlasu.

Okrem pravidelných domácich koncertov sa orchester predstavil aj na významných koncertoch v zahraničí. Hostoval napríklad v Rakúsku, Nemecku, Maďarsku, Španielsku či Japonsku, kde koncom roka 2010 podnikol významné koncertné turné a s veľkým úspechom absolvoval 31 koncertov v 28 mestách. V máji 2014 odohral koncerty vo viedenskom Musikvereine a v Klagenfurte. V novembri a decembri 2014 absolvoval orchester ďalšie veľké koncertné turné po Japonsku, kde sa predstavil na šesťnástich koncertoch. V aktuálnej sezóne orchester ešte čakajú zaujímavé domáce koncerty pod taktovkou hlavného dirigenta Maria Košíka, ako aj niekoľkých významných zahraničných dirigentov, napríklad Ernesta Hoetzla či Davida Porcelijna. S orchestrom sa v tejto sezóne predstavili či predstavia viacerí vynikajúci sólisti Daniel Ottensamer, Simona Pingitzerová, Marián Svetlík, Milan Paňa, Ladislav Fančovič a iní.

The Slovak Radio Symphony Orchestra, otherwise known as SOSR, was established in Bratislava in 1929 as the first professional symphony orchestra in Slovakia. At the beginning, its programme consisted mostly of Slovak music. This beginning gave impetus to a revitalization of Slovak music and resulted in major works by such internationally known composers as Alexander Moyzes, Eugen Suchoň and Ján Cikker. SOSR began with a limited concert season but its activities increased until, in 1942, it embarked on a series of regular public concerts broadcast on radio. To a great extent, this development was the work of Alexander Moyzes, who was then head of the Music Department of the Slovak Radio. From 1943 until 1946, the Croatian artist, Krešimir Baranović was the orchestra's Chief Conductor. Under his direction, SOSR developed and soon began to enjoy the status of an excellent regional orchestra. Under Baranović's successors, culminating with the artistic direction of Ondrej Lenárd, SOSR established itself as an internationally acclaimed ensemble with countless recordings available around the world. Lenárd's successor Róbert Stankovský continued in this direction until his untimely death at the age of 36. He was succeeded by Charles Olivieri-Munroe and, subsequently, by Maestro Mario Košík, presently Chief Conductor of the Slovak Radio Symphony Orchestra.

The Slovak Radio Symphony Orchestra has performed under the batons of such great artists

as Karel Ančerl, Václav Smetáček, Andrew Mogrelija, Tomáš Koutník, Niels Muus, Kirk Trevor, Stanislav Macura and many others, all of whom have played a vital role in the development of the orchestra into the internationally known ensemble it is today.

SOSR plays to consistently full houses in its splendid concert hall, built in the 1970s. The public concerts are broadcast live and the popularity of SOSR's recordings has been a guarantee of the orchestra's success. The Slovak Radio Symphony Orchestra records for national and international labels: Opus, Supraphon, Naxos, Marco Polo and Arte Nova.

The Slovak Radio Symphony Orchestra has toured Austria, Italy, Germany, the Netherlands, France, Hungary, Bulgaria, Spain, Japan and Malta and has concertized with such great names as José Carreras, Peter Dvorský, Garrick Ohlsson, Václav Hudeček, Sherill Milnes, Eva Marton and Franco Bonisoli, as well as with the legendary pop artists Ray Charles and Lisa Minelli.

The Slovak Radio Symphony Orchestra, its musicians and Chief Conductor are specialists in both the Romantic era and music of the 20th and 21st centuries. SOSR is an orchestra whose development and whose rich past demonstrate its legendary quality. It is an orchestra known around the world, to press and public alike, for the excellence of its music making.

Laureáti festivalu 1991 – 2014 Laureates of the festival 1991 – 2014

Držitelia Ceny hudobnej Kritiky

Holders of the Music Critics' Prize

- 1992 Marián Pivka, klavír / piano (ČSFR)
1993 Larissa Groeneveld, violončelo / cello (NL)
Frank van de Laar, klavír / piano (NL)
1994 Petersen Quartett (DE)
1995 Martin Babjak, barytón / baritone (SK)
Daniel Buranovský, klavír / piano (SK)
1996 Rem Urasin, klavír / piano (RU)
1997 Musica Florea (CZ)
1998 Henrik Wiese, flauta / flute (DE)
Gergely Bogányi, klavír / piano (HU)
1999 Matej Drlička, klarinet / clarinet (SK)
2000 Michal Sťahel, violončelo / cello (SK)
2001 Ladislav Papp, harfa / harp (SK)
2002 Bernhard Berchtold, tenor / tenor (AT)
Irina Puryzhinskaya, klavír / piano (RU)
2003 Tatiana Vassillyeva, violončelo / cello (RU)
2004 Penguin Quartet (CZ)
2005 Baiba Skride, husle / violin (LV)
2006 Sophia Jaffé, husle / violin (DE)
2007 Barnabás Kelemen, husle / violin (HU)
2008 Anna Vinnitskaya, klavír / piano (RU)
2009 Vassilena Serafimova, bicie nástroje / percussions (BG)
2010 Francesco Angelico, dirigent / conductor (IT)
2011 Johannes Fischer, bicie nástroje / percussions (DE)
2012 Alexandre Doisy, saxofón / saxophone (FR)
2013 Alena Baeva, husle / violin (RU)
2014 Yordan Kamdzhlov, dirigent / conductor (BG)

Držitelia Ceny medzinárodného festivalu Pražská jar

Holders of the Prague Spring International Music Festival Prize

- 2005 Terézia Kružliaková, mezzosoprán / mezzo-soprano (SK)
2006 Štefan Kocán, bas / bass (SK)
2007 Adriana Kučerová, soprán / soprano (SK)
2008 Adrienn Miks, soprán / soprano (HU)
2009 Severin von Eckardstein, klavír / piano (DE)
2010 István Várdai, violončelo / cello (HU)
2011 Polina Pasztircsák, soprán / soprano (HU)
2012 Roman Patkoló, kontrabas / double bass (SK)
2013 Narek Hakhnazaryan, violončelo / cello (AM)
2014 Andrey Baranov, husle / violin (RU)

Držitelia Ceny publika

Holders of the Audience Prize

- 2005 Nemanja Radulović, husle / violin (RS/FR)
2006 Sophia Jaffé, husle / violin (DE)
2007 Adriana Kučerová, soprán / soprano (SK)
2008 Anna Vinnitskaya, klavír / piano (RU)
2009 Yossif Ivanov, husle / violin (BE)
2010 Dalibor Karvay, husle / violin (SK)
2011 Victor & Luis del Valle, klavírne duo / piano duo (ES)
2012 Evgeni Bozhanov, klavír / piano (Rusko / Russia)
2013 Narek Hakhnazaryan, violončelo / cello (AM)
2014 Filip Bandžak, barytón / baritone (CZ)

Držitelia Ceny Spolku koncertných umelcov

Holders of the Association of Concert Artists' Prize

- 2005 Terézia Kružliaková, mezzosoprán / mezzo-soprano (SK)
2006 László Fassang, organ / organ (HU)
2007 Pavel Haas Quartet (CZ)
2008 Vilija Poškutė & Tomas Daukanas, klavírne duo / piano duo (LT)

Držiteľ Ceny Hudobného centra

Holder of the Music Centre Slovakia Prize

- 2009 Ivo Kahánek, klavír / piano (CZ)

Držitelia Ceny Slovenského rozhlasu

Holders of the Slovak Radio Prize

- 2010 Emmanuel Ceysson, harfa / harp (FR)
Bennewitzovo kvarteto (CZ)
2011 Denis Kozhukhin, klavír / piano (RU)
Ana Vidović, gitara / guitar (HR)

Držitelia Ceny RTVS – Rádia Devín

Holders of the Radio and Television of Slovakia – Radio Devín Prize

- 2012 Alexander Buzlov, violončelo / cello (RU)
2013 Daniel Ottensamer, klarinet / clarinet (AT)
2014 Victor Julien-Laferrrière, violončelo / cello (FR)

Držiteľ Ceny festivalu České sny

Holder of the Czech Dreams Festival Prize

- 2014 Karol Mossakowski, organ / organ (PL)

Vydalo | Published by
HUDOBNE CENTRUM | MUSIC CENTRE SLOVAKIA
Michalská 10, 815 36 Bratislava
www.hc.sk

Riaditeľka | Director
Oľga SMETANOVÁ

Manažérka festivalu | Manager of the Festival
Ivana MACARÍKOVÁ

Redakcia a preklady | Edited and translated by
Eva PLANKOVÁ, Robert KOLÁŘ, Peter ZAGAR, John MINAHANE

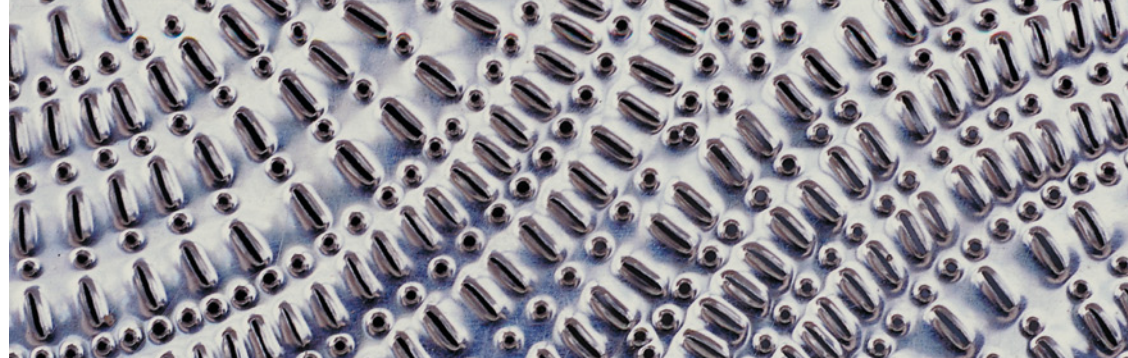
Autori textov k dielam | Commentaries on works
Andrej ŠUBA, Juraj BUBNÁŠ, Eva PLANKOVÁ
Robert KOLÁŘ – biografie

Layout
IQ Design Studio, s. r. o.

Tlač | Print
DOLIS
Printing company, Bratislava

Cena | Price
2,00 –

Predaj vstupeniek | Tickets
Informačná kancelária Štátneho komorného orchestra Žilina, Dolný val 47
Po – Pi od 7:00 do 10:30 a od 11:30 do 18:00 h
Tel.: +421(0)41 2451111
www.skozilina.sk

Česko-slovenské hudobné inšpirácie

Hlavné ciele mikroprojektu:

- nadviazanie trvalej cezhraničnej spolupráce medzi usporiadateľmi podujatí v oblasti vážnej a súčasnej hudby,
- získanie informácií a podkladov o aktuálnom dianí v oblasti vážnej a súčasnej hudby,
- vzájomná pomoc pri propagácii a organizácii kultúrnych podujatí,
- zvýšenie vzájomného povedomia o hudobnom dianí v oblasti vážnej i súčasnej hudby na českej a slovenskej strane.

Podujatia pripravované v rámci mikroprojektu:

- 13. 4. 2015 – koncert vážnej hudby v Žiline (otvárací koncert festivalu Allegretto Žilina)
- 14. 4. 2015 – seminár na tému Česko-slovenské hudobné inšpirácie a 2. stretnutie česko-slovenských hudobných profesionálov v Žiline
- 30. 5. 2015 – koncert vážnej hudby v Brne (otvárací koncert Medzinárodného hudobného festivalu 13 miest Concentus Moraviae)
- 31. 5. 2015 – seminár na tému Česko-slovenské hudobné inšpirácie a 3. stretnutie česko-slovenských hudobných profesionálov v Brne

Mikroprojekt je organizovaný Medzinárodným centrom slovanskej hudby Brno, o.p.s. v spolupráci s Hudobným centrom v Bratislave.

PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
A
ČESKEJ REPUBLIKY

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

allegretto
allegretto

FOND MIKROPROJEKTU

Príjemné kultúrne zážitky vám želá

vlmedia
REKLAMA A PROPAGÁCIA

www.vlmedia.sk

ČÍTAJTE
hudbu!

Bonusové **CD/DVD**
z produkcie Hudobného centra
pre nových predplatiteľov

distribucia@hc.sk
www.hudobnyzivot.sk
**www.facebook.com/
HudobnyZivot**

hudobné **entrum**
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Ars musica

Každý pracovný deň

9.00

Exkluzívne koncerty zo sveta

Pondelok

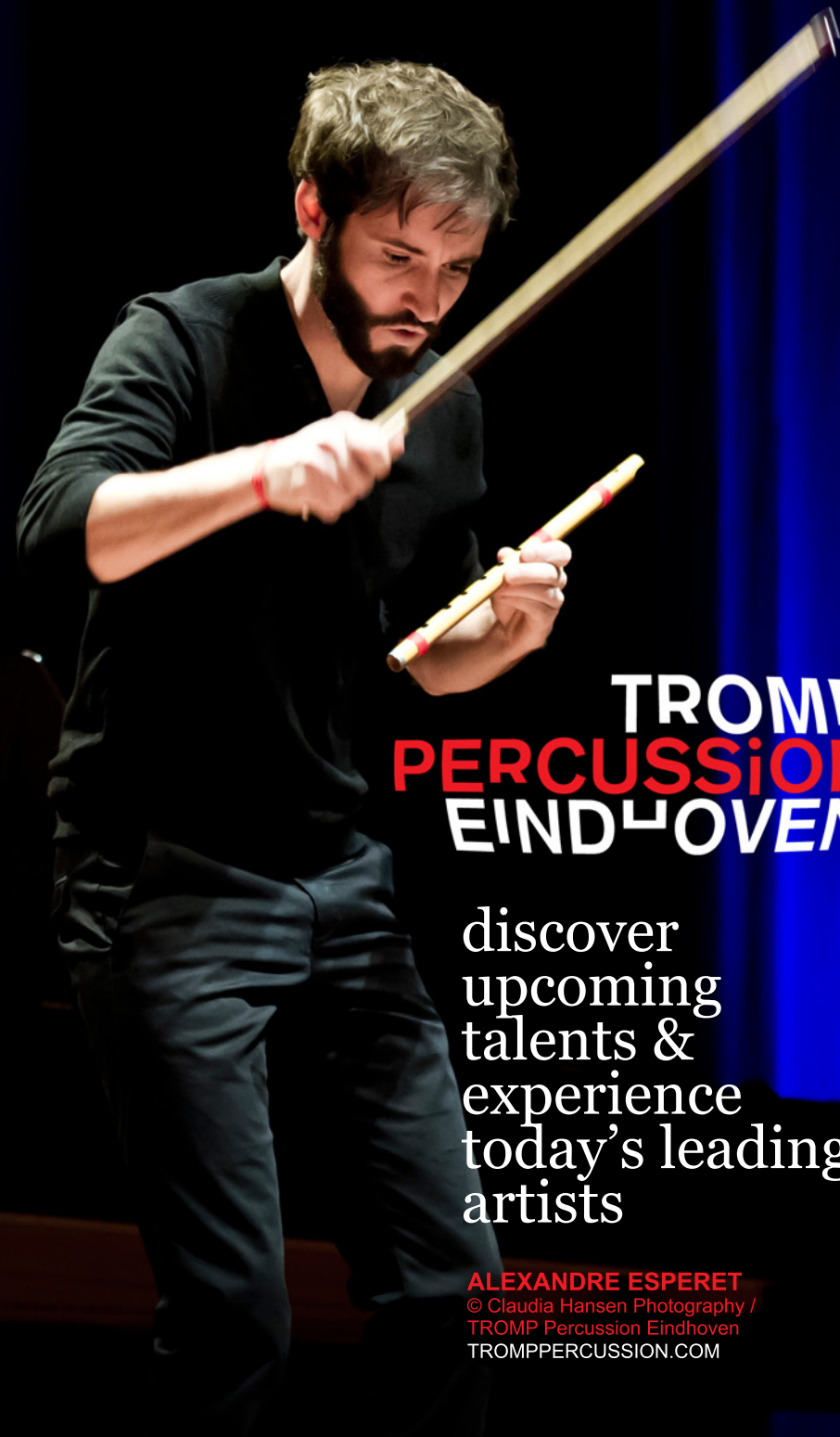
19.00

Operné Rádio Devín

Sobota

19.00

RÁDIO DEVÍN – VYPNITE

**TROMP
PERCUSSION
EINDHOVEN**

discover
upcoming
talents &
experience
today's leading
artists

Hral som s Warchalovcami

Kornel Klatt

Nájdete vo vybraných kníhkupectvách
alebo na www.hc.sk

„S mojou milovanou nevestou – hudbou – som prežil
jeden nádherný, bohatý a šťastný život.“ *Kornel Klatt*

Pramene inšpirácie pre nové nápady

Študovňa Hudobného centra:

- slovenská a zahraničná odborná literatúra (knihy, časopisy)
- prestížne online zdroje (Oxford Music Online, Naxos Music Library)
- rozsiahly archív nahrávok slovenskej hudby
- partitúry diel slovenských autorov
- odborné poradenstvo
- ochotný personál

Otváracia doba:
v pracovných dňoch
od 10.00 do 15.00 hod.

Hudobné centrum
Oddelenie dokumentácie a informatiky
blok B, 2. poschodie

Melos-Étos

13. medzinárodný festival
súčasnej hudby

0'12"

Hudba je všade

7. – 13. november 2015

Bratislava

www.hc.sk

Melos-Étos

hudobné **entrum**
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Hudba v centre

Hudobné centrum podporuje hudobné umenie a hudobnú kultúru doma aj v zahraničí. Svoje poslanie naplňa prostredníctvom rôznych činností a akcií:

- spravuje hudobný archív, databázy o hudobnej kultúre, fonotéku, videotéku
- vydáva publikácie o hudbe, hudobniny, CD, DVD a časopis Hudobný život
- organizuje hudobné festivaly Melos-Étos a Stredoeurópsky festival koncertného umenia
- sprostredkúva koncerty slovenských aj zahraničných umelcov
- organizuje cyklus koncertov Nedelne matiné v Mírbachovom paláci.

Hudobné centrum je členom významných medzinárodných hudobných organizácií.

HUDOBNÉ CENTRUM | MUSIC CENTRE SLOVAKIA
Michalská 10, 815 36 Bratislava
www.hc.sk